



Nika v Nemčiji najuspešnejša plavalka

Uspeh Celulozarja na mednarodnem mitingu

KRŠKO - Plavalci krškega Celulozarja so minuli konec tedna uspešno nastopili na mednarodnem plavalnem mitingu v nemškem mestu Bad Reichenhale, na katerem je med udeleženci iz sedmih držav nastopilo tudi več udeležencev svetovnega prvenstva v Perthu. Krčani so se izkazali predvsem v mlajših kategorijah. Posebej velja pohvaliti Dimitrija Suboriča, ki je zmagal na 100 m delfin in 100 m prosto ter bil drugi na 100 m hrbtno med dečki, in Niko Jevnik, ki je zmagala na 100 m prosto in delfin, medtem ko je bila na 100 m hrbtno med deklicami tretja. Nika je bila s tem proglašena za najuspešnejšo udeleženko mitinga. Med 50 klubov je bil Celulozar peti.

Izidi plavalcev Celulozarja: dečki - 100 m delfin: 1. Dimitrij Subotič 1:03,87; 100 m prosto: 1. Subotič 58,59; 100 m hrbtno: 2. Subotič 1:08,79; 200 m mešano: 2. Mitja Furst 2:38,80; deklice - 100 m delfin: 1. Nika Jevnik 1:15,26; 100 m prosto: 1. Jevnik 1:06,71; 100 m hrbtno: 3. Jevnik; 100 m prsno: 2. Dolores Žičkar 1:35,49; kadeti - 100 m prsno: 2. Jaka Marušič 1:11,74; kadetinje - 100 m delfin: 1. Kristina Klemenčič 1:16,63; 200 m mešano: 3. Klemenčič 2:51,52; 100 m hrtno: 1. Petra Soldat 1:16,20.

S. P.

Clio - nov avto s starim imenom

Svetovna predstavitev Renaultovega novega malega avtomobila - Več avta za isto ceno

NOVO MESTO - Isti hip, ko je v ponedeljek nekaj minut čez enajsto uro predsednik Renaulta Louis Schweitzer v Parizu odkril ponjavo z novega Renaultovega avtomobila, so to storili še v enajstih z videokonferenco in satelitskim prenosom povezanih evropskih mestih med njimi tudi v Novem mestu. V Revozu je pred zbranimi novinarji iz Slovenije, Hrvaške, Bosne in Makedonije ter drugimi gosti to storil predsednik Revozove uprave Bernard Coursat.

Revoz je ena od treh tovarn - poleg nje še francoski Flins in španski Valladolid - v katerih proizvajajo naslednika clia, ki pa tako kot njegov predhodnik, ki so ga do sedaj prodali že 4 milijone primerkov, nosi ime clio.

Ime pa je v glavnem vse, kar je novi clio obdržal od starega. Čeprav je delno podoben, je to

z uveljavljenim 1,9-litrskim dizelskim motorjem z močjo 65 KM. Kmalu pa se bo tem motorjem pridružil še popolnoma nov 1,6-litrski štirivaljni s 16 ventili in z največjo močjo 110 KM. V Rena-

MINISTER RAZGORŠEK NA OTOČCU

OTOČEC - Danes ob 16. uri se v gradu Otočec sestanejo člani upravnega odbora Združenja podjetnikov Slovenije z ministrom za malo gospodarstvo in turizem Jankom Razgorškom. Beseda bo o razvojnih možnostih malega gospodarstva in o vlogi združenja.

• V Novem mestu, kjer so prvi novi clio v tajnosti naredili konec lanskega novembra, sedaj teče poskusna proizvodnja, serijska pa naj bi stekla aprila. Do konca julija bodo ob novih proizvajalcih tudi stare clie, ki jih sedaj naredijo 420 na dan; ob koncu leta bodo v Revozu dosegli proizvodnjo okoli 500 novih cliov na dan. V prihodnjem letu, ko bodo v Novem mestu celo leto izdelovali le nove clie, jih bodo naredili blizu 100.000. V Sloveniji naj bi letos prodali 7.600 cliov, od tega okoli 6.000 novih cliov.

povsem nov avto. Novi clio je Renault predstavil sedem let po rojstvu starega, s katerim so postavili povsem nova merila za male avtomobile, ki "imajo vse, kar imajo veliki".

V Renaultu pričakujejo, da bo novi clio vsaj tako uspešen kot njegov prehodnik. Ponuja še veliko več varnosti, opreme, gospodarnosti in motorne izbire kot prejšnji, in to, obljublja, za približno enako ceno. Na začetku bo na voljo s sodobnimi 1,2-, 1,4- in 1,6-litrskimi bencinskimi motorji z močjo od 60 do 90 KM ter

ultu zatrujejo, da bo kupec s cliom dve, kot ga imenujejo, dobil več avta za isto ceno.

A. B.

MEDALJE ŠENTJERNEJČANOV

ŠENTJERNEJ - Na pionirskem državnem dvoranskem atletskem prvenstvu v Celju so mladi športniki atletskega kluba Šentjernej osvojili eno zlato, tri srebrne in eno bronasto medaljo. Državna prvakinja je tako postala Alena Znidaršič, ki je v skoku v višino preskočila 166 cm, srebrne medalje so osvojili Katarina Kovačič v teku na 60 m z ovirami z izidom 9,45 sekunde, Matej Kralj v skoku v daljino s preskočenimi 606 cm in Luka Luzar v skoku v višino s preskočenimi 181 cm, v isti disciplini pa je bil s preskočenimi 178 cm Matija Cvelbar tretji.



NOVI CLIO - V ponedeljek so v dvanajstih evropskih mestih predstavili novi Renaultov clio. V novomeškem Revozu, ki je eden od treh proizvajalcev tega sodobnega malega avtomobila, ga je odgnil predsednik Revozove uprave Bernard Coursat. (Foto: A. B.)

Preplaha v Posavju še niso preklicali

Bo posavska skupna deklaracija o pokrajini prepričala vladno?

KRŠKO - O preplahu v posavskih občinah smo pisali že v prejšnji številki. Ker obstaja vedno večja bojazen, da ni v nevarnosti le ukinitve UNZ Krško, ampak tudi drugih regionalnih ustanov, se je pretekli četrtek v Krškem ponovno sestal Svet pokrajine Posavje v ustanavljanju, ki je na zasedanje povabil tudi vse vidnejše politične stranke Posavja ter takoj naslednji dan na vlado naslovil pismo, s katerim najvišji izvršilni organ v državi poziva, naj ne izvaja nikakršnih dejavnosti, ki bi zmanjšale pristojnosti ali ukinitve posamezno državno ustanovo na območju Posavja.

Hkrati so prisotni oblikovali delovno skupino, ki bo še v tem tednu napisala skupno deklaracijo političnih strank Posavja, s katero bodo vlado, državni zbor in vsa ministrstva obvestili, da so odločeni oblikovati pokrajino Posavje, kar naj bi omenjeni državni organi pri pripravi zakona o pokrajinah morali upoštevati. Delovno skupino sestavljajo Andrej Štrichelj (LDS), Ciril Kolešnik (SKD), Stane Radanovič (SNS), Franci Bogovič (SLS), Silvo Gorenc (ZLSD), Branko Kelemina (SDS) in Silvester Mavsar (DS), prvič pa so se sestali že v ponedeljek.

Zaradi naglice, s katero so se politiki vrgli na delo, je možno sklepati, da se za zidovi vladnih ustanov kuha nekaj zelo vročega, bojazen, da bo posavski prostor postal le privelek novomeške ali celjske pokrajine ali obeh, pa tudi ni brez osnove.

E. S.

Berite danes

stran 3:

• **Korak za korakom z Romi v Žabjaku**

stran 4:

• **Dobrodelnost ob rojstnem dnevu**

stran 6:

• **Izgnanci zadovoljni z ministrom**

stran 7:

• **Bodo mamila ogrozila kmetije?**

stran 9:

• **Bizeljsko: premajhni vinogradi**

stran 10:

• **Kraljeve umetnine so ogrožene**

stran 11:

• **Dolenjske zidanice praznila Romuna**

stran 16:

• **Sredi zime iz stanovanja na cesto**

PEPELKA ZA NAJMLAJŠE

NOVO MESTO - V veliki dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine bo prihodnji četrtek, 29. januarja, ob 16.30 nastopilo Moje gledališče pri Kulturnem domu Španski borci iz Ljubljane z Grimmovo pravljico Pepelka v priredbi Iztoka Valiča. Predstava je bila na 5. festivalu otroških predstav poklicnih slovenskih gledališč nagrajena z Zlato paličico.

O POSILSTVU TUDI V PARLAMENTU?

Iniciativni odbor staršev OŠ Šmihel ni zadovoljen z delom posebne skupine, ustanovljene pri ministrstvu za solstvo in šport. O njenem delu uradno niso bili še nič obveščeni, prav tako ne starši, iz medijev pa je očitno, da bolj verjamejo storilcu kot žrtvi. Zato so poseben poziv poslali vsem parlamentarnim strankam, varuhu človekovih pravic, nevladnim organizacijam v tujini in tudi predsedniku državnega zbora dr. Janezu Podobniku. Kot kaže, bodo o posilstvu v OŠ Šmihel in o razreševanju tega primera govorili tudi poslanci, o tem pa bo očitno spregovorila tudi komisija za zaščito romske narodne skupnosti. Več o tem še na 14. strani.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Izmikanje odgovornosti za sode

Inšpekcijske službe vztarajale na porazdelitvi ekološkega bremena nekdanjega Rika

RIBNICA - Med 16. decembrom in 16. januarjem letos je pooblaščen družba Kemis iz Radomelj z dvorišča Rika Ribnica v stečaju odstranila 100 neprimerno skladiščenih sodov z nevarnimi odpadki, ki so se na tem prostoru kopičili že od leta 1988 in so zaradi dotrajanosti grozili z onesnaženjem okolja. S tem pa se ni odpravljena vsa nevarnost, saj je po travnatih površini zunaj tovarniškega dvorišča razmetanih še 200 sodov, v katerih so strjene barve in laki.

Z odstranitvijo sto 200-litrskih sodov, v katerih so bile odplake hladilnih emulzij in hidravličnih olj, so se končala enoletna prizadevanja inšpekcijske službe za okolje, ki je vztarjala, da morajo ekološko breme Rika v stečaju prevzeti povzročitelji prekomernega obremenjevanja okolja oziroma pravni nasledniki nekdanjega Rika. Prav tu pa se je najbolj zatikalo, saj odgovornosti za neprimerno skladiščenje odpadke ni hotel prevzeti nihče.

Po že januarja lani izdani odločbi inšpekcije za okolje o ureditvi skladiščenja sodov z nevarnimi odpadki bi za sode, odložene znotraj tovarniškega dvorišča, moral poskrbeti Riko Holding, d.o.o., v stečaju, za tiste izven tovarniške ograje pa Riko FRS, d.o.o., v likvidaciji. Riko Holding v stečaju se je na odločbo pritožil, češ da sodi z odpadki niso njegova last, saj v podjetju vse od

• Zaradi nasprotujočih si izjav stečajnih upraviteljev Rika Ribnica je inšpekcija za okolje pozvala predsednike stečajnih upraviteljev in likvidacijskega senata za podjetja Riko Holding, Riko FRS, Riko stroj in Ricomag, naj še pred zaključkom stečajnega in likvidacijskega postopka porazdelijo ekološko breme Rika.

stečaja proizvodnja ni več potekala. Zgovarjal pa se je tudi, da je pred uvedbo stečajnega postopka na kompleksu podjetja Riko po-

slovalo več podjetij, za katere da je Holding opravljal le storitve upravljanja, razvoja in financiranja. Riko FRS v likvidaciji, pa se ni potrudil niti toliko, da bi se pritožil.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

BPH

BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA, d.o.o. PE NOVO MESTO

* Novo v Sloveniji!

- * Organiziramo seminar z naslovom: **Kako varčevati v vrednostnih papirjih**
- * Postanite tudi vi uspešen trgovec z vrednostnimi papirji!
- * BPH, Trdinova 1 (bivši hotel Kandija)
- * ☎ 068/342-410



PODELJENA ŽUPANČIČEVA PRIZNANJA - Na slavnosti akademiji, ki so jo v petek, 23. januarja, zvečer pripravili v dvorani viniške osnovne šole v počastitev 120. obletnice rojstva pesnika Otona Župančiča, je črnomaljski župan Andrej Fabjan podelil občinska Župančičeva priznanja. Župančičevo plaketo je prejel mag. Janez Kramarič (na sliki) za dolgoletno delo na kulturnem področju, diplome pa so prejeli: Katica Adlešič, upokojenka iz Adlešičev, za ohranjanje belokranjskega ljudskega izročila, Alojzija Darinka Papež, učiteljica slovenskega jezika na črnomaljski osnovni šoli Mirna Jarca, za 29-letno pedagoško delo in učitelj glasbe Silvester Mihelčič ml. za zasluge pri predstavitvi in ohranjanju glasbenega izročila Bele krajine. Več o prireditvah v Vinici na kulturni strani. (Foto: M. Markelj)

VREME

Jutri in v soboto bo še deloma jasno in hladno vreme, v nedeljo pa bodo pooblačitve z občasnimi snežnimi padavinami.



fotokopirni stroj: 15 kopij/min A3, A4, zoom 50 - 200%

MINOLTA Ljubljana: 061/1681068
MINOLTA Maribor: 062/2295080

SM garancija: 36 mesecev

PREDLOG ZA DEMILITARIZACIJO

Pozor, mine na Gorjancih!

Vsi, ki imamo Gorjance radi, ne smemo dovoliti, da jih bodo ljudje vrednotili kot goro, ki je znana po tem, da je na vrhu vojašnica, za katero se dajeta slovenska in hrvaška stran. Kot da je pomembno le to, kateri strani bo pripadla ta grda stavba, ki jo je tja postavila arogantna Jugoslovanska ljudska armada in s tem naredila silo Gorjancem in še posebej idilični podobi mehko zaobljenega vrha te čarobne gore, s katerega se na obkraj odpira razkošen razgled, ki polni srce in bogati dušo.

Nam, ki imamo Gorjance radi, ni pomembno to, kakšne uniforme, čigavo orožje in kakšna prisluškovalna oprema bo na vrhu Gorjancev. Nočem nobenih! Grdo in civilizirane družbe ne vredno je, da nas ustavi žična ograja in nanjo obešeni napisi: Pozor, mine! Nič se ne bi spremenilo, če bi slovenske mine zamenjale hrvaške. Mina je mina, vojak je vojak, oboje pa je grožnja.

Mar Slovenijo res ogroža Hrvaška? Kaj Slovenija preti sosedu in se hoče polastiti njenih ozemelj? Bomo morali kar naprej živeti v vzdušju histeričnega, patološkega, neproduktivnega, sovraštvo zbujajočega sumničenja? In to med dvema sosednjima narodoma, ki sta doživljala podobno usodo, se spopadala z isto sovražno srečo in sanjala enake sanje?

Če že mora stati ta spaka na vrhu Gorjancev, pa jo preoblečimo, očistimo, podirimo ograjo, odstranimo orožje, mine in vojake in jo povzdignimo v planinski dom. Dom prijateljstva in sosedskega sožitja. Pa še cesti z obeh strani bi lahko zaprli in vrnilo vrhu njegovo lepoto in dražest. Preveč? Ne, ravno prav!

ANDREJ BARTEJ

Pobiranje rtv naročnine

Pred časom so potrkali na marsikatera vrata izterjevalci naročnine RTV Slovenija in na pragu dajali vtis, kot da spadajo v vašo dnevno sobo in da jih morate zato spustiti v hišo. Sezname domnevnih neplačnikov, ki so jih izterjevalci nosili s seboj, so delali zadevo resno. O resnosti celotne zadeve so očitno prepričani tudi pri v RTV Slovenija, saj so se uselili s pravniki za mizo na pogovor, kako vendarle izterjati od slovenskih lastnikov televizijskih sprejemnikov neplačano naročnino.

O načinu plačevanja RTV naročnine smo vpraševali tudi v tokratni anketi Dolenjskega lista. Sodeč po odgovorih anketirancev, gledalci televizije in poslušalci radija niso zagreti za predlog, da bi gospodinjstva rtv naročnino plačevala skupaj z računom za elektriko, tj. za predlog vodstva RTV Slovenija. Pri vsem skupaj je odprtih kar nekaj vprašanj. Ali naj velja naročnina za rtv ob dejstvu, da so na dosegu tudi za gledalca brezplačni programi različnih komercialnih televizij? Ali zaračunati rtv naročnino tistim, ki zaradi nepokritosti ozemlja z oddajniki ne prejema signala RTVS? Ali naj neplačano naročnino pobirajo na terenu izterjevalci? Mogoče bi se vsej slabi volji, zameram in neporavnanim računom lahko izognili z zaklepanjem, kodiranjem rtv programov?



IRENA BAŠOVAC, tajnica, računovodkinja v OŠ Podbočje iz Krške vasi: "Poslovanje na nacionalni televiziji bi morali urediti tako, da ne bi bilo izgub. Sicer pa je sedaj višina naročnine pravišnja in sem proti povznanju, pa tudi način, kako pridobivajo nove naročnike, mi ni všeč. Sicer pa: naročnino plačujemo nacionalni, gledamo pa druge, bolj zanimive komercialne programe."



MARJETA MALINGER, upokojenka iz Zagreba, na obisku pri sinu v Brezicah: "Televizija naj pošilja račun naročniku na stanovanje. Televizijo naj bi plačevali posebej in ne skupaj npr. z elektriko. Plačevanje naročnine mora veljati za vse, ki gledajo program TV Slovenija. Če kdo mogoče ne more sprejemati tega TV signala, naj bi ga oprostili plačevanja naročnine."



MARJANA PLUT, gimnazijska maturantka iz Petrove vasi: "Teško je ugotavljati, kdo ima televizor, pa ga ni prijavi in ne plačuje TV naročnine. Da bi televiziji to preverjali po hišah, ni sprejemljivo, saj je stanovanje nedotakljiva lastnina posameznika. Najbolj prav bi bilo, da bi trgovci sproti sporočali na TVS imena ljudi, ki so jim prodali TV sprejemnik."



IVAN PEZDIRC, voznik iz Gribej: "Še najbolj pošteno bi bilo, da bi se vse televizije preživljale z reklamami. Kako bodo sicer preverili, ali res vsi, ki imajo televizorje, plačujejo naročnino. Trkati le na njihovo poštenje in vest, da bodo prijavi sprejemnik, najbrž ni dovolj. Prav tako pa ni pošteno, da ljudje plačujejo za programe, ki jih nočejo ali ne morejo gledati."



OLGA BARTOLJ, prodajalka v trgovini Borovo, iz Irče vasi: "Televizijska naročnina ni poceni, nekateri se njenemu plačevanju izogibajo preprosto zato, ker še za kruh in mleko težko zberejo čez mesec. Morda bi bilo najbolje, da bi se tudi nacionalna televizija preživljala tako kot ostale televizije, konec koncev ne gledamo samo njenega programa, naročnino pa plačujemo le njim!"



GABRIJELA NAGODE, upokojenka iz Sevnice: "Mislim, da je danes tako malo gospodinjstev, ki ne bi imela ob radijskem še televizijskega sprejemnika, da ne bi bilo omebe vrednega števila prizadetih zaradi morebitnega vezanega plačila elektrike in rtv naročnine. Sicer pa bi morali, če bi se že odločili za nov, učinkovitejši način pobiranja RTV naročnine, to dobro proučiti."



ZVONE DUHA, upokojenec z Mirne: "Nesprejemljivo se mi zdi početje RTV Slovenija, ki bi rada med svoje naročnike pridobila ljudi s pomočjo izterjevalcev. Kot sem slišal ti, hočejo celo nepovabljeni v stanovanja, da bi se menda prepričali, ali kdo ni prijavi TV sprejemnika. Nisem za drugačen sistem plačevanja rtv naročnine. Televiziji naj raje poskrbijo za boljši program!"



MARJAN BLATNIK, samostojni podjetnik iz Kočevja: "Ne bi bilo pošteno, da bi naročnino za televizijo pobirali skupaj z elektriko. Še manj pošteno je, da se naročnina plačuje le RTV Slovenija. Interese nacionalne televizije bi sicer morali zavarovati, a ob tem stimulirati druge. Ne zdi se mi namreč prav, da gledam Pop TV in A Kanal, plačujem pa RTV Slovenija."



GORAZD SVETE, lastnik fotografskega studia Foto "S" Kočevje, doma iz Ribnice: "Naročnina za televizijo je nizka, saj vsaka karta za športne prireditve, ki jih prenašajo, stane več, kot znaša mesečna naročnina. Vseeno mi je, kako bom naročnino plačeval. Bilo bi najbolje, da bi oddaje kodirali. Potem bi vsakdo dejansko plačal tisto, kar gleda."

Po knjige na internet

Ogled, izbor in nakup prek omrežja

Kje naj bi dandanes računalničarji pravzaprav iskali priročnike in drugo računalniško literaturo, če ne na svetovnem spletu. Pri nas že nekaj časa deluje kibernetična knjigarna, ki jo je odprl Milan Bunjevac. Na naslovu <http://www.desk.si/knjigarna> ponuja več kot 11.000 naslovov domačih in tujih knjig, revij in magazinov, poleg tega pa še 150 izbranih glasbenih zgoščenk ali kaset. Uporabniki kibernetične knjigarne lahko brskajo po katalogu za knjigami, ki jih zanimajo, po različnih kriterijih, kar nedvomno olajša iskanje izbranega dela in odkrivanje knjižnih novosti na področju programa in strojne opreme, od urejevalnikov besedil, poslovnih programov do lokalnih omrežij in mikroprocesorjev. Seveda je knjige mogoče tudi kupiti, naročajo pa se preprosto s pritiskom na gumb. Ko enkrat obiščete Knjigarno in kupite kakšno knjigo, vas "blagajnik" uvrsti na seznam strank in vam naslednjič ni treba več vpisovati potrebnih podatkov, stalne stranke pa imajo tudi nekaj popusta. Ustanovljen je tudi knjižni klub Knjigarne, njegovi člani imajo 10-odstotni popust pri vseh nakupih.

Pozornost cestam in organizaciji

Dejavnost KS Podbočje

PODBOČJE - V KS Podbočje so v zadnjem obdobju izboljšali precej cest. Tako so asfaltirali 15-kilometrsko cesto Križaj-Planina in odsek Dobrava-Zdanovce skozi vas Brlog in Hrastek. Boljši kot v preteklosti je zdaj tudi vodovod Sutna-Dobrava-Pristava-Zdanovce, ob katerega obnovi so položili tudi elektroenergetske kable vključno z napeljavo za javno razsvetljavo. Poleg tega so že napeljali javno razsvetljavo v vaseh Mladje, Dol, Prušnja vas, Planina, Brlog in Hrastek, Planino, znano po terenih za smuko, pa so razbremenili zimske prometne gneče z nakupom parkirnega prostora ob smučišču. Vodstvo krajevne skupnosti je tudi privedlo do srečnega sprejema na občinskem svetu ureditveni načrt za kraj Podbočje.

Sodeč po poročilih s terena, krajevna skupnost pod vodstvom predsednika Martina Kodriča opira krajevno skupno srečno prihodnost na organiziran občane, saj je v zadnjem obdobju spodbujala delovanje obstoječih društev in ob tem ustanovila Turistično društvo Podbočje.

L. M.



Darja Radanović

Kongres za potrpežljive

Dolenjci in Posavci so jo dobro odnesli pri volitvah na kongresu LDS - Doplnilo v gospodarski resoluciji

MARIBOR - Minuli konec tedna je bil zgodovinski Narodni dom v Mariboru, iz katerega je vodil svoje akcije za ohranitev severne meje general Rudolf Maister, prizorišče 2. kongresa največje vladne stranke - LDS. Bil je volilni in programski, hkrati pa je blizu 400 delegatov znatno spreminjalo tudi statut stranke. Predsednik še ostaja dr. Janez Drnovšek, generalni sekretar Gregor Golobič, podpredsednika pa sta Igor Bavčar in mag. Tone Rop.

Kandidati iz Dolenjske in Posavja so imeli na volitvah precej sreče. V svetu LDS bodo po novem: **Majda Ivanov** iz Trebnjega, mag. **Adolf Zupan** iz Novega mesta, **Andrej Štriclej** iz Sevnice in **Ivan Urbanč** iz Kostanjevice (Krško). Pri naslednjih državnoborskih volitvah bodo v LDS

Do leta 2000 ukinitve dvojčkov

Novomeški Telekom v korak z razvitimi - Letos bodo investirali 1,5 milijarde tolarjev in vzpostavili 4.100 novih telefonskih priključkov - Kmalu popolna digitalizacija

NOVO MESTO - Novomeška poslovna enota Telekomu deluje na območju desetih občin Dolenjske, Bele krajine in Posavja, na katerem v 1.192 naseljih in v 53.500 gospodinjstvih živi okoli 176.000 prebivalcev. Ob koncu lanskega leta je bilo na tem območju 56.653 telefonskih priključkov, se pravi malo več kot 32 telefonov na 100 prebivalcev, kar je okoli 10 odst. pod slovenskim povprečjem. Tudi sicer je telekomunikacijsko omrežje na območju novomeške poslovne enote po razvitosti kljub velikim vlaganjem in naporom tako Telekomu kot krajevnih skupnosti in posameznikov pod državnim povprečjem.

Eden od dokazov za to je tudi delež digitaliziranega omrežja, ki je na našem območju 63-odst., v Sloveniji pa je digitaliziranega že 70 odst. celotnega telefonskega omrežja. Na zaposlenega v novomeški poslovni enoti pride 293 telefonskih priključkov, kar jih izvršča med najboljšo poslovne enote v Sloveniji, to število pa je tudi precej nad evropskim povprečjem.

"Zaostanek se počasi, a vztrajno zmanjšuje," pravi direktor novomeške Telekomove poslovne enote Andrej Zupanc. "V lanskem letu smo za posodobitev in razširitev omrežja porabili 1,3 milijarde tolarjev in razširili ali zamenjali 18 telefonskih central ter priključili 2.221 novih telefonskih priključkov." V začetku lanskega leta so imeli 4.200 prošenj za telefonski priključek, konec leta pa le še 1.800, in to v glavnem iz krajev, v katerih načrtujejo gradnjo ali razširitev telefonskega omrežja v naslednjih dveh letih. "Po letu 2000 na telefon tako rekoč ne bo treba več čakati," obljublja Zupanc. Do konca tisočletja načrtujejo tudi popolno digitalizacijo omrežja in dokončno ukinitve neprijetnih dvojčkov. Takrat naj bi dosegli gostoto 40 telefonov na 100 prebivalcev, za

kar pa bo treba napeljati še kakih 14.000 priključkov.

Precej od tega bodo naredili že letos, ko bodo v posodobitev in razširitev omrežja investirali milijardo in pol tolarjev. Tako bodo povečali število telefonskih pri-

ključkov za 4.100, od tega jih bo kar 1.850 v omrežju ISDN, ki omogoča številne dodatne sodobne telekomunikacijske storitve; ob koncu leta je bilo 1.182 ISDN priključkov. Stopnja digitalizacije bodo do konca leta povečali na 78 odst., kar pomeni, da bodo morali iz starih analognih central na sodobne digitalne prestaviti 8.600 telefonskih priključkov, medtem ko so jih v lanskem letu dobrih 6.300. Naložbe v razširitev in posodobitev bodo potekale v vseh desetih občinah.

A. B.



SLOVENKA IN SLOVENEK LETA V LITVI - V petek je Nedeljski dnevnik v litviski športni dvorani že desetič pripravil veliko zabavno-glasbeno prireditev z razglasitvijo Slovenke in Slovenca ter častnega Slovenca leta. Naslov slednjega je pripadel legendi slovenske narodnozabavne glasbe Slavku Avenniku. Organizator je na prireditve povabil iz vsake lestvice po deset "naj" Slovencev in Slovenk, veliko se jih zaradi obveznosti ni udeležilo. Namesto Primoža Peterke, Slovenke leta Brigitte Bukovec in Andreje Grašič so prišle mame, ki jih je Simona Vodopivec o njihovih otrocih spraševala vse mogoče. Slovencu leta Milanu Kučanu je prva čestitila in mu izročila priznanje Nataša Atanasova, ki je predtem kot najlepša Slovenka po izboru Nedeljca prejela ključke avtomobila. (K. Sušteršič)

DOLENJSKI LIST

Tretjina tujcev namesto domačih

Zavod za zaposlovanje, območna enota Sevnica, opozarja na veliko dolgotrajno brezposelnost med mladimi in starejšimi - Med tujci na delu največ državljanov ZRJ in Hrvaške

SEVNICA - Posavska brezposelnost (5229 ali 15,8 odst.) je še vedno precej nad slovenskim povprečjem in prav nič n e kaže, da se bo podoba v kratkem spremenila, kljub temu da je stopnja brezposelnosti nekoliko nižja kot leto poprej, kajti kot je povedal na novinarski konferenci direktor sevniske območne enote Republiškega zavoda za zaposlovanje Anton Koren: "Srečujemo se s premajhnim številom potreb po delavcih."

Anton Koren je opozoril, da se povečuje dolgotrajna brezposelnost, v velikem porastu je tako število mladih in tudi starejših brezposelnih. Delodajalci zdaj za zahtevnejša delovna mesta ne gledajo le na ustreznost spričeval, ampak zahtevajo tudi druga znanja, kritično pa spremljajo tudi kandidatove reference. Lani je bilo v Posavju nekaj manj iskalcev zaposlitve vključenih v programe aktivne politike zaposlovanja, kamor spadajo tako programi izobraževanja in usposabljanja brezposelnih oseb, samozaposlovanja in programi javnih del.

Na uradih za delo v Posavju so črtali iz evidenc 839 brezposelnih. Zlasti v brežiški in krški občini je zelo velik delež iskalcev prve zaposlitve do 26 let, je povedala

Saša Mohorko. V januarju letos je vključeno v programe usposabljanja in izobraževanja 940 brezposelnih. Po novi zakonodaji naj bi bolj spremljali aktivnost brezposelnih oseb, zlasti upravičencev do družbenih denarnih pomoči in nadomestil.

Republiški zavod za zaposlovanje, območna enota Sevnica, je izdal delodajalcem 2230 delovnih dovoljenj za zaposlitev tujcev, takih za celo leto pa še vedno

1751, se pravi za približno tretjino posavskih brezposelnih oseb. Darja Radanović je povedala, da je največ interesa za tujo delovno silo med gradbinci (61. odst.), v kmetijstvu pa potrebujejo predvsem sezonsko tujo delovno silo v sadjarstvu, hmeljarstvu, vinogradništvu in jagodičevju. Le 8 odstotkov tujcev ima višjo ali visoko izobrazbo, predvsem gre za zdravnike, glasbenike in eketroničarje. Največ dovoljenj so izdali državljanom ZRJ, sledijo Hrvati (med temi je 533 dnevnih migrantov) in 83 Moldavcev. Zavod bo letos pripravil enodnevna usposabljanja za sezonce in 200-urna za tiste, ki bi radi dobili delo v gradbeništvu.

P. PERC



Škandala ni bilo

Župan odnehal in LDS je lahko zasedala v domu

MARIBOR - Kritike, ki jih je mariborski župan dr. Alojz Krizman na začetku leta naslovil na slovensko vlado, češ da ne uresničuje svojih sklepov, sprejetih v Mariboru, in protesti proti kongresu LDS v Štajerski metropoli zaradi nerešenega statusa vojaških objektov v mestu so se Mariboru obrestovali. Nekaj dni pred kongresom LDS je mesto obiskal minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja in ponovno zagotovil pomoč. Obiskal je tudi več podjetij, po pogovorih z gospodarstveniki pa je novinarjem dejal, da se mariborskemu gospodarstvu obetajo boljši časi.

Tik pred kongresom je mesto obiskal še minister za kulturo Jožef Školj in z županom podpisal sporazum o sanaciji Slovenskega narodnega gledališča, ki so ga pripravljali več kot leto

dni. Za nameček je minister Školj Mariborčanom zatrdil, da se bo na seji vlade zavzel za to, da bi nekdanjo vojaško pekarno namenili za razvoj kulturne dejavnosti. Tako bi v njej lahko še naprej deloval center alternativne mladinske kulture Pekarna.

Tako se je kongres vladajoče stranke v Narodnem domu v Mariboru začel slavnostno in brez škandalov, ki so jih nekateri pričakovali. Na kongresu so Mariborčani dobili tudi svojega prvega kandidata za župana na naslednjih lokalnih volitvah. To je dramatik, pisatelj in poslanec v državnem zboru Tone Partljič. Glede na priljubljenost Partljiča med volilci postaja očitno, da najmočnejši stranki v državi ni več vseeno, kdo bo županoval drugemu največjemu slovenskemu mestu, saj je tokrat izigrala svoj najmočnejši adut.

In še to! Trenutno je župan dr. Alojz Krizman v takšnem sporu z mestnimi svetniki, da sploh noče več hoditi na seje mestnega sveta. Zato je moral mestni svet preložiti razpravo o proračunu, saj župana ni bilo na sejo, da bi proračun predlagal in utemeljil.

TOMAŽ KŠELA



DRUŠTVO ZA SRCE - V četrtek so v novomeškem Kulturnem centru Janez Trdina v prisotnosti velikega števila ljudi ustanovili podružnico Društva za zdravje srca in ožilja za Dolenjsko in Belo krajino. Tako se je več kot 5.000 članom tega društva vsej Sloveniji pridružilo še blizu 200 iz naših krajev. Glavna naloga društva je osveščanje za zdrav način življenja in za izogibanje dejavnikov tveganja za nastanek srčno-žilnih bolezni, ki povzročijo skoraj polovico vseh smrti v Sloveniji. Ob občnem zboru so udeležencem izmerili pritisk in holesterol. (Foto: A. B.)



KONTEJNERJI ZA IZRABLJENE AKUMULATORJE - Na novomeškem Agroservisju v Žabji vasi so pred kratkim nabavili tri posebne kontejnerje za izrabljene akumulatore in so eni redkih na Dolenjskem, ki so poskrbeli za varno skladiščenje in potem odvoz teh akumulatorjev proizvajalcem. Dva kontejnerja bodo dali njihovima največjima odjemalcema, enega pa bodo imeli na svojem dvorišču. V Žabji vasi imajo namreč poleg trgovine, kjer med drugim prodajajo tudi akumulatorje različnih proizvajalcev (zastopstvo imajo za Toplo) tudi servis. Za nakup posebnih kontejnerjev so se odločili, ker so jih ljudje pogosto spraševali, kaj naj storijo z izrabljenimi akumulatorji. V Agroservisju pravijo, da bodo sprejeli tudi izrabljene akumulatorje, ki jim jih bodo pripeljali ljudje, saj se zavedajo, da že en sam odvržen akumulator lahko povzroči onesnaženje vode. (Foto: J. Dornič)

Spremembe plačevanja vrtca

Spremembe in dopolnitve pravilnika o plačilih staršev za programe v vrtcih - Osnova za plačilo je dohodek

LJUBLJANA - Pravilnik o plačilih staršev za programe v vrtcih je po letu in pol prvič dopolnjen in spremenjen zaradi odločbe Ustavnega sodišča z 11. junija lani, ko je ugotovilo neskladnost četrtega in petega odstavka 3., 5. in dela četrtega odstavka 22. člena pravilnika z zakonom in ustavo ter ugotovljene pomanjkljivosti iz prakse.

Uveljavitev sprememb in dopolnitev prinaša dodatno delo organom, ki določajo plačila staršev, saj bodo morali na podlagi že oddanih vlog do 31. marca opraviti novo določitev plačil. Najpomembnejše novosti, ki jih prinašajo spremembe in dopolnitve pravilnika so: kot osnova za določitev plačila staršev se ne upošteva več premoženje družine, ampak je edina osnova za določitev plačila njen dohodek, sistem ugotavljanja dohodkov in prejemkov temelji na bruto dohodkih in ne več na neto, spreminja se lestvica

- število plačilnih razredov se zmanjša iz 8 na 9, najvišje plačilo staršev, ki bodo razvrščeni v 8. plačilni razred je 80 odst. cene programa. Od 2. plačilnega razreda dalje se v primerjavi z dosedanjimi plačilnimi razredi spreminjajo razponi bruto mesečnega dohodka na družinskega člana v primerjavi s povprečno plačo na zaposlenega v RS in sicer znotraj vseh posameznih plačilnih razredov.

Določilo dosedanjega 4. člena je dopolnjeno in spremenjeno tako, da so natančno naštetni vsi prejemki družinskih članov, ki se všteta v letni dohodek družine, prav tako pa so naštetni tudi prejemki, ki se v letnem dohodku družine ne upoštevajo. Plačilo se po novem določa za obdobje koledarskega leta, to je s 1. januarjem, in velja do 31. decembra tekočega leta.

J. D.

Korak za korakom z Romi v Žabjaku

V tamkajšnjem vrtcu delajo po posebnem programu - Denar zanj iz tujine - Poudarek na individualizaciji in vključevanju staršev v življenje vrtca - Vrtec obiskuje 21 otrok

NOVO MESTO - Program Korak za korakom, ki je nastal z namenom spodbujanja demokratizacije družbe in pozitivnega spreminjanja vzgoje in izobraževanja malih otrok, se v Sloveniji izvaja od leta 1995. Med prvimi na našem koncu so ga uvedli v vrtcu v Vavti vasi. Lani jeseni pa ga je novomeška vzgojno-umetniška organizacija začela izvajati v vrtcu Pikapolonica v romskem naselju v Žabjaku.

Gre za poseben projekt, denar zanj pa prihaja iz tujine. V tem programu je poudarjena individualizacija otrok, to pomeni, da vzgojiteljica spoštuje trenutno razvojno stopnjo vsakega otroka in to upošteva pri planiranju dejavnosti, upošteva razvojno primerne načine učenja malih otrok in se odziva tudi na razlike v interesih in sposobnostih otrok iste starosti. V programu je zelo poudarjeno vključevanje staršev v življenje vrtca, pa tudi sodelovanje z okoljem.

"Za izvajanje tega projekta smo morali vrtcu v Žabjaku na novo opremiti in pripraviti različne kotičke," pove direktorica novomeške VVO Metoda Turk. Za izvajanje projekta so dobili milijon tolarjev, od tega so jih samo za opremo porabili 400 tisoč. V Žabjaku obiskuje vrtec 21 otrok od 3. do 7. leta starosti; vodi ga Magda Jazbec, poleg nje pa sta še vzgojiteljica Metka Pevec Slana in pomočnica vzgojiteljice Jolanda Jazbec. Še posebej pri romskih otrokih je pomembno zgodnje in od-

Bo DNŠ sleklo podnajemniško srajco?

Danes bodo svetniki odločali, ali bo novomeška mladina po petih letih dobila svoje prostore v KC Janeza Trdine - DNŠ navaja kup argumentov za njihovo upravičenost

NOVO MESTO - Pet let staro Društvo novomeških študentov (DNŠ) že nekaj let sodeluje pri soustvarjanju novomeške kulturne in socialne podobe, ker pa vse aktivnosti potekajo na različnih krajih in ponavadi v ne preveč primernih prostorih in ker želijo svoje razdrobljeno delovanje združiti, potrebujejo ustrezne prostore. DNŠ sedaj plačuje tudi zelo drago najemnino (okrog 700 nemških mark mesečno), kar je edinstven primer v Sloveniji.

Ideja o mladinskem centru je stara že nekaj let. V začetku leta jim je uspelo zbrati sedem podpisov svetnikov različnih poslanskih skupin, ki so podprli njihov predlog, da danes pride na dnevni red seje občinskega sveta točka, ali Mestna občina Novo mesto dodeli 430 kvadratnih metrov prostorov v KC Janeza Trdine v last DNŠ. To se zavezuje, da prostorov, v katerih morajo potekati mladinske dejavnosti, ne bo nikoli prodalo. "DNŠ je do teh prostorov upravičeno, ker je nestrankarska organizacija novomeških dijakov in študentov in je v zadnjih petih letih edino ogromno storilo zanje. Je tudi edina s strani države potrjena organizacija za izvajanje mladinskih občudijskih dejavnosti na širšem področju Novega mesta, ki ima zagotovljena finančna sredstva, zagotavlja ustrezne kadre za vodenje bodočega mladinskega kluba in je z lastnimi sredstvi, sponzorji in s pomočjo novomeške občine sposobna brez dodatnih finančnih virov voditi kvaliteten in bogat mladinski program skozi vse

leto," sta na novinarski konferenci, ki so jo pripravili kar v prostorih (upajo da) bodočega mladinskega centra, poudarila predsednik DNŠ Marko Zajc in Gre-

gor Macedoni, vodja poslovanja. Omenjeni prostori v KC Janeza najraje dala v najem, so bili zadnjih pet let prazni. "Toda problem je, ker so popolnoma neurejeni in neopremljeni ter bi zahtevali od 15 do 20 milijonov tolarjev investicijskih sredstev, da bi zaživel. Občina za to ni pripravljena prispevati iz proračuna, toda če bi

AMATERSKA FOTOGRAFIJA DO MARCA

NOVO MESTO - Razstava Novomeška amaterska fotografija v prvi polovici 20. stoletja, ki je postavljena v mali dvorani Dolenjskega muzeja, bo odprta dlje, kot je bilo predvideno, in sicer si jo bo možno ogledati še ves februar.

TRADICIONALNI POHOD PO CVIČKOVI GAZI

NOVO MESTO - Turistično društvo Otočec organizira tradicionalni pohod, ki bo v soboto, 31. januarja, izpred društvene lipe pri Gasilskem domu na Otočcu po poti, imenovani Cvičkova gaz. Pot je dolga približno 20 km in primerna za vse, ki se radi sprehajajo v naravi med Otočcem, Paho, Gričevjem, Novo goro, Hmeljnikom, Karlovci, Trško goro in nazaj na Otočec. Prijave in informacije sprejemajo: predsednik društva Peter Bevc (75-154), Branko Pavlin (25-426), Matjaž Pavlin - Kompas Novo mesto (321-338) in Tone Žagar (75-347).

PREDAVANJE O BRATIH HRVAŠKEGA ZMAJA

NOVO MESTO - Redna tribuna Hrvaškega kulturnega združenja bo v sredo, 4. februarja, ob 18. uri v Dolenjskem muzeju, ko bo vodilni hrvaški strokovnjak za ekumenska vprašanja in veliki mojster Bratov hrvaškega zmaja prof. dr. Juraj Kolarič predaval o tem združenju kot varuhu trajnega spomina na narodove odličnike.

FAX ZA DRUŠTVO SOS

NOVO MESTO - V skrbi za premagovanje komunikacijskih ovir med gluhih in slišočimi je Zveza gluhih in naglušnih Slovenije podarila Društvu SOS fax za namenom dostopnosti informacij in zatočišča za ženske in otroke, žrtve nasilja. Številka faxesa SOS društva za pomoč ženskam in otrokom, žrtvam nasilja, je (061) 441-993. Gluhi in naglušni na območju Novega mesta pa lahko v primeru nesreče, požara, nujne medicinske pomoči pošljejo fax na št.: (068) 322-214, policiji na območju cele države pa na (061) 317-988.



ROMSKI OTROCI V VRTCU V ŽABJAKU - Odkar je vrtec tudi v Žabjaku Romi svoje otroke bolj redno pošiljajo v vrstvo. Pred kratkim so imeli v vrtcu deklico, ki je znala brati že v mali šoli. To se do sedaj še ni zgodilo. (Foto: J. D.)

Trudimo se, da preživimo!

V mirnopoški Beti imajo poleg proizvodnje perila Adamo in Adama večino dodelavnih poslov

MIRNA PEČ - Ob osamosvojitvi je večina tekstilcev najbolj prizadela izguba nekdanjih jugoslovanskih trgov, vstop na zahodne trge pa je težak in zahteven. Betina tovarna Konfekcija v Mirni Peči, ki sodi v program Modnih tkanin, se je do sedaj dokaj uspešno otepal vseh težav, čeprav si tamkajšnji zaposleni na čelu z direktorjem Jožetom Cigičem želijo boljših rezultatov.

V Mirni Peči že od vsega začetka delajo perilo blagovne znamke Adamo, Adama, ki je tudi najstarejša in ena najuspešnejših Betinih blagovnih znamk. To perilo prodajajo predvsem na domačem trgu. Poleg tega pa predstavljajo večino (od 75 do 80 odst.) proizvodnje dodelavnih poslov za Nemce, Italijane in Avstrijce. "Dela imamo dovolj, toda cena dodelavnih poslov je nizka, norme pa so visoke, zato se trudimo, da preživimo," je povedal direktor Cigič.

Trenutno imajo 95 zaposlenih, svoj čas je bilo v Mirni Peči zaposlenih celo 125 delavcev, delali pa so v dveh izmenah, danes delajo

le v eni. Med zaposlenimi je večina žensk, in to šivilj. "Plače so nizke, vendar smo jih do sedaj redno izplačevali, prav tako tudi dodatek za malico in prevoz na delo ter regres," pove Cigič. V mirnopoški Beti izdelajo na leto več kot milijon najrazličnejših kosov perila, med dodelavnimi posli pa so tudi kopalke. S svojimi izdelki se ponovno vračajo na nekdanja jugoslovanska tržišča, nekaj pa izvažajo tudi v vzhodno pa tudi zahodno Evropo. V mirnopoški Beti upajo, da so glavno krizo že prebrodili.

J. D.

NAJNOVEJŠA RAČUNALNIŠKA PRIDOBITEV

NOVO MESTO - V petek, 23. januarja, so v novih prostorih Infotehne v Čitalniški ulici odprli sodobno računalniško učilnico in demonstracijski center IBM računalniške opreme. V centru bodo poleg IBM opreme in storitev pripravljali raznovrstne tečaje s področja računalništva. V učilnici se bo lahko hkrati izobraževalo deset slušateljev. Posebnost centra je oprema, ki omogoča projekcijo z računalnika na veliko platno. Vsi računalniki v centru so povezani z internetnim omrežjem, tako da bo možno tudi učenje uporabe tega v svetu vse bolj uveljavljenega medija.

M. G.



Ena gospa je rekla, da ni sporno, da je škofjanski župan Povšič točno 104 dni starejši od svojega prijatelja predsednika Kučana. Kdo pa je za pol centimetra višji, se ne da ugotoviti, ker je Povšič kar naprej "v luftu".

Suhokranjski drobiž

DEVETDEST POMLADI - V Suhi krajini živi več starih prebivalcev, ki so se delavne in skrbijo za dom. Ena takšnih je tudi Rozalija Prusek iz Draščev vasi. Pred kratkim sta jo obiskali tudi Franc Ožbolt in Marija Žigon, predstavnici društva upokojencev Žužemberk. Rozalija kaže še neverjetno energijo, ljubezen in šarm, poleg tega kuha in pomiva. Skromnost je lepa vrлина, pa tudi dobra volja je recept za zdravo in dolgo življenje Rozalije Prusek.

POKUŠNJA VIN - Društvo vinogradnikov Suha krajina pripravila v februarju razstavo kmečkih dobrot, pokušnjo suhokranjskih vin in še kaj.

S. M.



SUHOKRANJSKA GRČA - Jože Novak ali Učičkov Jože, kot mu pravijo domačini, je doma iz Velikega Lipja v Suhi krajini. Žužemberški "Gradbenik" je šel v stečaj. Jože pa v penziji. Za svoje delo ni dobil priznanj, velja pa za zelo pridnega, poštenega in dobrega Suhokranjca. Nasmeganega in dobre volje smo ga našli v gostilni pri Rojcu na Laščah, kjer je nastala ta fotografija.



Jože Cigič



METLIKA DOBILA DRUGI BENCINSKI SERVIS

METLIKA - Danes, 29. januarja, bo prve stranke sprejel tudi drugi Petrolov bencinski servis v Metliki, ki je zrased ob metliški obvoznici nasproti starega bencinskega servisa. Sicer pa je to že 280. Petrolov bencinski servis.

O PRIDELOVANJU OREHOV

SEMIČ - Sadjarsko društvo Bele krajine pripravlja v sredo, 4. februarja, ob 17. uri v hotelu Smuk v Semiču predavanje o pridelovanju orehrov. Predavala bo mag. Anita Solar, strokovna sodelavka za lupinarje na Biotehniški fakulteti. Vabljeni vsi, ki vas ta tema zanima. Po predavanju bo občni zbor Sadjarskega društva Bele krajine.

FILATELISTIČNA RAZSTAVA

ČRNOMELJ - Ob 120. obletnici rojstva Otona Župančiča in črnomaljskem občinskem prazniku bo v prostorih občine Črnomelj v petek, 30. januarja, ob 18. uri otvoritev filatelistične razstave. Na ogled bodo znamenite zasluzni slovenski možni in njihovimi deli ter znamenite olimpijskih igrah.

KNJIŽNA RAZSTAVA

METLIKA - V okviru prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku vabi Ljudska knjižnica Metlika na ogled razstave knjižnih novosti "Leposlovne in strokovne knjige za odrasle". Razstavljena dela bodo na ogled od ponedeljka, 2. februarja, do četrta, 12. februarja, v čitalnici metliške Ljudske knjižnice.

OBČNI ZBOR VINOGRADNIKOV

METLIKA - Metliška podružnica Društva vinogradnikov Bele krajine bo imela v nedeljo, 1. februarja, ob 9.45 v menzi tukajšnje vinske kleti občni zbor. Po zboru bo dr. Julij Nemanič razložil novi vinski zakon.

O PREHRANI IN POLJŠČINAH

ČRNOMELJ, SEMIČ - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj vabi kmetovalce na predavanje o prehrani plemenskih svinj, ki bo v četrtek, 5. februarja, ob 10. uri v sejni sobi občine Črnomelj. Predavala bo Zdenka Kramar z novomeškega oddelka Kmetijskega zavoda. V petek, 6. februarja, pa bo ob 9. uri v sejni sobi občine Semič predavanje o tehnologiji pridelovanja poljščin, predvsem ajde in krompirja. Predavala bo Marjeta Uhan s Kmetijskega zavoda, oddelk Novo mesto.

PRIKAZ REZI VINSKE TRTE

ČRNOMELJ - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj organizira prikaz rezi vinske trte pod vodstvom inž. Jožeta Maljeviča s Kmetijskega zavoda. V sredo, 4. februarja, bo prikaz ob 9. uri na Plešivici pri Mikulaševih zidancih, ob 12. uri na Perudini pri Drakuličevem vinogradu in ob 14.30 na Tanči gori pri Finkovi zidanci. V petek, 6. februarja, pa si bo rez moč ogledati ob 10. uri na Stražnem Vrh pri zadružni zidanci, ob 12. uri v Gorenjih pri Abščevih zidancih, ob 15. uri pa bo zbor pred trgovino na Cerovcu.

Izseljevanje ni več edina rešitev

V krajevni skupnosti in turističnem društvu Sinji Vrh so si v letošnjem letu začrtali številne naloge, vendar brez pomoči občine ne bo šlo - Obeležje na najjužnejši točki

SINJI VRH - Krajevna skupnost Sinji Vrh, ki obsega deset najjužnejših slovenskih vasi, je bila ustanovljena šele pred dobrimi tremi leti in je najmlajša KS v črnomaljski občini. Medtem ko so bili prej tri kraji pozabljeni in zapostavljeni pri razvoju, je sedaj že čutili napredek.

Za takšne kraje, iz katerih so se nekdanji množično izseljevali, pa je napredek že, če mladi razmišljajo, da bodo ostali doma.

Seveda se ob tem zavedajo, da bo potrebna še veliko truda, da bodo tudi njihovi kraji dobili na primer vodo in urejene ceste. Prav pitna voda je na jugu Slovenije največji problem, zato je svet KS Sinji Vrh predlagal, naj v letošnjem občinskem proračunu zagotovijo za začetek gradnjo sinjeverškega vodovoda najmanj 20 milijonov



Direktorica za hrano in pijačo

ČRNOMELJ - Jožica Kocjan, vodja prehrane v Domu starejših občanov v Črnomlju, je na tem delovnem mestu od 1. marca 1988, ko je dom odprl vrata oskrbovancem. Spominja se, da so prvi dan skuhal 25 kosil, potem pa nikoli več tako malo.

Danes, ko v kuhinji dela 12 ljudi, skuha petkrat na dan po 300 obrokov. Kuhajo tudi kosila za zunanje naročnike, starejšim pa jih sami razvozi. Kar sto tridesetim pripravljajo dietne obroke, in sicer kar po deset različnih diet na dan. Kocjanova sama sestavlja navadne in dietne jedilnike. "Pri tem vedno prislunem oskrbovancem. Z izjemo nekaterih, ki odklanjajo dietno hrano, ki jim jo predpiše zdravnik, so ljudje v glavnem zadovoljni s tem, kar jim pripravimo. Zlasti imajo radi zdravo domačo hrano," je zadovoljna Kocjanova.

Jožica ima kot ena redkih vodij kuhinj v domovih starejših občanov naziv direktorice za hrano in pijačo. Ko je pred leti zaključevala tehnično šolo, je čutila, da potrebuje dodatno znanje. Odločila se je za trimesečno izobraževanje za direktorico za hrano in pijačo, kjer je dobila zlasti obilo znanja o trženju in organizaciji dela, ki ji pride zelo prav. M. B.-J.

Konec propadanja Martinove cerkve

Martinovi cerkvi v Metliki je grozilo, da se bo zaradi posedanja začela rušiti

METLIKA - Martinova cerkev v Metliki je v svoji zasnovi ena najstarejših kulturnih stavb v Beli krajini, njen začetek pa sega vsaj v 15. stoletje. Vendar je v zadnjih letih vidno propadala. Zemlja, na kateri stoji, se še vedno poseđa, s tem pa tudi cerkev, zato so se razpoke na zidovih povečevale. Kapeli, ki je bila prizidana cerkvi, je zaradi posedanja grozilo, da se bo porušila. N čudi torej, da so mnogi Metličani opozarjali na obnovo.

V začetku leta je črnomaljski Beograd na pobudo Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto (ZVNKD) začel s pripravljanimi deli za obnovo cerkve. Naročnika del sta občina Metlika in ministrstvo za kulturo, po katastru pa je njen lastnik Župnijski urad Metlika, medtem ko je zemlja okrog cerkve občinska. Kot je povedal Robert Peskar z ZVNKD, je pisnih virov o cerkvi zelo malo, je pa možno, da je njena ladja še srednjeveška. Vendar je bila v 17. in konec 18. stol. močno predelana, obnavljali pa so jo tudi leta 1943.

Dokončno jo je leta 1952 obnovil Belokranjski muzej, ki je v njej odprl arheološki oddelek, a ga je pozneje preselil v grad.

Po Peskarjevih besedah bo statična sanacija ter obnova strehe končana do aprila. Sicer pa je v načrtu obnova celotne cerkve, ki naj bi veljala okrog 15 milijonov tolarjev. Ohranili bodo podobo cerkve iz konca 18. in začetka 19. stoletja. Odkrili so tudi baročne poslikave, a še ne vedo, če jih bo moč rekonstruirati. Vedo pa, da je bil še pred drugo svetovno vojno v cerkvi tudi oltar, a jim ni poznano, kam je izginil. Marinka



KONČNO OBNOVA - Metličani so si oddahnili, ko so gradbinci okrog Martinove cerkve postavili zidarske odre in jo začeli obnavljati. Grozilo ji je namreč že, da se bo porušila. (Foto: M. B.-J.)



DENAR ZA BOLNICO - Slavljenec Tonček Plut izroča direktorju bolnice Novo mesto dr. Antonu Starcu kuverto, v kateri je izkupiček od dveh dobrodelnih prireditelj, ki jih je Plutova družina pripravila v soboto popoldne. Hkrati se je nabralo tudi precej prispevkov številnih darovalcev. Denar bodo v bolnišnici porabili za nakup dragih medicinskih aparatov. (Foto: M. B.-J.)

Dobrodelnost ob rojstnem dnevu

Ljudski godec in pevec Tonček Plut z Mladice pri Semiču praznoval 90. rojstni dan - 24. januarja, na predvečer rojstnega dne, dobrodelni koncert za novomeško bolnišnico

SEMIČ - Praznovanja 90. rojstnega dne, kot si ga je za Plutovega Tončka z Mladice pri Semiču zamislila njegova družina s prijatelji, bi si gotovo želeli še kateri slavljenec. A ne le da so se želeli na prireditvi, ki so jo poimenovali "Hvala vam, ljudje v belem", s pesmijo, besedo in plesom skupaj z znanim ljudskim pevcom in godcem Tončkom zahvaliti zdravnikom, ki so mu pomagali do častitljive starosti, ampak so z vstopnino in prispevki 68 donatorjev zbrali kar 3 milijone 850 tisoč tolarjev za nakup dragih medicinskih aparatov za bolnišnico Novo mesto.

Tončkov sin Toni, ki je bil z bratom Slavkom glavni organizator prireditve, se je v začetku opravičil, da so prireditve v semiškem kulturnem domu pripravili v okviru krajevnih možnosti. Estradni umetniki bi namreč zahtevali velike honorarje, oni pa bi radi namenili čim več denarja za bolnišnico. Vendar je dobrodelna prireditve presegle ne le meje Bele krajine, ampak tudi Slovenije. Nekaj donatorjev je bilo namreč iz tujine, celo iz Amerike. Kako so ljudje pripravljali podpreti dobrodelnost in kako spoštujejo Plutovega Tončka, pa niso dokazali le domačini, ki so hitro razgrabili za belokranjske razmere

vse prej kot poceni vstopnice, tako da so morali prireditve pripraviti celo dvakrat. To so potrdili tudi številni, ki so se pripeljali na koncert z vseh koncev Slovenije. Med njimi Štefka Kučan, dr. Dušan Plut, direktorja bolnice Novo mesto dr. Anton Starc in klinike v Valdoltri dr. Vaso Pišot, minister za zdravstvo v prvi slovenski vladi dr. Božidar Voljč, generalni sekretar v ministrstvu za obrambo Jože Romšek, trije belokranjski župani in še mnogi drugi.

Na predvečer rojstnega dne so se Tončku zahvalili številni, ki cenijo njegovo plodno delo pri ohranjanju ljudske glasbe. Zlasti še, ker je malo pravih ljudskih

godcev, kakršen je Plut, ki kljub letom zapoje, zaigra na bršljanov list in se pošali kot nekdanj. Nanj niso pozabili ne v folklorni skupini Semiška ohcet, s katero je prebrel precej sveta, ne v semiški občini, ki mu je kot prvemu sploh podelila plaketo občine za leto 1997. A tudi ne na republiki, ki ga je odlikovala z zlato Maroltovo značko. Štefka Kučan pa mu je podarila kozarec. Z njim v roki je zapel njemu najljubšo "En starček je živel...", z njim pa je pela vsa dvorana.

M. BEZEK-JAKŠE

M. B.-J.



PRELOŠKA SRAMOTA - 79-letni Jože Pavlakovič iz Jakovinov in 92-letni Peter Ivanušič s Preloke (na fotografiji), ki sta osnovno šolo na Preloki obiskovala v začetku tega stoletja, se - tako kot številni drugi krajanji - nikakor ne moreta sprizniti z njeno sedanjo podobo. Preloška šola je prazna približno dve desetletji, hiša ob njej, v kateri je bilo nekdanj učiteljsko stanovanje, pa še desetletje več. Od takrat se v stavbah ni dogajalo nič, če odštejemo, da nezadržno propadata v sramoto vaščanov, ki so na črnomaljski občini že večkrat prosili, naj poskrbijo za stavbi. Kaj več domačini ne morejo storiti, razen da na šolski zemlji pokosijo travo, saj sta hiši občinska last. Da pa je nelagodje Preločanov še večje, je v bližini te vaške sramote lepo urejeno pokopališče, ki ga obiskujejo tudi ljudje od drugod in se zgražajo nad propajočim nekdanjih hramom učenosti. (Foto: M. B.-J.)

Dražumerič z zavoda je še dodala, da se nameravajo resno pogovoriti tako z metliškim župnikom kot županom, kakšna bo nadaljnja usoda Martinove cerkve. Opozorila pa je, da cerkev verjetno stoji na prazgodovinski gomili, zato bodo morali biti pri posegih v zemljo zelo previdni. M. BEZEK-JAKŠE

Službeni stanovanji postali socialni

Semiška občina namerava letos kupiti službena stanovanja

SEMIČ - Semiška občina je lastnica petih stanovanj v nekdanji šoli v Črmošnjicah. Ker so morali v skladu s stanovanjskim zakonom stanovanja leta 1991 opredeliti, so se odločili, da bodo omenjena stanovanja kadrovska oz. službena.

Celotno šolsko poslopje je v precej slabem stanju, zlasti dvojce stanovanj, ki sta ostala prazni in v njih sploh ni bilo moč živeti. Tri stanovanja pa imajo v najemu delavci Gozdnega gospodarstva. Ker v semiški občini primanjkuje stanovanj, so se odločili, da bodo prazna stanovanja obnovili. Naložba je vredna dober poldrugi milijon tolarjev. A na občini so menili, da stanovanj kljub obnovi še vedno nista primerni za kadrovske stanovanj, poleg tega sta tudi precej oddaljeni od Semiča, zato so občinskemu svetu predlagali spremembo v socialni stanovanj.

Svetniki so soglasno sprejeli sklep o prekategorizaciji stanovanj, občina pa se je zavezala objaviti razpis za dodelitev socialnih stanovanj v najem. Ker se je s tem zmanjšalo število službenih stanovanj, nameravajo v občini za te namene v letošnjem letu kupiti druga primernejša stanovanja.

Črnomaljski drobir

SODELOVANJE - Pri utemeljevanju za ustanovitev zveze občin Bele krajine je bilo slišati, da so nekateri skupni projekti že zaživeli. Ker pa je Bela krajina majhna, bi bilo prav, da bi se združevali tudi gasilci, kulturniki in še kdo. Izrečen je bil tudi že predlog o kulturnem sodelovanju. Tako naj bi imeli v semiški občini prireditve "Pridi popoldne na Smuk", v Metliki so že uveljavljene mednarodne kulturne prireditve "Pridi zvečer na grad", v Črnomlju pa bi lahko imeli prireditve "Pridi opolnoči v jurjevanjsko drago".

SLOVENIJA - Belokranjci se velikokrat počutijo pozabljeni od države in se sprašujejo, če so sploh še v Sloveniji. Ko pa so tretješolci prišli na obisk domačije Raztresenovih v Jankovičih pri Adlešičih in v naslov na razglednicah, ki so jih poslali domov v osrednjo Slovenijo, napisali poleg imena, ulice in kraja tudi "Slovenija", je postalo Belokranjecem jasno, kje so...

PARKIRANJE - Vozniki, ki se pogosto vozijo mimo Mullerjeve gostilne, se pritožujejo, da so vozila njenih gostov velikokrat parkirana kar na cesti, tako da je zelo težko prevozna. Marsikateri Črnomaljec je prepričan, da bi policisti, če bi samo vsak teden enkrat pri Mullerjevi gostilni razdeljevali listke za nepravilno parkiranje, dosegli mesečno normo za kaznovanje tovrstnih prekrškov.

Semiške tropine

POMOČ - Ko je na dobrodelni prireditvi "Hvala vam, ljudje v belem" slavljenec Tonček Plut izročil direktorju Bolnišnice Novo mesto dr. Antonu Starcu izkupiček od koncerta, je rekel, da je po smrti pripravljen zapustiti zdravstvu tudi svoje organe. Vendar je zdravnika opozoril, naj ne pričakuje preveč, saj si z nagnjenimi ušesi in izrabiljenimi kolki ne bi mogel veliko pomagati.

MLADOST JE NOROST - Je pa Tonček Plut priznal, da bi bil rad vsaj 60 let mlajši, kajti ko je človek mlad in neumen, je lepo. Ko pa je star in pameten, je po njegovem vsaj za polovico slabše.

VINO - Plutovemu Tončku je poštar na omenjeni prireditvi kar na oder, ki je bil sicer predelana v dvorišče pred gostilno "Semiški hram", prinesel dva paketa. Enega je poslala Martina Sepaher iz Amerike, drugega pa generalni direktor novomeške Krke Miloš Kovačič. V vsakem paketu je bila steklenica vina: v ameriškem takšnega, kot ga pije predsednik Bill Clinton, v novomeškem pa Kovačičevega. Strokovna komisija klobukarjev je ocenila obe pijači in dala na zapisnik, da je Kovačičevo vino veliko boljše, da pa jih Clintonovo kar nekako razganja...

Hrvati so ujeli naša vohuna z opremo in zasegli vse, kar je bilo kaj vredno, vohuna pa vrnil. (Mladina)

TUDI POCENI JE LAHKO DOBRO - Poceni izdelki so ponavadi dragi, saj se zaradi slabše kvalitete prej iztrošijo ali uničijo in jih je zato treba pogosteje menjavati kot kvalitetnejše in dražje izdelke. Vendar to ne velja vedno. Dokaz za to so na Kitajskem izdelane Technical star lučke za okrasitev novoletnih jelk, ki jih je bilo pred nekaj leti v nekaterih naših trgovinah moč dobiti za sila majhen denar. Kljub napovedim, da ne bodo dolgo zdržale, predvsem pa da se jih ne bo moglo uporabiti niti dvakrat, so v marsikaterem kočevskem in ribniškem domu krasile jelke letos že četrto leto zapored.

ZA MANJ DENARJA VEČ - Da ne velja vedno, da je za malo denarja malo muzike, ne dokazujejo le lučke za novoletne jelke, o tem se lahko v Kočevju prepričajo tudi lastniki avtomobilov, ki vozijo svoje avtomobile na pranje v avtopralnice. V Avtolepu Ob mahovniški cesti jim namreč operajo avto in posesajo v njegovi notranjosti za okroglih tisoč tolarjev, v avtopralnici Avtoservisa M v Cankarjevi ulici pa jim še za nekaj manj denarja - menda vsega 750 tolarjev - poleg tega posejajo tudi sedeže, operajo preproge in očistijo armaturo ter vrata!

TUDI VNAPREJ LAVRIČ IN ČATIČ

KOČEVJE - Po javno izvedenem razpisu o izvajanju dimnikarske službe na območju občine Kočevje sta bili te dni pripravljena predloga koncesijskih pogodb z dimnikarstvom Lavrič iz Kočevja in Čatič iz Ribnice. Na podlagi teh pogodb bosta navedena samostojna podjetnika izvajala kot do sedaj dimnikarsko službo v obeh dimnikarskih okoliših. Poleg čiščenja bo ta služba v bodoče izvajala strokovne preglede kurilnih naprav.

V. D.

Ribniški zobotrebci

KAR JE PREVEČ, JE PREVEČ! - Slavne ribniške sode, ki so znotraj in izven ograje nekdanjega Rika stali leta, pa se zanje do lani ni nihče zmenil, so prejšnji teden posneli tudi televiziji. Za delo, ki bi ga brez vika in krika, ki se je sprožil z odkritjem neprimernega skladiščenja nevarnih odpadkov tudi drugod po Sloveniji, domača novinarka opravila le s snemalcem, je tokrat v Ribnici menda s televizijo prišlo kar pet ljudi. Domačini so se zato spraševali, če ne bodo morda posneli kar igrani film.

SAMOMORI - Ob številnih samomorih v Sloveniji v tem mesecu nekateri strokovnjaki menijo, da ne morejo biti več samo naključje. Ali je res samo naključje so prejšnjo sredo razmišljali tudi udeleženci tabora za slepe in slabovidno mladino pri Novi Štifi. Tega dne so namreč v jutranjih urah kar dva udeležena tabora iz dveh različnih krajev Slovenije obvestili, naj se takoj vrne domov zaradi smrti očeta. Kako je umrl eden od njiju sicer nismo zvedeli, za drugega pa so jim policisti povedali, da si je vzel življenje z vrvo!

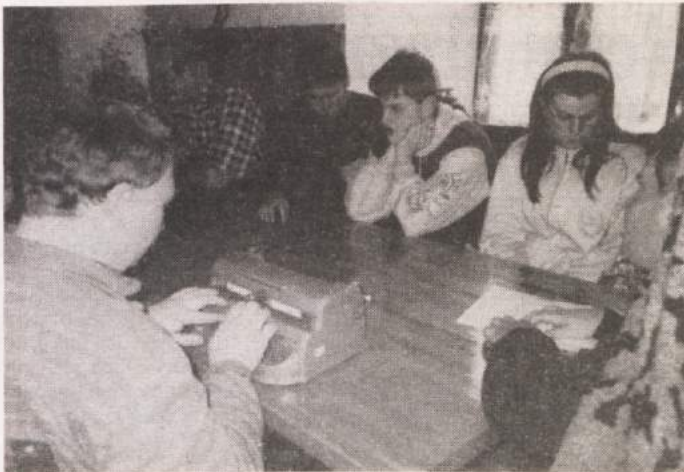
Laški sel

DELAVNICA ZA STARŠE - Delavnica za starše z naslovom "Pomoč otrokom s težavami pri pisanju in branju" je bila pred kratkim v šoli v Robu. Ob tej priložnosti je bila še razstava knjig, ki sta jo pripravili vodja knjižnice centralne šole Marija Lušin in psihologinja Irena Budič-Pavlič.

ZAČASNO ZAPRTA TRGOVINA - Ko se je trgovka v Robu upokojila, so ostali tu brez trgovine. Vse pa kaže, da bo trgovina kmalu spet odprta, ker se bo sem vozila prodajateljica iz Velikih Lašč.

VEČ PSOV KOT LJUDI - Krava Peč je ena zadnjih dolenskih vasi v smeri proti občini Ig in Blokam. Pred vojno je imela 26 hiš, zdaj pa je le deset stalno naseljenih, v njih pa živi 23 domačinov. Vas leži na nadmorski višini 726 m. Zanimivost vasi je, da imajo zelo veliko psov, šoloobveznega otroka ali dojenčka pa nobenega.

LETOS SEDEM OTROK - Šolo na Karlovcih obiskuje letos sedem otrok, ki si nabirajo učenost v prvem in četrtem razredu.



DRUGI ZIMSKI TABOR SLEPIH - Organizatorji taborov za slepe in slabovidne si prizadevajo za tem, da bi preko športnih aktivnosti razvijali tudi duhovne dimenzije. Seveda udeležencem tabora omogočajo pridobitev tudi takšnih vrst znanj, kot je za slepe nujno potrebna Braillova pisava. (Foto: M. L.-S.)

Nikakršna "muha enodnevnica"

Drugo zimovanje slepe in slabovidne mladine

NOVA ŠTIFTA - V frančiškanskem stamostanu pri Novi Štifi je od 17. do 24. januarja potekal 2. zimski tabor slepe in slabovidne mladine iz vse Slovenije. Tabora se je udeležilo 16 slepih in slabovidnih v starosti od 18. do 33. leta. Skupaj s prostovoljci, med katerimi je bilo največ študentov, nekaj pa tudi že zaposlenih mladih ljudi, je bilo vseh udeležencev na taboru 32.

Pobudnik in organizator taborov je bil Jure Švoljšak, ki je bil leta 1990, ko je organiziral prvi takšen tabor, zaposlen na Zavodu za slepe in slabovidno mladino v Škofji Loki. Na prvem taboru je bilo prisotnih le 6 ljudi, potem pa je začelo število rasti. Še posebno po letu 1994, ko so tabori prešli pod okrilje Škofijske Karitas Ljubljana. Tako je bilo na lanskoletnem poletnem taboru v Podzemlju v Beli krajini že preko 80 udeležencev.

Z večanjem števila udeležencev pa je postajal vse težje izvedljiv drugi osnovni namen

taborov, da bi slepi spoznavali pokrajino, ljudi, kulturo in običaje. Zato so na poletne taborne vpeljali športne aktivnosti, tako da si udeleženci krajšajo čas s kolesarjenjem, čolnarjenjem, nogometom za slepe z zvenečo žogo, namiznim tenisom ter pohodi in sprehodi v naravo. Na taboru je sodeloval tudi pater Alojz Markelj iz draveljske župnije, ki se je z letošnjimi udeleženci pri Novi Štifi pogovarjal na temo "Kako sprejeti drugačnost".

• Zveza slepih in slabovidnih Slovenije je bila sprva do taborov, ki so vzniknili na zasebno iniciativo, zelo zadržana. Sčasoma pa so menda tudi na Zvezi spoznali, da tabori niso nikakršna "muha enodnevnica", in so do njih postali precej prizanesljivi, čeprav jih še danes ne finančno in tudi drugače ne podpirajo.

M. LESKOVŠEK-SVETE



GRB ZA KRIŽIŠČE PEŠPOTI - Poročali smo že, da osnovna šola Primoža Trubarja praznuje letos 240-letnico šolstva v Velikih Laščah in več drugih jubilejev in da se bodo priredile vrstile skozi vse leto. Prva, tekmovalna v izdelovanju zobotrebcev, je bila minuli ponedeljek, 19. januarja, naslednja pa bo že 6. februarja, ko bodo ob 12. uri odprli v osnovni šoli v Laščah razstavo del znanega rezbarja in likovnika Draga Koširja iz Jelovca pri Sodražici. Na razstavi bo predstavljen tudi grb križišča evropskih peš poti E 6 in E 7, ki ga je ob sodelovanju Manfreda Deterginga izdelal Drago Košir. Izoblikovan je po zamisli študentov iz osmih držav, ki so sodelovali na lanskem poletnem delovnem taboru v Rutah, kjer so med drugim urejali tudi križišče evropskih pešpoti v Predgozdu. (Foto: J. Primc)

Marija izdelala največ zobotrebcev

Marija Zlobko izdelala v 15 minutah 146 zobotrebcev - Tekmovanje vodil Franc Blatnik iz Predstrug, ki je tudi največ odkupil - Pred tekmo umrl najboljši zagnani zobotrebčar

VELIKE LAŠČE, DOBREPOLJE - V avli šole Primoža Trubarja v Velikih Laščah je bilo 19. januarja prvo občinsko tekmovalno v izdelovanju zobotrebcev. Zmagala je Marija Zlobko z Velike Slevce, ki je v 15 minutah, kolikor je trajalo tekmovalno, izdelala 146 ustrezno oblikovanih zobotrebcev. Druga je bila Olga Petrič iz Velikih Lašč, 111 zobotrebcev, 3. Franc Usenik iz Krvave Peči, 90 zobotrebcev, 4. Lado Kovačič, 76 itd.

Denarne nagrade oz. darilne bone so prejeli tudi najuspešnejši trije tekmovalci (nagrade sta prispela KZ Velike Lašče in podjetje Trgoup), osnovnošolec Gregor Mavec pa je dobil sladko nagrado šolske trgovine.

Tekmovanje je vodila in izdelke ocenjevala komisija, ki jo je vodil

Franc Blatnik iz Predstrug v občini Dobropolje, zaposlen v komercialni kmetijski zadrugi Dobropolje, ki je v svojem življenju odkupil kar 250 milijonov butaric zobotrebcev (v vsaki butarici je po okoli 35 zobotrebcev). On je gotovo svetovni rekordar z ozirom na število odkupljenih zobotrebcev.

J. PRIMC

Z naložbami do državnega denarja

Za komunalno dejavnost naj bi letos v Kočevju namenili 140 milijonov tolarjev - Investicije usklajene z merili ministrstva za okolje in prostor - Širitve čistilne naprave

KOČEVJE - Po predlogu proračuna za letošnje leto, ki je po dveh prekinutih sej občinskega sveta še vedno v prvi obravnavi, naj bi za komunalne dejavnosti letos v Kočevju namenili 140 milijonov tolarjev. Osnovne postavke znotraj komunalnega gospodarstva so javna razsvetljava, urejanje javnih površin in vzdrževanje cest, nekaj denarja pa naj bi - nenazadnje tudi zato, da bi si s tem pridobili možnost za pridobitev državnega denarja - namenili tudi za reševanje najbolj perečih komunalnih problemov.

Kot pravi predlagatelj proračuna župan Janko Veber, za komunalno dejavnost ne namenijo denarja zunaj meril. Čeprav povečanje plana za indeks 139 odstopa od ostalih proračunskih postavk, saj so povsod drugod zagotovljeno porabo povečali z indeksom 108, ta občini zagotavlja potreben delež pri razpisih ministrstva za okolje in prostor in ministrstva za ekonomske odnose. To pa je še toliko pomembnejše, meni župan, ker občina zaradi predvidenega posojila za gradnjo nove šole ne bo mogla dobiti dodatnih posojil in bo lahko kandidirala le za nepovratna sredstva. Ena takšnih investicij bo tudi predvidena razširitev in posodobitev čistilne naprave, ki bo v ce-

loti stala 4,5 milijona mark. Letos naj bi zanjo namenili 16 milijonov tolarjev za ureditev dokumenta-

SEMINAR O VODENJU KNJIG

RIBNICA - 7. februarja bo v prostorih obrtne zbornice Ribnica celodnevni seminar o vodenju poslovnih knjig, zaključevanju evidenc in letni napovedi davka iz dejavnosti. Hkrati z napovedanim seminarjem bo dana informacija o vodenju dvostavnega knjigovodstva za samostojne podjetnike. Pavel Hočevar, sekretar območne zbornice meni, da je seminar potreben vsem, ki vodijo knjige in še zlasti knjigovodskim servisom.

A. K.

Delitvena bilanca kot ovira

Smetarska taksa že letos - Pričakujejo boljše vodo

LOŠKI POTOK - Potoška občina se ubada kar z dvema delitvenima bilancama, in sicer z občino Ribnica in Kočevje. Ker se stanje na tem področju prepočasno premika, tudi planiranje ne poteka tako, da bi se zagate reševale učinkovito. Kaj menijo na občini, smo izvedeli od šefa oddelka za gospodarstvo Viljema Vesela, dipl. inž.

"Deponije v občini nimamo, zato smeti odvažamo na deponijo v Ribnico. To pa nas letno stane približno 3 milijone tolarjev, kar za naš proračun ni ravno majhen znesek. Občinski svet je konec preteklega leta sprejel odlok o plačevanju komunalne takse. Računamo, da bo prišlo na prebivalca 1000 tolarjev letno. Veliko stvari je še nedorečenih, npr. način zbiranja smeti in seveda pobiranja. Dokler ne bo teh usklajitev, ostane v rabi še stari način odvoza, to je v zabojnikih.

V okviru komunalnih dejavnosti - vse to opravlja Komunala Ribnica - spada tudi povečanje pokopališča. Projekti so že zastavljeni, zemljišče tudi odmerjeno, potrebno pa ga je še odkupiti. Tu vidimo neke rešitve in računamo, da bomo z deli začeli prihodnje leto. Del prostora bo urejen za klasične, del pa za žarne pokope," pravi Vesel.

Naslednji veliki zagati v občini sta oba javna vodovoda in nekaj vaških, voda iz njih je često oporečna zaradi starosti in dotrajnosti velikega dela cevovodov. Vesel meni: "Za razliko od prej naštetih komunalnih zagat sta vodovoda izvzeta iz paketa delitve in se obravnava ločeno. V Hidrovodu gre tudi za notranje preoblikovanje in vse kaže, da bomo probleme z vodo hitreje reševali, kar pomeni trdnjše pogajalske pozicije." Ta vodovod je nujno potrebno obnoviti, za kar pa ni denarja. Glavni problem, to je često oporečna voda, pa bodo

skušali reševati z iskanjem novih vodnih virov na območju Starega in Novega Kota. Vrtino za vodo načrtujejo tudi v Glažuti, ki naj bi po predvidevanjih postala rekreacijski, predvsem zimski center. Vse naštetje je še v pripravi.

A. KOŠMERL

Matičkovi odpri

Matičkova kmetija odprti vrat z domačo hrano - Zasedeni ob koncu tedna

VELIKE LAŠČE - 12. januarja je po trnovi poti, ki so jo hodili kar več let, Matičkovim z Velike Slevce le uspelo dobiti tudi obratovalno dovoljenje za svojo kmetijo odprtih vrat. Kmetijo vodita Anton in Mihaela Polzenik.

Gre za bio hrano, saj zelenjave pri njih nikoli niso škopili. Na kmetiji imajo 8 krav-molznic, prašiče in kozličke.

Gostje so očitno zadovoljni s postrežbo, saj imajo Matičkovi rezervirane pro-



Anton Polzenik je tudi občinski svetnik, vodi pa še gradbeni odbor za popravilo cerkve na Veliki Slevci.

store že za vse vikende v januarju in februarju. Hkrati lahko pogostijo okoli 60 gostov. K Matičkovim zahajajo predvsem ljudje in družbe, ki si želijo miru, sprehodov v naravo in domače hrane. Prenosič nimajo, je pa možno prenočevati v okoliških gostiščih. Med zanimivosti na Veliki Slevci in bližnji okolici gotovo sodi cerkev Marije Angelske s tremi baročnimi oltarji in sledjo kopita turškega konjenika, znane tudi iz Stritarjeve pesnitve "Turki na Slevci". Pod cerkvo je kužno znamenje, znameniti pa sta še kapelici na vasi in izven vasi pri križu, saj naj bi bili pri slednji pokopani Napoleonovi vojaki, ki so padli v bitki z Avstrijci pri Velikih Laščah.

J. P.

cije, sicer pa naj bi za to najpomembnejšo komunalno investicijo v občini tudi v prihodnjih letih namenili vsa razpoložljiva sredstva iz komunalne dejavnosti.

Poleg tega nameravajo zaradi decembra lani končanih del na Ekanalu Šalka vas za ta projekt predvidenih 2 milijona tolarjev letos nameniti za projekte Kaju-

• Za investicije, ki jih krajevne skupnosti same dogovorijo in jih bodo skušale oplemenititi z lastnimi sredstvi, naj bi iz proračuna namenili vsaki krajevni skupnosti po 1,2 milijona tolarjev oziroma skupno 9 milijonov. Občina pa naj bi letos namenila še 10 milijonov tolarjev za izgradnjo vodovoda v Knežji Lipi, ter 15 milijonov tolarjev, kolikor znaša polovica za to potrebnih sredstev, za ureditev odvodnjavanja in drugih nedorečenosti na že saniranih cestah v občini.

hovo naselje, kjer imajo prebivalci težave z meteornimi in fekalnimi vodami in 7,5 milijona tolarjev za obnovitev vodovodnega in kanalizacijskega omrežja ter javne razsvetljave v Cankarjevi ulici, ki naj bi bila s tem letos v celoti sanirana. Občina naj bi prispevala tudi 6 milijonov tolarjev za že začeto gradnjo kanalizacije od Uniona do Turjaškega naselja, ki jo bo v preostalem delu do potrebnih 31,7 milijona tolarjev kril občinski sklad stavbnih zemljišč.

M. LESKOVŠEK-SVETE

PRAZNIČNI OBRAČUN

DOBREPOLJE - Bliža se slovenski kulturni praznik in-pust, ko se spet obeta več prireditev. A najprej napravimo obračun prireditev okoli novega leta. Zelo je uspel božično-novoletni koncert dobrepoljske godbe, ki je privabil v Jakličev dom rekordno število poslušalcev, saj je bila dvorana polna do zadnjega kotička. Šole v Strugah, Kompoljah in Ponikvah so pripravile prikaz starih ljudskih običajev. Pohoda na Kamni Vrh se je udeležilo kar okoli 400 pohodnikov. Moški pevski zbor Rafko Fabiani pa je praznoval 90-letnico obstoja in neprekinjenega delovanja in ob tej priložnosti izvedel koncert.

M. STEKLASA

• Najprej pride dolgotrajno, potem pa laganje. (Angleški pregovor)

• V življenju vlada sreča, ne modrost. (Teofrast)

VERSKA STATISTIKA

Tretjina nezakonskih

Lani več rojstev in porok, manj pogrebov

KOČEVJE - Po Oznanilu, glasilu župnij Kočevje in Mozelj, povzemamo, da je bilo lani v Kočevju 95 krstov (leto prej 93) in Mozlju 3 (leto prej 2), od tega je bilo 54 dečkov in 44 deklic. Zakonskih otrok je bilo 42, v civilnih zakonih je bilo rojenih 30, 23 otrok pa je bilo nezakonskih. Prvoobhajencev je bilo lani 26 (predlani 102), birmanih je bilo 37 fantov in 51 deklet ter še 26 odraslih katehumenov.

Porok je bilo 27, leto prej 17. Med poročenimi so štirje pari sklenili takoi menovani mešani zakon, se pravi, da je šlo za poroko med katoličanom in nekatoličanom. Župnikov nasvet: mlada dva, ki se želita cerkveno poročiti, naj leto dni prej v cerkvi drug drugemu podarita zaročni prstan. V prihodnjih letih bo to tudi potrebno.

Pogrebov je bilo lani v kočevski fari 64 (predlani 72) in v mozelski 2 (predlani 3). Med umrlimi je bilo 32 moških in 34 žensk. Povprečna starost umrlih je bila 68 let in pol, pri moških 61 let in pol, pri ženskah pa 75 let. Lani je bilo odklonjenih 12 pogrebov po obredu Cerkve, ker so rajni pred smrtjo to odklonili "ali pa so Cerki nasprotovali in jo sramotili."

J. P.



SESTAJALI MESEČNO - Pripravljali odbor, katerega predsednik je predsednik KS Višnja Gora Matjaž Zupančič (drugi z desne), se bo mesečno redno sestajal in skrbel, da bodo priprave na praznovanje potekale čim boljše. (Foto: L. M.)

Višnja Gora letos praznično mesto

Prvi sestanek o pripravi praznovanja 520-letnice podelitve mestnih pravic Višnji Gori - Prireditve vse leto, osrednja 4. julija - Predsednik koordinacijskega odbora M. Zupančič

VIŠNJA GORA - Eno najstarejših slovenskih mest Višnja Gora bo letos praznovalo visoki jubilej - 520-letnico podelitve mestnih pravic. Kako bodo ta dogodek obeležili, so se predsednik KS Matjaž Zupančič ter predstavniki različnih društev in ustanov dogovarjali prejšnji teden. Poleg članov koordinacijskega odbora so določili tudi njegovega predsednika, ki je kar predsednik KS.

Za jubilejno obletnico mesta so pripravili okvirno zamisel. Med pomembnejše aktivnosti spada izdaja publikacije, ki bo predstavila del zgodovine in sedanost Višnje Gore, za kar je skrb prevzel Pavel Groznik, predsednik turističnega društva. Izdali bodo tudi poštne razglednice, razglasili grb in zastavo, katerih zasnovo že pripravljajo, organizirali bodo likovni ektempore z razstavo, ocenjevanje urejenosti kraja in razglasitev najlepše urejene ulice, hiše, obrtne delavnice, razmišljajo pa tudi o zamislih za simbolična darila za obiskovalce prireditve, na katerih verjetno ne bo šlo brez zaščitnega znaka polža.

Osrednja prireditve s kulturnim programom bo 4. julija, ko bo tudi svečana otvoritev obnovljene mestne hiše in obzidja cerkve sv. Ane, podelitev priznanj, razstava,

organizacijskega odbora so razmišljali še o mnogih drugih prireditvah v čast rojstnega dne svojega mesta, ki bodo potekale skozi vse leto, in se strinjali, da bi bila dobrodošla tudi izvedba lutkovne igrice Kozlovska sodba v Višnji Gori, ki so jo imeli ob praznovanju 500-letnice mesta.

L. MURN



VRTEC BOGATEJŠI - Trebanjski vrtec je bogatejši za ustrezno opremljen prostor za otroke s posebnimi potrebami. Na posnetku (z leve): župan Lojze Metelko, specialna pedagoginja Ivica Jakovljevič, Marjeta Kotar z občinske uprave in Franci Kržič z zavarovalnice Tilja. (Foto: P. P.)

V MISLIH ŠE VEDNO DOMA

Že 45-letno sem v tujini, pa me misli še vedno vlečejo k moji družini v lepo posavsko dolino. Moj rojstni kraj je Sevnica. Z menoj je šla v tujino še sestra in tudi njo vedno vleče nazaj. Težka so bila povojna leta, danes pa je vsak Slovenec lahko ponosen na svojo deželo, saj smo vsi kot ena družina in imamo vsega dovolj. Jaz sem svojo domovino sicer zapustil, toda nikoli svojega naroda. Dopust vsako leto preživljam v Sloveniji in nisem ter ne bom nikoli pozabil maternega jezika.

RUDOLF PEVEC
Salzburg

Šest pomirjeval

Narava ima vedno prav

SMEH - Pristrčen, glasen smeh je eden od najboljših načinov za nevtralizacijo stresa.

GLASBA - Sprostitvena glasba mora biti počasna, tiha in instrumentalna, saj besedilo pesmi lahko nelagodno vpliva na razpoloženje.

HOJA - Petnajstminutna hoja ima večji sprostitveni in pomirjevalni učinek kot tableta meprobromata.

POGOVOR - Če ste živčni in napeti, skušajte to komu povedati ter z njim deliti nemir in zaskrbljenost.

VODA - Najbolj se sprostim v vodi, ki ima okrog 37° C. Vroča voda šokira živčni sistem in izzove škodljivo krčenje mišic.

DIHANJE - Globoko dihanje omogoča, da telo sprosti pomirjevalne hormone endorfine. Tehnika je preprosta: počasi vdihnite skozi nos, razširite trebušno prepono in potem še prsni koš ter počasi izdihajte skozi nos.

K. ŠUSTERŠIČ

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK

LITJA - Javni zavod Bogenšperk naj bi v bodoče sestavljali grad, gozdna posest, gozdarska hiša, grajska pristava, ostanki gradu Lichtenberg s kapelico in lipov dreved. Ustanovitev javnega zavoda pomeni za grad Bogenšperk popolnoma novo organiziranost in vodenje objekta, kjer naj bi imela glavno besedo stroka. Ta bo skrbela za strokovno vzdrževanje objekta, urejala in dopolnjevala bo zbirke in jih po potrebi zamenjala. Skrbela bo za celotno dejavnost kompleksa, oblikovala njihovo celotno podoba in skrbela za trženje. Poleg tega bo javni zavod Bogenšperk postal promotor širšega območja, na primer Podsrede.

nilo, da bi grad, ki ga

KDO BO PRIPRAVIL JURČIČEV POHOD?

IVANČNA GORICA - 7. marca bo že petič po vrsti potekal Jurčičev pohod od Višnje Gore do Muljave, ki ga je do sedaj pripravljalo planinsko društvo Viharnik. Ob zapletih glede organizacije so ta teden pripravili sestanek na ivanški občini. V Višnji Gori pa so že predlagali iniciativni odbor za ustanovitev svojega planinskega društva.

REVIJA PIHALNIH ORKESTROV POSAVJA

SEVNICA - V soboto, 31. januarja, ob 18. uri vabi Zveza kulturnih društev Sevnica v sevniško kulturno dvorano PGD na revijo pihalnih orkestrrov Posavja. Nastopil bodo: delavska pihalna godba pri PGD Sevnica, gasilska godba na pihala Loče, pihalni orkester Kostanjevica na Krki, pihalni orkester Senovo in pihalni orkester Videm Krško.

Vrtec z roko v roki le napreduje

Trebanjski vrtec bo poslej lažje pomagal in vzgajal tudi otroke s posebnimi potrebami - Pomoč donatorjev in občine - Na občini pohvale, ker vključujejo tudi Romčke

TREBNJE - "Z roko v roki nam je lažje, bolj toplo, več zmoremo, več znamo in močnejši smo, zato hodimo z roko v roki tudi v prihodnje kot dobri sopotniki," je zaključila zahvalni nagovor ravnateljica Vzgojno varstvenega zavoda (VVZ) Trebnje Marija Bizjak na prireditvi "Z roko v roki" pred nabito polno dvorano otrok, njihovih staršev in donatorjev, ki so pomagali vrtcu, da je opremljen prostor za potrebe individualnega dela specialne pedagoginje z otroki s posebnimi potrebami.

Tega je vrtec dobil v uporabo predlanskega septembra z odredbo trebanjskega župana v stari šoli oz. zgradbi v Kidričevi ulici, kjer so zdaj pod streho Center za socialno delo, Center za izobraževanje in Glasbena šola Trebnje. Ravnateljica Bizjakova se je zahvalila darovalcem, predstavnikom trebanjske občine in pedagoški svetovalki Ani Lečevski, ki so ko dolgoletni sopotniki vrtca po poklicni in človeški plati poskrbeli po svojih močeh, da bodo imeli trebanjski malčki, posebej še otroci s posebnimi potrebami, ustrezne razmere za preživljanje srečnega in zdravega otroštva.

In kdo so bili dobrotniki oz.

z.o.o., Akropol, Trimo, d.d., Ribarnica Glivar, s.p., Tejka, d.o.o., Opel Kurent, Gostilna Meglič in Šalehar - pleskarstvo (vsi Trebnje), Dolenjske pekarne, d.d., (Novo mesto), Silveco Grosuplje, Pohorje Mirna, Ječnik, d.o.o., Kranj, Berk, d.o.o., Preslesje pri Šentrupertu, Projan, d.o.o., Ljubljana, in Euromix, d.o.o., Črniče.

P. P.

"BUTALCI" IN "MINISTER V ŠKRIPCIIH"

SEVNICA - Tukajšnja Zveza kulturnih društev (ZKD) priredi v okviru lutkovnega abonmaja drevi, 29. januarja, ob 18. uri v kulturni dvorani PGD Sevnica gostovanje Lutkovnega gledališča iz Maribora s predstavo Butalci. Vstopnice bodo napredaj v občinski knjižnici Sevnica in uro pred predstavo na blagajni v kulturni dvorani. V okviru abonmaja za odrasle pa ZKD Sevnica vabi v nedeljo, 1. februarja, ob 19.30 v Slovensko ljudsko gledališče v Celju na ogled komedije Raya Cooneya Minister v škripcih. Odhod avtobusov z avtobusne postaje v Sevnici bo ob 18. uri. Vsi abonenti morajo dvigniti vstopnice v občinski knjižnici Sevnica, na voljo pa je še nekaj vstopnic.

• Po podatkih, ki nam jih je priskrbel "živi leksikon" o trebanjski preteklosti Nace Bukovec, so prvi vrtec v Trebnjem na pobudo Društva prijateljev mladine in v povezavi z AFŽ ustanovili že septembra 1952, zaradi prostorskih težav pa je prav zaživel pod okriljem šole v šolskem letu 1953/54 (vzjiteljica Kristina Hrast), ko ga je obiskovalo 28 otrok. Okrog 30 otrok je že leto pozneje in vse tja do šestdesetih let vzgajala Marija Bončina.

donatorji? Zavarovalnica Tilja, Vita, d.o.o., Avto Slak, M - KZ,

Izgnanci zadovoljni z ministrom

Z letnega zbora sevniških izgnancev - Še več odločnosti - Zahvalno pismo zunanjemu ministru dr. Frlecu, ker se je pri kolegu Kinklu postavil za pravice žrtev nacizma

SEVNICA - Društvo izgnancev Slovenije (DIS), ki je bilo ustanovljeno 9. junija 1991 in združuje okrog 21.000 članov v 82 krajevnih organizacijah DIS, ima v KO DIS Sevnica enega svojih močnejših členov. To se je izkazalo tudi na letnem zboru članov KO DIS pretekli petek v Sevnici, na katerem se je zbralo kar približno dve tretjini od 272 članov.

Predsednik KO DIS Drago Lupšina je lahko poleg številnih članov sevniške organizacije, ki povezuje izgnance z levega brega Save, se pravi iz krajevnih skupnosti Loka pri Zidanem mostu, Sevnica, Zabukovje in Blanca, pozdravil tudi podpredsednico DIS Ivico Žnidaršič in predstavnice KO DIS Bučka in Trebnje. Lupšina je povedal, da so v preteklem letu največ pomagali svojim članom v luči zakona o žrtvah vojnega nasilja, predvsem pa ostarelim, bolnim in tistim, ki so urejali delovno dobo.

O pripravi zakona o poplačilu vojne odškodnine je podrobno spregovoril član IO DIS Jože Bogovič, Žnidaršičeva pa je opozorila tudi na vztrajno opozarjanje slovenske vlade, poslanec državnega zbora na odprta vprašanja vojnih odškodnin. Državni zbor je že februarja 1994, ko je obravnaval odprta vprašanja vojne škode in vojnih odškodnin, naložil v vladi, da ustanovi poseben sklad, v katerega bo ZR Nemčija vplačala dogovorjeno vsoto na račun vojne odškodnine. Slovenski izgnanci 1941-1945

• Očitno so odločnejši koraki obrodili sadove, saj je slovenski zunanji minister dr. Boris Frlec med obiskom v Bonnu prejšnji teden pri svojem nemškem kolegu Klausu Kinklu izposloval načelno soglasje, da je Slovenija upravičena do sredstev iz sklada v višini 80 milijonov mark, ki ga je pred kratkim Bundestag odobril tistim žrtvam nacizma v srednje- in vzhodnoevropskih državah, ki še nikoli niso dobile individualnih odškodnin. Z letnega zbora sevniških izgnancev so poslali ministru Frlecu posebno pismo s podpismi vseh navzočih izgnancev, v katerem so izrazili zadovoljstvo s to njeno potezo.

ga rajha zapustili Slovenijo. Menijo, da je treba to premoženje vložiti v sklad za poplačilo vojne odškodnine leta 1941 izgnanih Slovencev. Žnidaršičeva, Bogovič in predsednik DIS Vlado Deržič so kot delegacija DIS na nedavnem pogovoru v ministrstvu za zunanje zadeve v Ljubljani znova opozorili na svoje zahteve in pričakovanja, terjali pa so, naj se država odločneje postavi za svoje državljane, ki so toliko pretrpeli na trnovi poti izgnanstva.

P. P.



IZGNANCI - Predsednik KO DIS Sevnica Drago Lupšina se je na letnem zboru sevniških izgnancev v jedilnici Lisce toplo zahvalil prof. Ivici Žnidaršič (na posnetku) za njeno izjemno dosedanje delo v prid žrtvam vojnega nasilja. Mešani pevski zbor Lisce pod vodstvom Staneta Pečka pa je poskrbel za ganljiv kulturni spored.

Radko ima radio rad

Novi direktor sevniškega radia Radko Mlakar uvedel cenzuro poročil

SEVNICA - Novi direktor sevniškega radia Radko Mlakar je ukinil nedeljsko oddajo "Vse v enem košu", potem ko so v tej oddaji dokaj nedolžno bodičko, povzeto po Delu, o tem, da naj bi bil sevniški župan oškodovan za 70.000 mark, kolikor jih je bil še kot podjetnik posodil v "finančni verigi." Župana Jožeta Peternela je očitno najbolj prizadela trditve, da je oškodovanec, kar je njegov odvetnik dokumentirano zavrnil v popravku preteklo nedeljo, ki je bila hkrati labodji spev te oddaje.

Številni, ki Peternela (mimogrede: ta ima vsak mesec "županove minute" na tem radiu), že dlje poznajo se sprašujejo, kaj se je zgodilo s človekom, ki je (bil) znan kot človek s smislom za humor in dokaj veliko strpnostjo? Kaj je razlog za razkazovanje mišic zoper radio, ki se brez občinske podpore težko nadeja količkaj spodobne obeležitve svoje 30-letnice v letu 1999? Bojda je zagrozil radiu s tožbo tudi zato, ker bi rad na ta način pomagal novemu direktorju radia Radku in ga zaščitil pred domnevnimi poizkusi miniranja njegove avtoritete že na začetku. Radko Mlakar ima svoje novo delo tako rad, da je sporočil urednici, da mora odobriti vsa poročila, predno gredo v eter...

PAVEL PERC

Trebanjske iveri

SMETI - Pri zadnji obsežni čistilni akciji na Hudejah se je izkazala trebanjska Surovina, saj je dobro izkoristila mobilno stiskalico iz mariborske centrale. V torek nam je vodja trebanjske Surovine Franc Slak povedal, da je stiskalnica v dveh dneh stisnila več kot 150 avtomobilskih školk in nekaj deset izdelkov bele tehnike, predvsem pralnih strojev. Kot je povedal Slak, bodo zaračunali samo delo stiskalnice, ki je spremenila v bale 79.230 kg pločevine, ne pa tudi odvozov. Trebanjska občina bo tako dobila račun "le" za 236.500 tolarjev. To je po Slakovih besedah prispevek Surovine k urejanju tega naselja.

TREBNJE - Konec februarja se bo iztekla trimesečna Kognica znanja, v katero je sociologinja Andreji Gorjanc s pomočjo direktorice Centra za socialno delo v Trebnjem Anico Miklič uspelo vključiti 17 Romov s Hudej. Plačajo jim stroške prevoza in malico. Osnovni namen Kognice znanja, ki jo financira Republiški zavod za zaposlovanje, je naučiti Rome nekaterih znanj in dela. Romi so se že dejavno vključili v dvodnevno čistilno akcijo na Hudejah in v okolici. Trebanjski župan Lojze Metelko nam je v torek povedal, da bo občina plačala stroške čistilne akcije na Hudejah, da pa še nima računa Surovine niti štirih kmetov, ki so pomagali s traktorji. Po Metelkovih besedah naj bi bili do konca marca končani denacionalizacijski postopki na Hudejah, na kar se bodo lahko lotili načrtovane urbanizacije tega romskega naselja.

Sevniški paberki

RADIO BREZ KOŠA - Preteklo nedeljo so opoldne, v običajnem terminu priljubljene oddaje Vse v enem košu, objavili popravek pooblaščenca sevniškega župana, odvetnika Zdravka Groboljška, da ni bil župan Peternel oškodovanec v finančni verigi. To naj bi bila hkrati zadnja oddaja Vse iz enega koša; tako je odredil novi direktor radia Radko Mlakar, ki je kratkoma ukinil to oddajo "zaradi nastale problematike in negativnega javnega mnenja." Nova "metla" sevniškega radia se je postavila v vlogo velikega cenzorja, kajti Mlakar zahteva od urednice Nade Cernič - Cvetanovski, tudi avtorice sporne oddaje, da vsa poročila, preden gredo v eter, odobri prav on, gospod direktor, osebno... Kako naj bi bil temu kos v praksi, je seveda že drugo vprašanje; kot smo zvedeli tudi na radiu nekateri odobravaljo direktorjeve ukrepe, ker se "zavedajo, da ima denar svojo ceno". Urednice pa v ponedeljek ni bilo v službi...

FRLEC - Slovenski izgnanci so zastoj izdelali že toliko temeljnih informacij in tudi zakonskih rešitev problematike žrtev vojnega nasilja, da bi jim lahko bile hvaležni številni, dobro plačani uradniki slovenske vlade. Zatorej je razumljiva odločnost slovenskih izgnancev, ki terjajo od vlade, naj se bolj postavi za njihove pravice. Na sevniškem zboru smo zvedeli, da bi v primeru, če bi se zunanji minister Boris Frlec tako kot njegovi predhodniki praznih rok vrnil z uradnega obiska v Bonnu, doma izgnanci uprizorili množične demonstracije. Frčalo bi perje, pa še kaj...



VINSKI PRAZNIK - Ob zaključku praznika sremiških vin so v kulturnem domu prikazali konec trgatve. Ob muziki, recitaciji, plesu in različnih strokovnih nagovorih so organizatorji pripravili vrsto zanimivosti. Med drugimi sta navzoče, ki so napolnili veliko dvorano kulturnega doma, nagovorili vinska kraljica Katarina Jenžur in vinska princesa Mateja Radej. (Foto: L. M.)

Sremičan bi bil lahko paradni konj

Vinski praznik Sremič '98

KRŠKO - V soboto zvečer so z zaključno prireditvijo v kulturnem domu Krško in vinogradniškim plesom v Hotelu Sremič sklenili Praznik vina Sremič '98. Letošnji tridnevno prireditev ob koncu prejšnjega tedna so naravnali na blagovno znamko vina sremičan, kot je povedal Alojz Kunej, predsednik Društva Vinogradnikov Sremič, ki je tudi izrekel upanje o ustreznem strokovnem dogovoru o zadevi. "Vinogradniki in vinarji bi morali najprej najti najboljše možno kombinacijo sort za vino sremičan in tako blagovno znamko zaščititi," je dejal Kunej. Po njegovih besedah, izrečenih v nagovoru na so-

botni sklepni veselici v kulturnem domu, je "naša perspektiva vinski turizem", v katerem lahko vino sremičan postane najboljši ambasador bizeljsko-sremiške vinske turistične ceste.

Potem ko so enologi pod vodstvom dr. Dušana Terčelja ocenili pred časom 406 prispelih vzorcev vina, so izvajalci prireditve v soboto prebrali imena vinogradnikov, najboljših glede na omenjeno ocenjevanje. Minister za kmetijstvo Ciril Smrkolj je ob tem izročil priznanje za vino, ki ga je v ocenjevanje prinesla Antonija Romih s Sela pri Blanci in za katero so priznali oceno 16,54.

Dr. Dušan Terčelj, starosta slovenske enologije, je na prireditvi zelo pohvalil sremiška vina. Pri tem je poudaril: "Če ne boste z zadrugo eno - vi morate podpreti zadrugo, zadruga mora podpreti vas - se ne bo pisalo dobro vašemu območju." L. M.

ODPRLI BODO VRATA OBRTI, KI IZUMIRA

BIZELJSKO - V februarju bo na OŠ Bizeljsko dan odprtih vrat, ko bodo med šolske zidove povabili ljudi, ki se še ukvarjajo z dejavnostmi, ki sicer izumirajo. Med

šolarje bodo prišli krajanje, ki izdelujejo lese za sušenje sadja, opletajo steklenice, pletoje košare, izdelujejo svitke za na glave, izdelke iz kozuhovine, iz medenega testa in vse druge, ki jih bodo odkrili. Na koncu dogajanja bo tudi razstava nastalih izdelkov.



DRUŠTVO KMETIC BREŽICE - Na sobotnem srečanju Društva kmetič Brežice so se ob jedachi, pijači in zabavi kmečke ženske vsaj za nekaj časa umaknile vsakdanjemu delu na kmetijah. (Foto: E. S.)

Bodo mamila ogrozila kmetije?

Približno 300 članic društva kmetič Brežice v soboto na srečanju na Čatežu ob Savi - Strokovno predavanje o vse bolj pereči temi na podeželju - Obsežen letošnji delovni načrt

ČATEŽ BO SAVI - Ker je probleme vedno lažje reševati, kadar več glav pride skupaj, se tudi kmečke žene povezujejo v razne organizacije, med katerimi je v brežiški občini najbolj dejavno Društvo kmetič Brežice. To je lani proslavilo že 25-letnico delovanja, združuje štirinajst krajevnih aktivov, v katere je vključeno okoli 800 žena.

Blizu 300 se jih je v soboto zbralo v prostorih Petrolovega motela na Čatežu ob Savi, kjer so na letnem srečanju skušale pustiti delo in skrb vsaj za nekaj uric doma in se ob zvokih domače glasbe malo poveseliti.

"To je že enajsto srečanje! Poglejte te ženske, kako so zadovoljne, da lahko brez skrbi malce poklepetajo in zaplečejo. Sicer pa smo v društvu aktivne skozi vse leto, čeprav strokovna predavanja prirejamo v glavnem pozimi, kar je zaradi narave dela na kmetijah razumljivo. Strokovni del današnjega druženja smo namenile problemu, ki vse bolj razdira har-

monijo družinskega življenja tudi na kmetih. Če je bil včasih to le alkohol, povzroča danes strah in nesrečo vse večja zasvojenost mladih z mamili. Ta niso obšla niti podeželja. Ker o teh zadevah kmetice vemo premalo, smo na pomoč poklicale dr. Franca Božička in njegovo ženo Vesno, ki sta nam v zvezi s tem zlom danes pojasnila marsikaj," je povedala predsednica društva Stanka Preskar iz Gornjega Lenarta. Izvedeli smo še, da so kmetice lani sodelovale na številnih prireditvah, kjer so predstavile dobre kmečke kuhinje, naučile so se peči polnovredni kruh, se udeleževale

Minister ne bo odrešil zadruga

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ciril Smrkolj na obisku v Krškem - Kmečki zadrugi Krško grozi stečaj - Rešiti vinsko klet in hladilnico

LESKOVEC PRI KRŠKEM - Na povabilo krške podružnice Slovenske ljudske stranke je bil v soboto na obisku v Krškem minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ciril Smrkolj. V pogovoru v vinski kleti Kmečke zadruge Krško v Leskovcu pri Krškem je pojasnjeval, kaj misli njegovo ministrstvo narediti v dobro slovenskega kmetijstva, in spoznaval pereča vprašanja krškega kmetijstva.

Smrkolju so povedali, da je do leta 1992 krško kmetijstvo organizacijsko obvladoval Mercator Agrokombinat Krško, znotraj katerega je uspešno povezovala kooperantsko proizvodnjo temeljna organizacija kooperantov. Agrokombinat je s prevelikim zadolževanjem pri Mercatorju zašel v velike težave, iz katerih se ni več izkopal. Vodstvo Agrokombinata je v tem hotelo obdržati v lasti donosne dele podjetja in ponuditi zadrugnikom le nedonosne trgovine in zakonsko pred-

pisane dele. V takem navzkrižnem ognju želja in hotenj so zadrugniki ustanovili več zadrug, izmed katerih še danes poslujejo kmečke zadruga Krško, Kostanjevica in Bohor.

Kmečka zadruga Krško - kako odpraviti težave v njej, so sobotni krški gostitelji posebej vprašali ministra Smrkolja - je ob prevzemu dela zadružnega premoženja preknjižila nase tudi 100 delavcev nekdanjega M-Agrokombinata in veliko denarno obvezo do M-Agrokombinata - poplačilo vložkov v podjetje v zadnjih letih v višini poldruhi milijonov mark. Zadruga tolikšnega finančnega zalogaja ne prenese in zaradi plačevanja visokih obresti posluje z izgubo, iz česar se rešuje s prodajo nedonosnih delov in odpuščanjem določenega števila zaposlenih. Po teh posegih so do danes ostali zadrugi vinska klet, hladilnica in vinogradi, ob čemer zadruga vodstvo računa, da si bo poslovno zelo opomoglo na račun blagovne znamke cviček. "Menimo, da moramo narediti vse, da

rešimo klet in hladilnico, saj bo mo v nasprotnem primeru izgubili možnosti za razvoj vinogradništva in sadjarstva, ki sta močni panogi na našem območju," poudarjajo v zadrugi in med kmetijci krške občine, ki pričakujejo tudi pomoč vlade.

Kmetijsko ministrstvo naj po njihovih navedbah doseže pri bankah ustrezno znižanje obrestnih mer in s 120 milijoni tolarjev pomoči reši krško kmečko zadrugo pred grozečim stečajem. V reševanje zadružnih težav bi radi pritegnili tudi krško občino in zadrugnike, ki naj bi primaknili denar za dokapitalizacijo. Zadruga naj bi skupaj z ministrstvom in občino javno predstavila sanacijski program in s tem ustvarila ozračje večjega zaupanja v poslovanje zadruga.

M. LUZAR

DVOJNA POMOČ

LESKOVEC PRI KRŠKEM - V soboto so v vinski kleti v Leskovcu pri Krškem poslušali razlago in nasvete kmetijskega ministra Cirila Smrkolja. Pogovoru je prisostvovala tudi pikapolonica, ki menda prinaša ljudem srečo. Ob dveh prinašalcih sreče bo šlo krškemu kmetijstvu najbrž kmalu bolje.

LETNI ZBOR KRŠKE ZLSD

KRŠKO - Območna organizacija ZLSD Krško bo organizirala v soboto, 31. januarja, ob 10. uri v kulturnem domu Krško redni letni zbor. Med gosti na zboru napovedujejo dr. Igorja Lukšiča, predsednika programskega sveta stranke in dr. Francija Križaniča, raziskovalca iz inštituta Ekonomske fakultete v Ljubljani in člana predsedstva ZLSD. Udeleženci zbora, za katere pripravljajo družabno srečanje v avli kulturnega doma, si bodo lahko tega dne ogledali informacijsko središče jedrske elektrarne Krško.

Pomoč deklicama

Solidarnostna akcija

DOBOVA - V akciji zbiranja denarja za pomoč 6-letni Martini in 3-letni Melaniji Stipič z Malega Obreza 1 pri Dobovi, ki sta v prometni nesreči izgubili starše, sta za nakazilo denarnih prispevkov odprta dva računa: št. žiro računa (pri NLB Dobova) za fizične osebe: 51600-621-2005, sklic na št. 05-1983130-2722/48; št. žiro računa za podjetja in obrtnike (nosilec računa je Občinski odbor RK Brežice): 51620-678-65352, sklic na št. 05-1983130-2722/48. Pri prejšnjih obvestilih je prišlo do napake pri številki žiro računa za podjetja in obrtnike, in sicer sta bili pri prepisu besedila pomotoma zamenjani zadnji dve številki računa. Opravičujemo se za napako.



MINISTER SMRKOLJ O KMETIJSTVU - Minister Ciril Smrkolj (na sliki tretji z desne) vidi svojo vlogo v reševanju Kmečke zadruge Krško v tem, da bo pomagal nagovarjati bankirje k znižanju obresti ali k odpisu posojil. Vendar je glavnino dela naložil zadrugi in Krškemu, češ, sami morate v lastnem okolju narediti sanacijski načrt in pokličite zraven ljudi, ki so že izvedli kakšno uspešno sanacijo. (Foto: L. M.)



PODBOČJE S PRIDIHOM BELE KRAJINE - V petek, 23. januarja, so se učenci osnovne šole Podbočje posvetili življenju in delu slovenskega pesnika Otona Župančiča. Združili so se v nekaj skupin, v katerih so pripravili belokranjske jedi, naučili so se nekaj plesov in pesmi, pripravili so stenčar, razstavo Župančičevih del in še kaj ter vse skupaj oblikovali v razstavo in predstavili na proslavi. Njihov trud so si ogledali tudi starši, njihovi izdelki pa so bili na ogled še nekaj dni. (Foto: T. G.)



OBNAVLJAJO MOST - Most čez Savo v Krškem bo ljubljansko gradbeno podjetje Gradis temeljito obnovilo. Zamenjalo bo celotno gornjo površino in povsem obnovilo spodnji del mostne konstrukcije in s tem ohranilo obstoječo nosilnost precej obremenjenega in v zadnjem času jamastega cestnega objekta. Most bo med popravilom prevozen, ker bosta ves čas odprti za promet dve tretjini vozišča. Po besedah Darka Pangerca iz Gradisa bodo most, pri katerem v teh dneh urejajo gradbišče, prenovili predvidoma do septembra. (Foto: L. M.)



V času od 10. do 22. januarja so v brežiški porodnišnici rodile: Sonja Centrih iz Radeža - Patricijo, dr. Darja Orbanič-Preskar iz Krškega - Jakobina in Jasno, Klavdija Štručl iz Krškega - Mateja, Jožica Kos iz Globokega - Daniela, Tanja Vugrin iz Nove vasi - Matijo in Tomaža, Barbara Komarčič-Cernej iz Krškega - Ema, Helena Štern iz Brežic - Enjo, Marija Šepetave iz Stare vasi - Mišela, Marija Nepužlan iz Krškega - Gajo, Jožica Kovačič iz Loč - Jurija, Marija Prah s Šromelj - Katjo, Jožica Hervol iz Bukoška - Marka.

Cestitamo!

Previdno pri podpisu pogodb!

Ni vseeno, kakšno pogodbo o zaposlitvi podpisamo - Na kaj moramo biti pozorni pri podpisu - Precej kršitev - Inženir zaposlen kot nekvalificirani delavec

KRŠKO - Pogodba o zaposlitvi je edini akt v podjetju, na katerega se delavec, potem ko ga podpiše, ne more pritožiti, temveč ga lahko spreminja kvečjemu v dogovoru z delodajalcem. To je razlog, da jo je treba pred podpisom temeljito prebrati, razumeti, o čem govori, in se pozanimati o pravicah in določbah.

Na kaj morajo biti delavci pri sklepanju pogodb o zaposlovanju še posebej pozorni? Marjan Urbanč iz Zveze svobodnih sindikatov za Posavje je opozoril, da morajo biti pogodbe praviloma sklenjene pred pričetkom dela, čeprav v praksi dostikrat ni tako. "Pomembno je, da je za delavca, ki dela brez pogodbe, mogoče na sodišču doseči spremembo zaposlitve za določen čas v zaposlitev za nedoločen čas. Vsak naj bi pogodbo dobil na vpogled, da si jo temeljito prebere, vendar nekateri delodajalci zahtevajo kar takojšen podpis. Vsak ima pravico, da v 15 dneh po prejemu preveri zakonitost pogodbe na delovnem in so-

cialnem sodišču. O tem mora obvestiti delodajalca in nato rok za podpis miruje, dokler sodišče ne odloči. Po zakonu mora delavec v 30 dneh podpisati pogodbo."

Delavci pri samostojnih podjetnikih so nekoliko na boljšem, ker

mesto. Ta se mora skladati z razpisom za delovno mesto.

"Naj navedem, da smo imeli primer, ko so inženirja kmetijstva zaposlili kot nekvalificiranega delavca, čeprav je delal dela inženirja, samo da so se izognili prispevkom. Tak delavec je bil, čeprav je dobil nekaj denarja še v žep, dolgoročno oškodovan s prenizko osnovno plačo," opozarja na osnovi izkušnje Urbanč.

V pogodbi mora biti naveden tudi kraj dela pa delovni čas (če ne gre za polni delovni čas, tudi ne teče polna pokojninska doba). Po zakonu in kolektivnih pogodbah nihče ne more imeti manj kot 18 dni dopusta (ponekod, npr. trgovci, kovinarji, ne manj kot 20 dni), kriteriji za dodatne dneve dopusta so predvideni po panožnih kolektivnih pogodbah ali ak-

*** V pogodbo o zaposlitvi je mogoče zapisati tudi konkurenčno klavzulo (za delavce s posebnimi pooblastili pa tudi za nekatere druge). "Klavzula velja, če je zapisana v pogodbi o delu. Vendar delodajalec lahko od delavca zahteva podpis klavzule, če mu ob tem ponudi in daje odškodnino, saj je zaradi prepovedi prikrajšan za zaslužek," pravi Urbanč in ob tem še pove, da okrog klavzule trenutno poteka spor, saj so delodajalci predpisovali le prepovedi, niso pa predvideli odškodnin.**

tih podjetja, zato je dobro tudi to preveriti.

Zelo priporočljivo je, da se delavci že pred sklenitvijo pogodbe pozanimajo, kakšna je izhodiščna plača po kolektivni pogodbi za predvideno delovno mesto in kateri dodatki k osnovni plači jim pripadajo po KP. Delodajalci ponekod zaradi narave dela (težji pogoji, nevarnosti za zdravje itd.) dvignejo že osnovno plačo nad izhodiščno.

B. D. G.

BORZNI KOMENTAR

Tečaji pidov razočarali

Oživel sivi trg - Prava vrednost delnic pidov šele, ko bodo porabili zbrane certifikate

Po vrnitvi tečajev večine delnic na raven, na kateri so že bile na začetku letošnjega leta (vrednost SBI okoli 1.400 točk), se je trgovanje umirilo. Kupci čakajo, da bodo cene še nekoliko padle, prodajalci pa upajo na preobrat in večje zasluge pri nekaj višjih cenah.

Za slabše trgovanje na borzi je precej krivo tudi povečano zanimanje spekulativnega kapitala za sivi trg. Po eni strani so izjave nekaterih privatizacijskih skladov, da nameravajo kmalu uvrstiti svoje delnice na organizirani borzni trg, vpadbučile črnohorizijance k nakupom, še preden bodo javno objavljene cene, ki bodo dosežene v uradnem trgovanju. Po drugi strani se je okrepijo tudi zanimanje za delnice iz notranjih odkupov (serije B), kakor tudi nekaterih podjetij, ki so šele pred kratkim zaključila lastninjenje. Iz prve skupine so najbolj iskane Krkine delnice serije B, ki dosega ceno nad 18.000 tolarjev, iz druge skupine pa Telekomove, s katerimi se trguje po cenah med 12.000 in 12.500 tolarji.

Prvi uradni borzni tečaji prvih dveh privatizacijskih skladov (Kompas sklad 1 in 2), ki sta v

petek pričela kotirati na organiziranem trgu, so za analitike pričakovani, medtem ko so lastnike delnic pidov razočarali. Tečaji so po dveh dneh trgovanja dosegli komaj polovico knjigovodske vrednosti delnice, če računamo le realno premoženje brez še neuporabljenih certifikatov. Tržna cena za prvi sklad se je gibala med 250 in 300 tolarji in za drugega med 160 in 200 tolarji. To je sicer stoddostno več, kot ste še nedavno zanje iztržili na sivem trgu, vendar še vedno bistveno manj od njihove nominalne vrednosti, ki znaša 1.000 tolarjev, in ki jo mnogi lastniki pojmujejo kot pravično in še sprejemljivo ceno. Žal bo na kolikor toliko razumno in primerljivo vrednost obeh delnic potrebno počakati najmanj še do takrat, ko bosta sklada porabila še preostalih 70 oziroma 80 odst. neuporabljenih certifikatov za nakupe realnega premoženja v drugih podjetjih.

IZTOK PLUT

Dolenjska borznoposredniška družba, d.o.o.

Novo mesto.

Tel. (068) 3718-221, 3718-228

Fax. (068) 323-552

Če sta Slovenec in Evropejec brezposelna...

Ostrejši kriteriji - Brez pogojev pri zaposlitvi

NOVO MESTO - V tujini malce drugače pojmujejo, kaj je to delovno aktivno prebivalstvo in kdo je v resnici brezposelna oseba. V Evropi je človek delovno aktiven že, če je imel v preteklem tednu prihode od več kot ene delovne ure. Oseb ne štejejo med brezposelne, če v zadnjih 4 tednih (do ankete) niso aktivno iskale zaposlitve, in tudi ne, če v prihodnjih dveh tednih niso pripravljene sprejeti brezpogojnega zaposlitve (za izgovor ne velja prevoz, bolni otroci itd.).

V novomeški enoti Zavoda za zaposlovanje menijo, da regijska brezposelnost po mednarodnih standardih ILO ni tako zaskrbljivojoča. Čeprav je še ne morejo izračunati, bo zanesljivo manjša od slovenske, ki je zdaj 7,1-odstotna. Vedeti moramo, da želi Evropska zveza do konca tisočletja šele doseči tako stopnjo brezposelnosti in poleg tega zvečati zaposlenost od 60 na 70 odstotkov.

B. D. G.

SKRAJNI ČAS ZA USPOSABLJANJE!

NOVO MESTO - Dolenjska in Bela krajina sta znani po izredno slabi izobrazbeni strukturi brezposelnih oseb, saj je stanje slabše le še v Prekmurju. Medtem ko je med vsemi slovenskimi brezposelnimi okrog 45 odst. oseb s 1. in 2. stopnjo izobrazbe, jih je na Dolenjskem celo 56 odst.! Tretjina brezposelnih je mlajših od 26 let, od tega jih skoraj polovica nima nobenega poklica in več kot petina nima končane niti osnovne šole. Čas za zresnitev, dodatno izobraževanje in usposabljanje torej.



Marjan Urbanč

morajo pogodbe overiti pri upravni enoti, ki preveri, kaj je v pogodbi. Sicer je treba preveriti, ali je v pogodbi zapisano vse tako, kot je bilo ustno dogovorjeno. Pozorni moramo biti, ali gre za zaposlitev za določen ali za nedoločen čas (to sicer ni pomembno za pravice, bistveno pa za prenehanje delovnega razmerja). Pomemben je datum nastopa dela in seveda še posebej razporeditev na delovno

Doklej slaba oskrba z elektriko?

Škoda v dolenjskem gospodarstvu zaradi nihanj v napetosti električne energije - Kdaj bo dokončana gradnja 400 kV RTP Krško? - Zastoj, ker je lokacija na območju NEK

NOVO MESTO - Dolenjska in Bela krajina sta med območji, ki so najslabše oskrbljena z električno energijo, kar močno občutijo predvsem v industriji. Razmere so v zadnjih letih po zgraditvi razdelilne postaje Hudo nekoliko boljše (prej je bila napetost kar dve tretjini časa pod 110 kilovati), vendar imajo uporabniki na Dolenjskem zaradi oddaljenosti od virov energije še vedno težave. Rešitev? V novomeški enoti Elektra Ljubljane so prepričani, da je to edino čimprejšnja zgraditev razdelilno-transformatorske postaje 400/110 v Krškem ali Hudem.

Tako stikališče v Hudem je bilo v načrtu že konec 80-ih let, vendar so v začetku 90-ih zgradili le RP Hudo, ki je sicer bistveno izboljšala razmere, čeprav vseh težav ni rešila. V Elesu trdijo, da je gradnja RTP Krško še vedno med prednostnimi nalogami. Še vedno pravimo zato, ker ima to 400 kilovatno stikališče v bližini jedrske elektrarne Krško že devet let lokacijsko dovoljenje, vendar ne tudi soglasja Uprave RS za jedrsko varnost. Ker je objekt v 500-metrskem pasu okoli elektrarne, mora zadostiti vsem kriterijem, ki so predpisani za gradnjo jedrskih objektov. Po mnenju omenjene uprave naj bi objekt po zgraditvi prešel v upravljanje elektrarne, s čimer pa se Eles ne

strinja, češ da je stikališče pomembno za celotno regijo.

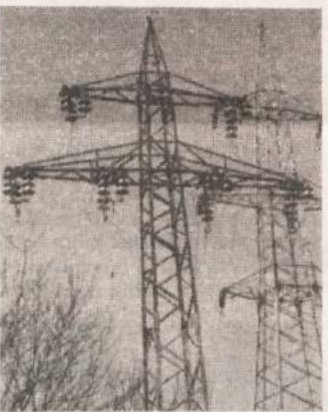
*** Novomeški Revoz rešuje težave z napajanjem iz posebnega transformatorja v Gotni vasi pa z napravami UPS za napajanje računskega centra ter robotov v karosernici in presirnici. Kljub temu ocenjujejo, da so lani zaradi trenutnih izpadov izdelali kar 200 avtomobilov manj. Težave imajo tudi v občutljivi proizvodnji v Krki in mnogi manjši proizvajalci z občutljivo strojno opremo, ki morda izpade in izgube prenašajo še težje.**

Zaradi tega spora med Elesom in Upravo za jedrsko varnost je v lanskem letu gradnja zastala. Ob

tem se nam vsiljuje misel, zakaj stikališča ne zgradijo raje v Hudem. Vendar imajo investitorji odgovor tudi na to. Direktor sektorja za investicije v Elesu, ki je odgovoren za gradnjo krškega stikališča, Janez Kern, je pojasnil, da so v krško lokacijo doslej že vložili 350 milijonov tolarjev in poudaril, da se na njej razpletajo vsi daljnovodi. Zemljišče za objekt so kupili že pred 10 leti in v pripravah za gradnjo posekali kar 7.800 jablan, ki so dale kakih 300 ton pridelka.

Uporabniki si v prvi vrsti želijo, da bi stikališče čimprej zgradili in jim s tem omogočili dostop do bolj kakovostne energije. Vsekakor bo rešitev treba najti še pred izgradnjo novih dveh blokov v TE Brestanica. Po mnenju strokovnjakov namreč brez daljnovoda Brestanica - Krško in brez RTP Krško takšnih količin električne energije, kakršno načrtujejo v Brestanici, sploh ne bo mogoče prenesti v elektroenergetsko omrežje.

B. D. G.



Prenos elektrike na Dolenjsko in v Belo krajino stoji na majavih nogah. (Foto: B. D. G.)

*** Varujmo se malikovanja uspeha. (Virchow)**

*** Najbogatejši je človek brez želja. Zato je na svetu toliko revežev. (Štolfa)**



Svetuje vam Urad za varstvo potrošnikov.

Mesec januar je čas zimskih posezonskih razprodaj. Ponavadi se začne 10. januarja, razprodaje športne opreme pa 5. februarja. Posezonske prodaje po znižanih cenah smejo trajati največ 2 tedna, kontrolirajo pa jih tržni inšpektorji. Potrošnike opozarjamo, da morajo trgovci, preden začnejo s prodajo, objaviti, v katerih trgovinah bo razprodaja, in to za vsako trgovino posebej. Navesti morajo vrsto blaga, ki se razprodaja, čas trajanja razprodaje in obseg znižanja cen. Največ kršitev je pri odstotkih znižanja, saj visoki odstotki pritegnejo kupce. Potrošnike opozarjamo, naj bodo pozorni na to, če je blago vidno označeno s ceno pred znižanjem in z znižano ceno ter odstotkom znižanja.

Pred vrati tretji razpis

Nov razpis Sklada za regionalni razvoj - Med novostmi tudi možnost ponovnega kandidiranja proslincev

RIBNICA - Sklad za regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti slovenskega podeželja, ki ima sedež v Ribnici, bo aprila letos objavil že tretji razpis posojil in garancij. Načrtujejo, da bodo razpisali za 1,5 milijarde tolarjev, poleg nekoliko ugodnejših obrestnih mer pa bodo proslincem nudili tudi nekatere druge kreditne ugodnosti.

Zanimanje za skladova posojila je zelo veliko, saj se je na oba že objavljena razpisa javilo kar 600 proslincev, ki so skupno zaprosili za 50-krat več sredstev, kot je bilo razpisanih. Na skladu, ki je skupaj z garancijami kot novostjo lanskoletnega razpisa do sedaj odobril posojila skupno 250 proslincem, so zato že lani razpisana sredstva povečali od 750 milijonov ob prvem razpisu na 1,2 milijarde tolarjev. Kot pravi direktor sklada Bojan Dejak, jih nameravajo letos še povečati, in

sicer na 1,5 milijarde tolarjev, ki jih bodo tako kot že lani namenili za posojila in garancije.

"Metodologija razpisa bo podobna prejšnjima, s tem da bodo nekoliko ugodnejše obrestne mere, proslincem pa bomo nudili tudi druge ugodnosti," pravi Dejak. Med ugodnostmi bodo daljša plačilna doba, višji zneski in ne nazadnje tudi možnost ponovnega kandidiranja proslincev, ki so že prejeli skladove kredite, tako da bodo lahko ti svoje projekte tudi dokončali. Pomembna novost letos pa je tudi, kot pravi Dejak, da je sklad prišel v nacionalni program Phare, tako da bo lahko posredoval še dodatno pomoč v višini 180 milijonov tolarjev, in sicer občinam Lendava, Zagorje, Brežice in Nova Gorica, kjer bodo v okviru tega eksperimentalnega projekta financirali malo gospodarstvo.

M. L.-S.

IŠČEJO ENERGETSKO USPEŠNO PODJETJE

LJUBLJANA - Gospodarski vestnik in Agencija za učinkovito rabo energije v posebni akciji tudi letos išče najboljši energetsko učinkovito podjetje in ustanovo v državi. Za priznanje se lahko potegujejo podjetja ali ustanove (šole, zdravstveni domovi, bolnišnice in druge javne ustanove) in tudi večstanovanjske zgradbe, ki so od leta 1993 z organizacijskimi ali tehnološkimi spremembami privarčevale z energijo in zmanjšale onesnaženost okolja. Prijave na razpis je treba poslati najpozneje do 10. februarja 1998 na naslov: Gospodarski vestnik, Dunajska 5, 1000 Ljubljana (Energetsko učinkovito podjetje). Februarja, marca in aprila bodo vse prispele rešitve predstavili v Gospodarskem vestniku, podelitev priznanj pa bo maja.

Podjetništvo ni avto in mobitel

V štirih krških šolah bodo začeli s podjetniškimi krožki - Sedmošolci in podjetniška miselnost - Tudi učitelji morajo spremeniti odnos do podjetništva

KRŠKO - Ko so v svetovalnem podjetju Sun iz Gornje Radgone z anketo ugotovili, kako negativno so osnovnošolci nastrojeni do podjetništva in podjetnikov, so začeli projekt podjetniških krožkov v osnovnih šolah. Letos jih bodo poleg 21 šol v Pomurju in Podravju organizirali tudi v štirih osnovnih šolah občine Krško: na Senovem, v Krškem, Leskovcu in na Raki. To bo ena prvih nalog pravkar nastajajočega javnega zavoda - Podjetniški center Krško.

Mentorji krožkov bodo lokalni podjetniški svetovalci, člani pospeševalne mreže, ki so se za te naloge usposabljali na posebnem seminarju. Vključujejo se otroci 7. razredov, ki se privajajo na skupinsko delo, spoznavajo probleme, iščejo ideje in izbirajo primerne med njimi, za katero na koncu izdelajo pravi (malo sicer še šolski) poslovni načrt. Otroci tako dobijo prvi pogled v podjetništvo, razvijajo podjetniško miselnost, igrajo namišljene vloge v projektu s področja načrtovanja, trženja, financ ipd. ter si s takimi nalogami dvigujejo samozavest.

Ravnateljice omenjenih štirih šol pozdravljajo tak način dela, čeprav skupinsko delo v šolah nikakor ni novost, z ekonomiko pa so se učenci že doslej srečevali ob različnih dejavnostih, s katerimi si služijo denar. Na Raki so se za krožek ogreli, ker bi v tem, sicer manjšem kraju radi oživili nekatere poklice, vidijo pa tu tudi eno

ŠE DO PONEDELJKA ZA JAMSTVENI SKLAD

LJUBLJANA - Jamstveni sklad RS obvešča, da lahko vsi, ki jim je delovno razmerje prenehalo zaradi stečajnega postopka ali prisilne poravnave v obdobju od 2. januarja 1994 do 3. novembra 1997, le še do ponedeljka, 2. februarja, oddajo vloge na območnih enotah Zavoda za zaposlovanje oz. uradih za delo. Po tem datumu bodo izgubili pravico do denarja iz Jamstvenega sklada. To pa ne velja za vse, ki so delo iz navedenih razlogov izgubili po 3. novembru lani - ti morajo vloge predložiti v 60 dneh od datuma prenehanja delovnega razmerja.

O DAVČNI NAPOVEDI

BREŽICE - Območna obrtna zbornica Brežice je za torek, 3. februarja, ob 16. uri pripravila posvet o davčni napovedi za minulo leto. Vodila ga bo Božena Macarol iz podjetja Konto, za člane pa bo kotizacijo pokrila zbornica.

B. D. G.

Bizeljsko: premajhni vinogradi

Ob državnih vzpodbudah se mnogi lotevajo obnove, tudi Kovačičevi - Brezposelnost jih je usmerila v vinogradništvo - Večje površine, izbor sort, polnjenje in lastna znamka vin

DRENOVEC NA BIZELJSKEM - Pri Kovačičevih z Drenovca - morda jih bo kdo bolje poznal, če rečemo pri Piskerčevih - so vinogradniki že dolgo. Po novem naj bi ta dejavnost v družinski proračun prinesla malo več, saj naj bi od nje živel vsaj dva člana družine: mama Branka in sin Toni. Za to so morali povečati in obnoviti vinograde ter si drugače začrtati delo.

Na Bizeljskem je trenutno le kakih 10 vinogradnikov, ki polnijo vina lastne blagovne znamke in jih tudi sami tržijo. Vinogradnikov je sicer veliko in tradicije tudi, težava pa je v premajhnih razpoložljivih površinah in v pomanjkanju mladih ljudi, ki so se v preteklih desetletjih iz teh krajev zgolj odseljevali. Nekaj primerov v zadnjih letih klub vsemu kaže, da Bizeljsko oživlja po dejavnosti in zato tudi po prebivalstvu.

Do nedavnega so Kovačičevi premogli kakih 6.000 trt, lansko pomlad so jih dosadili 3.300 in letos jih bodo še 3.500. Nove nasa-de so lahko pridobili, ko se jim je posrečilo kupiti staro domačijo z dvema hektarjema zemlje in pozneje še 84 arov površine. Posajene imajo trte različnih sort in v količinah, ki jim bodo omogočale pridelavo sortnih vin in racionalno polnjenje steklenic. Med rdečimi sortami sta žametna črnina in modra frankinja, pri belih pa laški rizling, sovinjon, šardone, sivit in beli pino, šipon, rumeni muškatin in za bizeljsko značilni rumeni plavec.

Če ne štejemo nakupa zemljišč, so Kovačičevi v povečanje vino-

gradniških površin vložili že 5,5 milijona tolarjev: za zemeljska dela kar 3 milijone, ostalo pa za

gnojila in gnoj, stebre in žice ter za trsne cepljenke, za katere uveljavljajo državni regres. Pri naložbi so si pomagali tudi z denarjem, ki ga je Branka dobila kot enkratno izplačilo nadomestil plač pri Zavodu za zaposlovanje, saj je lani ob stečaju podjetja izgubila službo. Kovačičevi so doslej večinoma prodajali grozdje Vinu Brežice in vino na domu, medtem ko so v steklenice polnili le manjše količine, ki so jih še prehitro prodali. Zdaj že starajo vino za bodoče, sicer še vedno ročno polnjenje. Načrtujejo vsaj 2.000 buteljk na leto. V dveh letih bodo morali zgraditi tudi novo klet, saj se jim obeta letno 3,5 vagona vina. Kot pravi oče Slavko, si bizeljski vinogradniki ob tako majhnih površinah težko privoščijo lastne sodobne polnilnice, zato še vedno razmišljajo o združevanju in o skupni naložbi v polnilno linijo.



Branka Kovačič

B. D. G.



O VINU IN ZDRAVJU - Na domačiji Raztresenovih v Jankovičih pri Adlešičih je pretekli petek Niko Veselič predaval o vinu, hrani in zdravju. Številni obiskovalci pa so poskušali tudi razstavljena vina z adlešičkih vin-skih goric Male in Velike Plešivice, Kapele in Priložnika. S tem so želeli prispevati k uveljavitvi vina s teh goric, ki je po krivici zapostavljeno, saj so mnogi zmotno prepričani, da tam raste samorodnica. Vendar dobro uspevajo vrhunske sorte, v kletih pa zori odlično vino. To so potrdila tudi številna priznanja. Še posebej so obiskovalci pohvalili vrhunski laški rizling Stanka Agniča iz Pavičičev, ki je na lanskem črnomaljskem martinovanju dobil veliko zlato medaljo. V kulturnem programu so nastopile adlešičke kresnice, gribeljski tamburaši in učenci žrnomaljske osnovne šole Mirana Jarca. (Foto: M. B. J.)



KMETIJSTVO

Še droben nasvet

Cvetenje pozimi

Ker so dandanes zaradi centralnega ogrevanja kleti precej tople, se kaj lahko zgodi, da na primer sredi prezimovanja v hiši zacveti oleander. Takrat je najbolje, da rastlino pustite na njenem mestu in jo redno zalivate, da se zemlja nikoli popolnoma ne izsuši. V začetku marca odcvetele poganjke odstranite, dolge poganjke pa skrajšajte za dve tretjini, da bodo vejice lepše pognale. Sredi marca rožo pognojite z gnojilom, ki ima dolgoročno delovanje. Oleander presajajte približno vsaka tri leta, nov lonec pa naj bo le za eno število večji od prejšnjega, sicer bo rastlina porabila preveč moči za razvoj korenin. Naslednje leto pa pri prezimovanju oleandra upoštevajte, da je idealno prezimovališče na svetlem prostoru, bodisi v kleti, garaži, lopi ali na hodniku, kjer temperatura ne sme biti višja od 10° Celzija.

V FRANCIJI DOVOLJENA GENSKA KORUZA

Po dolgotrajnih pogajanjih je Francija kot prva država v Evropski zvezi dovolila pridelavo genetsko spremenjene koruze. Na trg so se pojavile že tri take sorte, ki se odlikujejo po tem, da so odporne proti najhujši sovražnici koruze - koruzni (ali proseni) večji.

Z NOVOMESKE TRŽNICE

V ponedeljek so branjevke ponujale: koren, kolerabo, repo in redkev po 150 do 200 tolarjev kilogram, česen po 500, šalotko po 400, čebulo po 150 do 200, krompir po 60, fižol po 300 do 500, brstični ohrov po 500, kislo repo in zelje po 200, regrat po 1000, ajdovo moko po 400, orehe po 800 do 1000, posušene jabolčne krljice po 600, suhe fige po 660, suhe slive po 560, rozine po 450, jabolka po 60 do 100 in hruške po 150, liter in pol jabolčnega kisa po 200, liter medu po 800 do 900, stekleničko propolisa po 300, lonček bučnega semena po 100, zavitek domačega čaja in šopek teloha pa po 200 tolarjev.

kmetijski nasveti

Rešitev za segreto silažo

Segrevanje silaže je največkrat kazen za preslabo tlačenje in premalo skrbno pokrivanje silažne mase, včasih pa tudi za prekasno siliranje. Res pa je tudi, da je h kvarjenju bolj nagnjena dobra silaža, ki vsebuje več nepovretega sladkorja. Ta se pretvarja v alkohol, ob tem pa nastaja toplota, ki povzroča izgubo hranilnih snovi. Še mnogo huje od tega je pojav plesni, ki se naglo razmnožijo na pregrety silaži, jo naredijo neužitno ter celo zdravju živali nevarno.

Če se v silaži pojavi ogrevanje in plesnjenje, je zadnji čas za ukrepanje. K sreči obstajajo možnosti, da se zavre pogubno propadanje kisali, v ta namen pa se najbolj obnese propionska kislina, povejno takoj, človeku in silosni opremi nevarna organska kislina, s katero je treba skrbno ravnati in se zaščititi pred njo. Domačim živalim propionska kislina v priporočenih količinah ni nevarna, saj se tvori tudi v vampu prežvekovalcev in je del prebavljana rastlinske hrane.

Propionska kislina ni tako poceni, da bi jo po mili volji škropili po silaži, zato je tudi zavoljo tega potrebno skrbno odmeriti potrebno količino in upoštevati priporočen postopek. Za kvadratni meter silažne površine zadošča približno liter kisline, ki pa jo je potrebno močno razredčiti, celo tja do 1:30. Redčenje ji olajša tudi prodiranje v notranjost silaže. Pri nas je mogoče kupiti le soli propionske kisline (na primer izdelka mold-zap in myprosil), ki pa ju je lažje pravilno uporabiti kot pa propionsko kislino samo.

In še postopek. Da preprečimo nadaljnje ogrevanje in propadanje silaže, je potrebno najprej vse ogreto in plesnivo skrbno odstraniti. Samo segreto silažo je še mogoče ohladiti in v nekaj dneh pokrmiti, plesnivo pa je treba takoj zavreči. Odprto površino silosa nato poškopimo s propionsko kislino oz. raztopino njene soli, vse skupaj pa zatem pokrijemo s folijo, da hlajljiva kislina preveč ne izhlapi. Po približno petih dneh je silaža primerna za krmiljenje. Če se ogrevanje ponovi, kar se zgodi le redko, je potrebno postopek ponoviti.

Inž. M. L.

NI GA ČEZ DOBER NASVET

Škodljivcev več?

Po mili zimi zadošča običajno škropljenje

Bralec J. S. sprašuje, kako bo z letošnjim zimskim škropljenjem, ko neobičajno mila zima ne bo prizadela sadnih škodljivcev, ki da se bodo namnožili še v večjem številu kot običajno.

ODGOVOR - Ostremu zimskemu mrazu resda pripisujejo, da je zaustavil ameriškega ali kalifornijskega kaparja, najhujšega škodljivca sadnega drevja, na splošno pa velja, da mraz škodljivcev ne pokonča. To se je pokazalo v hudih zimah, ko se je temperatura spustila do 25 in celo več stopinj Celzija pod ničlo. Dreve je pokalo, škodljivci pa so preživeli. Listne uši na primer zdržijo hud mraz v obliki izjemno trdoživih zimskih jajčec, skritih v razpokah lubja, predvsem pa ob vznožju listnih popkov. Do živega jim pride šele učinkovito zimsko škroplivo, uporabljeno tik pred napenjanjem brstov. To velja tudi za druge škodljivce.

Zadružništva ne gre zanemarjati

"Združevanje kmetov v zadrage bo z vstopom v Evropsko unijo še pomembnejše," meni direktorica M KZ Stična Milena Vrhovec - Mleko v porastu - Novo: odkup lesa, zelenjave

IVANČNA GORICA - Skrb za kmetijstvo in dobro sodelovanje z druge s kmetijsko svetovalno in veterinarsko službo ter občino je v ivanški občini še kako pomembno. "Potrebno pa je predvsem večati zadružno zavest in država bi morala s svojo politiko do kmetijstva v približevanju Evropski uniji upoštevati, da kmetijstvo brez močnega zadružništva ne bo zmoglo konkurenčnega boja na skupnem evropskem trgu," je prepričana direktorica Mercatorja Kmetijske zadrage (M KZ) Stična Milena Vrhovec.

V zadrugi, ki pokriva široko območje celotne občine in v kateri je 140 članov z deležem tisoč nemških mark, sodeluje pa tudi z stalimi 750 kmeti, se ukvarjajo z odkupom mleka, mesa in krompirja. Pridelujejo semenski krompir, toda skladišče za tisoč ton je bilo lani napolnjeno le do polovice. Širi se tudi odkup lesa in zelenjave. "Mleko še vedno pomeni neke vrste kmečko socialo, njegov odkup pa je pri nas, kljub temu da so mnogi manjši kmetje prenehali z oddajo mleka, v porastu. S kakovostjo mleka, ki gre večina v predelavo v stiško sirarno, smo zelo zadovoljni," je razlagala direktorica in poudarila, da

PREDAVANJA O SOMATSKIH CELICAH

VELIKI GABER, SELA PRI ŠUMBERKU - Kmetijska svetovalna služba Trebnje priredi ta teden v večjih krajih predavanja mag. Franca Colariča o tem, kako je mogoče rešiti problem somatskih celic. Včeraj sta bili predavanja na Občinah za kmetovalce z območja Knežje vasi in v Dobriču za Dobričane in Svetinjčane. V petek, 30. januarja, ob 9.30 bo v prostorih šole na Selih pri Šumberku še predavanje za kmetovalce s tega območja, istega dne, toda ob 13. uri, pa bo v gostilni Jerlah v Velikem Gabru mag. Colarič predaval kmetovalcem z območja Velikega Gabra.

je ovira napredka predvsem majhnoto kmetij in razdrobljenost posesti, to velja zlasti za suhokranjski del občine.

Ena izmed dejavnosti M KZ Stična je trgovina s kmetijskim in reprodukcijskim materialom - v



Milena Vrhovec, direktorica M KZ Stična

šestih večjih občinskih središč delujejo zadrage enote in štiri samopostrežne trgovine, razvito

• Na univerzi bi rad uveljavil le nekaj več zdrave kmečke pameti. (Novi rektor dr. Jože Mencinger)



EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Sod ali cisterna?

Danes si verjetno noben vinogradnik pri sodarju ne naroči več izjemno velikega 20-hekto-litrskega sode, pa ne samo zaradi cenejših cisterne. Velik sod v zidnici je igral prej reklamno vlogo kot pa kletarsko. Bil gospodarjev ponos; postavljen je bil ob zidu, v njem naj bi bilo najbolj zlahkno vino, tisto "od zida". Iz tega sode je dobila družina na mizo polič vina ob večjih praznikih, sicer pa je bilo namenjeno prodaji in gospodarjevim gostom. Veliki sod torej ni bil namenjen za zorenje vina, kajti v tem primeru bi moral biti vedno dotočen. Ob takšnem kletarjenju se je vino v velikem sodu iz tedna v teden slabšalo. "Načeti sod" je nad površino vina napadala plesen, kanove glivice so se zajedale v lesene doge in posoda je počasi dobivala čuden vonj, ki se je iz leta v leto stopnjeval. Velik sod se je pri trgatvi tudi dolgo polnil, trajalo je dva do tri dni, da so ga natočili. Zato v njem razsluzenje belega mošta ni bilo mogoče, saj je začel vreti že drugi dan trgatve.

Znanje o negi vina, ki se med vinogradniki opazno širi, je vplivalo, da veliki sodi izginjajo iz zidanic, saj niso več potrebni. Mali sodi, ki lahko merijo 400 do 1000 litrov, pa omogočajo kletarjenje po današnjih strokovnih načelih. Količino mošta do 1000 l lahko uspešno razsluzimo. Več manjših sodov vina enake kakovosti omogoča, da so vsi sodi razen enega stalno dotočeni. Sod pa samo takrat koristi kakovosti vina, kadar je popolnoma dotočen. Za vsa vina si pa tudi ne moremo privoščiti sode, ker je predrag

in cenejša vina ne bi bila donosna niti v sodu ne bi bistveno pridobila na kakovosti. V sodih se razvijajo in zorijo predvsem rdeča vina in kakovostna bela. Cvičku bi koristilo, da je odvel v sodu, in do prvega pretoka bi mu sod omogočil nekaj razvoja. Po prvem pretoku bo cviček zadržal svežino, svežo sadno aromo v cisterni pod parafin-skim oljem ali plinom.

Kakovostna in vrhunska bela vina dobrega letnika bodo pridobila z vrenjem v majhnih sodih, ker ni nevarnosti, da bo temperatura narasla preko 20° C (isto velja za cviček). Mlado belo vino lahko v sodu dalj časa čaka na prvi pretok, če vemo, da leži na zdravih drožeh. Da so droži zdrave, smo lahko prepričani, če je bilo grozdje zdravo in smo mošt z malo žvepla uspešno razsluzili, dodali kvasovke in je vrenje potekalo brez prekinitev do suhega vina. S pretokom lahko čakamo, da bi vino pridobilo na kakovosti v stiku s kvasovkami (drožmi), če je sod poln, dotočen, če se ni pojavil smrdljiv plin žveplovodik. Kvasovke v sodu nam lahko nadomestijo žveplo, ni nam potrebno 10 dni po končanem alkoholnem vrenju žveplati. Smrdljiv plin po gnilih jajeih se v majhnih sodih (do 500 l) redko pojavi, če leži vino na drožeh in droži mešamo med alkoholnim vrenjem in še 14 dni po njem, vsak dan, kasneje enkrat na teden. V cisternah pa ne moremo uporabiti kvasovk za zorenje vina in čakati s prvim pretokom, sicer se gotovo pojavi žveplovodik, cisterne namreč ne prepuščajo zraka do droži.

(Nadaljevanje sledi)
dr. JULIJ NEMANIČ

"OCENJEVANJE LOVSKIH TROFEJ"

V okviru strokovnih dejavnosti je letos LZS izdala knjigo Ocenjevanje lovskih trofej, ki jo je napisal strokovnjak za to in predsednik komisije za lovskie trofeje pri mednarodni organizaciji za gojitev in varstvo divjadi CIC Veljko Varičak. Knjiga vsebuje vse, kar morajo lovci vedeti o trofejah, in je nepogrešljiv priručnik pri strokovnem ocenjevanju trofej, ki smo ga lovci že dolgo potrebovali.

L. MURN

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek Domača jetrna pašteta

V času kolin, ko imamo na voljo jetra in druge dele svinjine, lahko pripravimo okusno pašteto, ki jo ponudimo, narezano na centimeter debele rezine, z mešano vloženo solato, s kislom čebulico, vloženi gobicami, z gorčico in majonezo ter s kosom črne kruha. Za pripravo DOMAČE JETRNE PAŠTETE (za 10 oseb) potrebujemo 750 g svinjskih jeter, 250 g svinjine (trebuševina), 250 g mesnate prekajene slanine, 250 g sveže slanine, 300 g telečjih jeter, 2 žlički posušenega žajblja in 6 lističev svežega žajblja, 3 čebule, 1,5 žličke soli, 1 žličko pimenta, 3 žlice sladke smetane, 1 žlico limonine soka, 3 žlice sesekljane peteršilja, 5 žlic masla, 2 žlici sesekljane blago pekoče čebule, 2 žlici moke, 1 žlico jedilnega škroba, 2 jajci, 1 žlico suhega timijana, 1 žlico suhega majorana, 2 lovorjeva lista, 1 žličko česnovnega soka, 10 ml vinjaka in poper.

Svinjska jetra damo za kratek čas v zamrzovalnik, da površina nekoliko otrdi. Nato jih z ostrim nožem narežemo na tanke trakove. Svinjino in slanino narežemo na kocke, čebulo narežemo na četrtine in drugo za drugim zmeljemo v večnamenskem strojčku. Zmlete sestavine damo v posodo in dobro premešamo.

V večji ponvi segrejemo del surovega masla in na njem zdušimo čebulo. Dodamo jo mesni masi in prilijemo česnov sok. Na preostalem maslu malo popečemo telečja jetra, ki jih poprej potresemo z žajbljem. V ponev, kjer smo pekli jetra, dolijemo vinjak in pustimo, da zavre, ter vse skupaj primešamo mesni masi. Nato pridenemo še moko, dišave, začimbe in razvrkljana jajca. Zmes pregnetemo z rokami in nato še z električnim mešalnikom, da dobimo gladko in rahlo zmes. Podolgovat ognjevaren model s prostornino 2 litra obložimo s tankimi rezinami sveže slanine in ga do polovice napolnimo s maso. Površino obložimo z narezanimi telečjimi jetri, prekrijemo z ostalo maso ter obložimo s slanino in lovorjem.

Pečico segrejemo do 200° C. Posodo tesno pokrijemo z alufolijo in ustreznim pokrovom. Nato model postavimo v večji pečak z vrelo vodo, da ta sega do dveh tretjin posode s pašteto. Pašteto kuhamo v soperi v pečici 2 uri. Vzamemo jo iz pečice, odstranimo pokrov in obtežimo z desko. Ko je pašteta popolnoma hladna, jo postavimo še v hladilnik za 12 ur. Pred pričetkom dela natančno preberite navodilo!

Za Prešernom naš največji poet

120. obletnico rojstva pesnika in prevajalca Otona Župančiča so slovesno počastili v njegovi rodni Vinici - Odprtje prenovljene spominske zbirke in akademija

VINICA - V petek, 23. januarja, je preteklo natanko 120 let od rojstva slovenskega pesnika, dramatika in prevajalca Otona Župančiča, ki je ob Trubarju, Prešernu in Cankarju ena od osrednjih osebnosti slovenske kulture in slovenstva. V počastitev tega jubileja je bila v Župančičevem rojstnem kraju Vinici slavnostna akademija, na kateri so podelili Župančičeva priznanja črnomaljske občine, ob tej priložnosti pa so tudi odprli prenovljeno pesnikovo spominsko zbirko v njegovi rojstni hiši.

Zbirko, ki obiskovalcem Vinice v sliki in besedi predstavlja življenje in delo slavnega rojaka, je Belokranjski muzej postavil že leta 1951, dopolnilne in prenovitve pa je doživela še dvakrat, zadnje ob stoletnici Župančičevega rojstva. Zdajšnja prenova ni segla v njeno vsebino, kot jo je zastavil poznavalec Župančiča dr. Joža Mahnič, obnovljen je bil le njen oblikovni del, za kar je poskrbel arhitekt Marjan Loboda. Želja muzeja in Vinčanov pa je, da bi celotna stavba, v kateri je zbirka, postala spominska hiša Otona Župančiča, je v uvodnem nagovoru na otvoritvi dejala direktorica Belokranjskega muzeja Andreja Brancelj.

Po otvoritvi prenovljene zbirke so Viničani in številni gostje, med njimi tudi oba Župančičeva sinova, Andrej in Marko, ter vsi trije belokranjski župani, od zadnjega kotička zapolnili dvorano viniške osnovne šole, kjer je potekala slavnostna akademija s prikazom

video filma o Župančiču in recitalom črnomaljskih srednješolcev ob sodelovanju mlajše folklorne skupine OŠ Mirana Jarca iz Črnomlja, učencev viniške osnovne šole in glasbenika Lada Jakše. Predsednik Slovenske matice dr. Joža Mahnič (s svojo prisotnostjo je reševal čast odsotnih predstavnikov slovenske kulture in politike) je v slavnostnem govoru orisal delež, ki ga ima Bela krajina v Župančičevi umetnosti, naj gre za pesnikovo zgodnje doživljanje narave v Vinici in Dragatušu, za ljudi, s katerimi se je srečeval, za težke socialne razmere, posebej izseljevanje v tujino, ali za ljudsko izročilo, običaje in jezik z njegovimi posebnostmi. Vse to je pesnik vpel v svoje bogato delo. Z njim pa slavni Belokranjec prej ko slej ostaja prvi slovenski poet za Prešernom. "Čeprav smo v mlajših generacijah dobili vrsto močnih in pomembnih pesnikov, ga objektivno še nobeden ni presejal. Zato smo vsi Slovenci, pose-

bej pa vi Belokranjci, na Župančiča lahko samo ponosni," je na koncu govora poudaril dr. Mahnič.

M. MARKELJ

VEČER S PISATELJEM JOŽETOM DULARJEM

NOVO MESTO - V veliki čitalnici študijskega oddelka Knjižnice Mirana Jarca bo danes, 29. januarja, ob 18. uri predstavitev knjižne novosti, romana Mesto nad Bojico, pisatelja Jožeta Dularja. Z avtorjem se bo pogovarjal novinar Andrej Bartelj, večer pa bo z venčkom narodnih popestrila skupina otrok folklornega društva Kres.



POSODICE NA TISOČLETJA STAR NAČIN - Muzejske delavnice, ki jih občasno prirejajo v Dolenjskem muzeju že dve leti, so letos povezane z veliko arheološko razstavo Kapiteljska njiva v Novem mestu. Minulo soboto, 24. januarja, so otroci pod vodstvom Vesne Barborič iz Dolenjskega muzeja (na sliki desno) in ob pomoči upokojene vzgojiteljice Julijane Lukič izdelovali lončene posodice, s katerimi bodo opremili razstavo o oblačilih in nakitu iz starejše železne dobe. Posodice so izdelovali na tisočletja star način, kot so ga poznali železnodobni prebivalci na naših tleh pred izum lončarskega vretena. (Foto: M. Markelj)

Tisoče mladih v knjižnici

ŠKOCJAN - Od novembra lani je škocjanska knjižnica, ki spada pod novomeško Knjižnico Mirana Jarca, v novih prostorih. "Prostore je zagotovila škocjanska občina, ki tudi sicer za razliko od marsikatero druge občine lepo skrbi za krajevno knjižnico; tu velja še posebej pohvaliti župana Janeza Povšiča," pravi Mira Grahek, ki iz novomeške knjižnice skrbi za delo in dejavnost v škocjanski in šentjernejski krajevni knjižnici. Za delo knjižnice je zelo dobro, da je od lanske pomladi v njej za določen čas preko javnih del zaposlena domačinka Cvetka Klobučar. Prej je bila namreč škocjanska knjižnica odprta le dvakrat na teden, sedaj pa je vsak dan.

"Naša knjižnica ima nekaj več kot 4.000 knjig, ob torkih popoldne pa kraj obišče še potujoča knjižnica, tako da imamo, kar se tega tiče, v Škocjanu kar visok standard," pravi Klobučarjeva. Najpogostejši obiskovalci knjižnice so škocjanski solarji, ki si največ izposojajo knjige za domače branje. "Se posebej učenci višjih razredov so zelo na tekočem o sodobni slovenski mladinski literaturi; zelo radi berejo dela Bogdana Novaka, Dese Muck in Ivana Sivca, posegajo tudi po mladinskih knjižnih zbirkah," je povedala knjižničarka, ki bi rada, čeprav končuje visoko ekonomsko šolo, tudi naprej ostala pri tem delu.

Škocjanska knjižnica ima 476 članov, od tega je 239 predšolskih otrok in solarjev. Lani so nabavili in dobili v dar 282 knjig - za nakup novih knjig da denar občina - obiskovalcev pa je bilo kar 5.297. Poleg izposoje se v knjižnici odvija tudi druga dejavnost. Tako so lani pripravili kar 126 raznih prireditvev, ki jih je obiskalo oziroma na njih spodelovalo 5.700 obiskovalcev; gre za razstave, predstave, nagradne uganke, razgovore o knjigah, pravljicne ure, ustvarjalne delavnice. A. B.



OTVORITEV SPOMINSKE ZBIRKE - Obnovljeno spominsko zbirko Otona Župančiča v Vinici je s kratkim nagovorom odprl podsekretar Ministrstva za kulturo Jovo Grobovšek (na sliki levo). Že naslednji dan si je obnovljeno zbirko ogledalo več sto ljudi, med njimi tudi soproga predsednika Slovenije Štefka Kučan.

Zbor je bil duša vsega

Včasih živahno kulturno dogajanje v Višnji Gori se po polževo spet vrača - Mladi igralci, recitatorji

VIŠNJA GORA - "Pred leti je bilo kulturno društvo Janez Cigler iz Višnje Gore gonilna sila tamkajšnjega dogajanja. Veliko in z veseljem smo delali," je povedala Anica Petrič, dolgoletna članica društva. Vesela je, da zadnjih pet let vendarle kaže na boljše, predvsem po zaslugi mladih, nove

predsednice Tatjane Strojane in mlade višnjegorske umetnice Melite Garvas. Pomembna pridobitev je tudi Čandkova domačija. Zaživela je otroška gledališka skupina z osnovnošolci, ki jo vodi Strojanova, srednješolske ama-



Tatjana Strojane

terske igralce usmerja Garvasova, pod vodstvom Petričeve so dejavni recitatorji. Skupaj s šolo in turističnim društvom pripravljajo proslave ob kulturnem prazniku, materinskem dnevu, za božič. Višnjegorski gasilci jim za vaje in predstavitev odstopijo gasilski dom, ki služi obenem kot kulturni. "Ko bo obnovljena mestna hiša, bo tudi tam na voljo prostor za manjše prireditve. Čeprav bo treba še marsikaj narediti, pa se tu vendarle nekaj kulturnega dogaja, predvsem letos, ko mesto praznuje 520-letnico pridobitve mestnih pravic," je povedala Strojanova.

Skorajda ni prireditve, ki je ne bi popestrilo domače petje, in ravno tu je problem. "Imeli smo zelo dober mešanjski pevski zbor, vendar pa je pred petimi leti žal razpadel. Skorajda isti pevci še vztrajajo v cerkvenem zboru, ki ga ravno tako vodi prof. Milan Jevnikar. Prav bi bilo, da bi mesto ponovno imele tak zbor, saj je bil včasih duša društva," meni Petričeva. L. M.

M. MARKELJ

Vilinci v knjigi in zunaj nje

Pogovor s pesnico in pisateljico Marjetko Jeršek

BREŽICE - Pesnica in pisateljica mlajše generacije slovenskih besednih ustvarjalcev Marjetka Jeršek je doslej izdala že nekaj knjig pesmi in proze, s svojim



Marjetka Jeršek med pogovorom v brežiški knjižnici

specifičnim pisanjem, za katero je bilo najprej značilno uvajanje alternativne scene v literaturo kasneje pa novodobne ezoterike in keltske mitologije, pa je zbudila tudi precej pozornosti, predvsem pri bralcih, manj pa pri literarnih kritikih in teoretikih. Minuli četrtek, 22. januarja, je bila Jerškova gost brežiške knjižnice. Pred kar

številnimi obiskovalci, med katerimi so odločno prevladovali ženske, se je z njo pogovarjal Drago Pirman.

Pogovor se je bolj malo sukal o poli literature, saj je največ zanimanja zbudilo vse tisto, kar je v njenih delih ezoteričnega, mističnega, skrivnostnega in nenavadnega. Pisateljica je fantastični svet vilinskih bitij, ki nastopajo v njeni najnovejši knjigi Akvamarinski prehod, umeščala na realna tla kot eno od vzporednih resničnosti, ki se jih običajno ne zavedamo in z njimi zvečine ne komuniciramo, ko pa te resničnosti odkrijemo, nam spoznanja iz njih lahko oplemenitijo in obogatijo življenje, spremene osebnost in temeljito spremene življenjske poti, lahko pa celo povsem zavrejo proces staranja. Besedovanje o reinkarnaciji, energetskem zdravljenju, urokih, karmi, intuiciji in podobnih novodobnih temah je že napeljevalo k misli, da Brežičanov ni obiskala pisateljica, ampak nekakšen guru, a je Jerškova nazadnje pogovor le speljala nazaj k svojim literarnim. Označila se je predvsem za umetnico, ki želi s svojimi literarnimi deli odpirati ljudem pozitivno življenjsko naravnost. M. MARKELJ

Kraljeve umetnine so ogrožene

V Moderni galeriji v Ljubljani so odprli prvo veliko retrospektivno razstavo del Toneta Kralja - Razstava opozarja na ogroženost Kraljevega stenskega slikarstva

LJUBLJANA - Slikar, grafik, kipar in arhitekt Tone Kralj velja za enega najpomembnejših avtorjev moderne slovenske umetnosti, svojo prvo pravo retrospektivno razstavo pa je dočkal šele letos, ko so prejšnji četrtek, 22. januarja, zvečer v Moderni galeriji slovesno odprli pretehtan izbor njegovih slik, grafik, skulptur, oblikovanega pohištva in prikaz cerkvenega stenskega slikarstva.

Tako je ta pomembni umetnik dolenskega rodu (rodil se je v Zagorici pri Dobropolju), obiskovalcem kostanjeviške galerije Božidarja Jakca sicer dobro znan po obsežni stalni zbirki svojih del, z razstavo v Moderni galeriji vendarle predstavljen na doslej najbolj celovit in zaokrožen način, hkrati pa je velika retrospektivna razstava postala tudi nekakšen javni poziv k reševanju Kraljeve umetniške zapuščine. Pri pripravi razstave se je namreč izkazalo, da je precej Kraljevih umetnin nujno potrebnih restavratorskih posegov, pri čemer se posebej izstopajo njegove cerkvene stenske poslikave, ki so po besedah pripravljalca razstave višjega kustosa Moderne galerije mag. Igorja Kranjca v katastrofalnem stanju. Kralj je med obema vojnoma veliko slikal po cerkvah na Primorskem v Italiji in na Hrvaškem, nekatere poslikave, kot so na primer stenske slike v cerkvi v Avberju in Tomaju, pa so pred nepopravljivim uničenjem. Ob izropanju Kraljevega ljubljanskega ateljeja ob koncu vojne, propadanju stenskih poslikav in izginjanju njegovih del se obeta, da bo Tone Kralj postal tiste vrste slovenski umetnik, ki bo znan po največji količini izgubljenih in uničenih del.

Na razstavi, ki so jo pripravljali dobro leto in je zahtevala veliko terenskega dela, je postavljena na ogled prek trideset Kraljevih slik, petdeset grafičnih listov, deset skulptur, nekaj primerkov Kraljevih oblikovskih in arhitekturnih projektov, zlasti pohištva, različno dokumentarno gradivo in video predstavitev cerkvenih stenskih poslikav. Umetnine so prireditelji izbrali iz last-

Glasbeno tekmovanje

Regijsko tekmovanje učencev glasbenih šol

NOVO MESTO - Prihodnji teden bo v Glasbeni šoli Marjana Kozine potekalo tridnevno regijsko tekmovanje učencev glasbenih šol. V torek in sredo, 3. in 4. februarja, bodo učenci glasbenih šol iz Brežic, Črnomlja, Kočevja, Krškega, Novega mesta, Ribnice, Sevnice in Trebnjega pokazali svoje znanje v igranju klavirja in pihal ter v petju, v petek, 6. februarja, pa bo pred žirijo nastopila še komorna skupina tria trobent iz novomeške glasbene šole. Najboljši med posamezniki bodo prejeli zlato priznanje in si pridobili pravico do nastopa na državnem tekmovanju mladih slovenskih glasbenikov, ki bo 29. marca v Ljubljani. Zaključni koncert prejemnikov zlatih, srebrnih in bronastih priznanj na regijskem tekmovanju bo v sredo, 4. februarja, ob 19. uri v Kozinovih dvorani novomeške glasbene šole.

DOLENJSKI LIST



Mag. Igor Kranjc, avtor velike Kraljeve razstave in pisec študije v katalogu.

nega fonda, iz kostanjeviške galerije, Goriškega muzeja, Muzeja sodobne umetnosti, zasebnih zbirk in od drugod. Postavitev

razstave je delo Tadeja Pogačarja, spremljajoči obširni katalog z besedili Igorja Kranjca, številnimi barvnimi in črno-belimi reprodukcijami, seznamom nagrad, razstav, ilustracij in literature o umetniku pa je oblikoval Zmago Rus. M. MARKELJ

S SLIKAMI OD KRKE DO KOLPE

NOVO MESTO - V razstavnih prostorih restavracije splošne bolnišnice bodo v četrtek, 5. februarja, ob 19. uri v počastitev kulturnega praznika odprli slikarsko razstavo, na kateri se bo predstavila novomeška slikarka Danja Bajc z akrili in pasteli. Njen priljubljeni motiv je izginjajoča kmečka arhitektura na podeželju med Krko in Kolpo.

VOĐSTVO PO RAZSTAVI KAPITELJSKA NJIVA

NOVO MESTO - V soboto, 31. januarja, bo ob 10. uri lepa priložnost ogledati si veliko arheološko razstavo Kapiteljska njiva Novo mesto v Dolenjskem muzeju pod vodstvom avtorja razstave arheologa Boruta Križa.

Razkril zamolčane zgodbe

Stanislav Kovač predstavil Zamolčane zgodbe slovenske tranzicije - 18 zgodb o propadlih podjetjih

NOVO MESTO - Knjižnica Mirana Jarca je v četrtek, 22. januarja, zvečer obiskovalcem pripravila zanimiv in pester večer, saj je v goste povabila ljubljanskega diplomiranega ekonomista in novinarja Stanislava Kovača, ki mu ne manjka ne raziskovalnega duha ne poguma. Gost je namreč predstavil svojo knjigo Zamolčane zgodbe slovenske tranzicije, ki jo je pred kratkim izdala Založba Mladinska knjiga, v njej pa odkriva zamolčane zgodbe propadanja nekoč znanih in velikih družbenih podjetij, kot so Ljubljanska banka, Hit, Litostroj, Smelt, Tam, Sandi Grubelič, Videm Krško, Stanovanjski sklad, Smelt in druga.

"Po osebnih presoji sem izbral osemnajst najbolj radikalnih primerov. Knjigo sem napisal zato, da zgodbe, ki so zaznamovale temnejšo stran zgodbe o uspehu, ne bi odšle v pozabo, ampak bi ostale trajen dokument obdobja privatizacije družbenega premoženja in nastanka slovenske države," je povedal Kovač, ki je v pogovoru z Jadranko Matič Župančič in obiskovalci zaupal še, da je do tako natančnih podatkov prišel na podlagi zaupanja in "verjetno mojega kredibilnega pisanja" in da je imel pri objavljanju najrazličnejše težave, za nekaj časa se je moral celo izseliti iz Ljubljane. Zamolčane zgodbe so javnosti delno že znane, saj so bile v obdobju od leta 1992 do 1996 objavljene v tedniku Mladina, v knjigi pa so dopolnjene s številnimi novimi in ključnimi podatki. Kot pravi avtor v uvodu knjige, je vsaka zgodba z leti postala za-

ključen primer z uradnim in neuradnim koncem. Uradni konec so pisali predstavniki države, neuradni pa je zapisan v knjigi. "Tudi po zaslugi medijev so bili ti dogodki splošno znani, izgubili so ostro in postali muhe enodnevnice. Aferne sem skušal vsebinsko zaokrožiti," je razložil Kovač, ki je vsako zgodbo predstavil z uvodom, jedrom pripovedi, zaključki



Stanislav Kovač

pa so epilogi, ki kažejo usodo glavnih oseb, ko gre za postopke pred preiskovalnimi in sodnimi organi države, in cenijo, ki jo bodo morali za storjene napake plačati davkoplačevalci.

"Od osemnajstih primerov je le eden zaključen z vidika kazenskega področja. Najbolj tragično je, da večina zamolčanih zgodb ne bo nikoli prišla pred sodišče," je dejal Stanislav Kovač. Po njegovi zaslugi pa je prišla vsaj pred javnost. L. MURN

POTA
IN STRAN POT

dežurni
poročajo

GREL SE BO - Med 5. in 19. januarjem je v Vojni vasi nekdo prišel v rastlinjak, ki je bil pokrit s polivinilasto folijo, in ukradel peč za topele zrake. S tem je lastnico D. M. iz Vojne vasi oškodoval za 300 tisočakov.

IZROČIL OROŽJE - V torek, 20. januarja, popoldne je brežiškimi policistom J. K. izročil orožje, ki ga je neupravičeno posedoval. Gre za pištolo kalibra 12 mm in lovsko puško kalibra 16 x 16 mm. Obe sta bili izdelani doma. Izročil je tudi 50 nabojev kalibra 5,6 mm.

VZEL PRAZNO BLAGAJNO - Med 15. in 21. januarjem je poslovno zgradbo Agrarje Brežice obiskal neznanec, s kamnom razbil dvojno steklo na oknu in zatem vstopil v prostore. Odneseš je prazno blagajno, vredno okoli 70 tisoč tolarjev.

VAŠ PES ZA POLICIJO?

Tudi vaš pes lahko postane policijski. Slovenska policija trenutno namreč nima lastne vzreje psov, zato jih za nadaljnjo vzgojo odkupuje od vzrediteljev. Ministrstvo za notranje zadeve odkupuje od 10 do 14 mesecev stare nemške ovčarje. Psi morajo biti primerno vzgojeni in imeti lastnosti, ki se pričakujejo od bodočega službenega psa. Dodatne informacije o odkupu lahko dobite vsak delavnik med 7. in 14. uro na telefonski številki 061 159 88 12.

Lani le en požar

Zamenjati želijo kombi

HINJE - Minulo leto so gasilci iz Hinj kljub maloštevilnemu članstvu uspešno delali. V začetku marca so sodelovali pri iskanju pogrešanega, pogasili so tudi požar v listnatem gozdu pod Hinjnami in se udeležili sektorjske vaje ter avtorelija. Od izkupička veselice so kupili nekaj opreme. S centrom za obveščanje so povezani z mobilno radijsko postajo, ki pa v tem koncu Suhe krajine sploh ne dela.

Na občnem zboru so imeli gasilci volitve: predsednik je Ciril Papež, tajnica Jožefa Jaklič in poveljnik Ciril Škufca. Letos želijo gasilci urediti gasilski dom, radi pa bi zamenjali še stari kombi. Občnega zbora sta se udeležila tudi sektorjski poveljnik Franc Škufca in Tine Filip iz GZ Novo mesto, ki je obljubil pomoč pri nabavi vozila in nakupu oblek za pionirsko desetinjo, ki je hinjski gasilci že leta ne morejo sestaviti in poslati na tekmovanja.

S. M.



Ciril Papež

Slabši časi za Rome brez izpitov

Lani kar štirikrat več odkritih spolnih zlorab kot leto prej - Občine lahko k večjem redu in miru prispevajo tudi s soglasji za obratovalni čas lokalov

SEMIČ - Lani sta Dolenjska in Bela krajina v primerjavi z ostalimi slovenskimi regijami živeli varno; kaznivih dejanj je bilo za tretjino manj od desetletnega povprečja, tudi število smrtnih žrtev v prometu se je od 32 v letu 1996 lani zmanjšalo na 12. Kljub temu je uprava tudi v letošnjem letu določila nekaj prednostnih nalog. Med drugim bodo še bolj preganjali tiste prekrške in kazniva dejanja, ki so specifični za romsko populacijo, kot je na primer vožnja brez izpita, z neregistriranim avtom in podobno.

Kot je na nedavnem že tradicionalnem srečanju vodstva UNZ Novo mesto z župani dolenjskih in belokranjskih občin dejal načelnik uprave za notranje zadeve Novo mesto Franci Povše, so lani obravnavali skoraj 1.300 kaznivih dejanj, od katerih so jih raziskali 77 odstotkov, s takšno raziskavnostjo pa se UNZ Novo mesto uvršča na 2. mesto v Sloveniji. Obravnavali so za 17 odstotkov več gospodarskega kriminala, kar za štirikrat pa se je povečalo število obravnavanih kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost. Tudi zlorabe drog, predvsem mehkih, je vse več, saj se je število teh kršitev skoraj potrojilo, z drogo pa sta najbolj obremenjeni črnomaljska in novomeška občina. Prav občina Črnomelj ima zaradi zgotovitve kar nekaj diskotek več težav tudi z zagotavljanjem javnega reda in miru.

Število potnikov na slovensko-hrvaški meji še narašča in lani so se na mejnem prehodu Metlika pojavile že prve kolone. Za dobro

desetino se je povečalo tudi število ilegalcev, policisti pa so obravnavali in presegali tudi organizirano sprovajanje beguncev čez mejo.

Najbolj zadovoljive rezultate beleži novomeška UNZ v prometu, kjer je uspelo število smrtnih nesreč od 32 v letu 1996 lani zmanjšati na 12. Glede na podpisani sporazum o gospodarskem sodelovanju s Hrvaško je pričakovati še večji promet, zato obstaja strah, da se bo dolenjke zopet prišlo ime cesta smrti.

Kljub prizadevanjem policisti opažajo, da je njihov trud pogosto zaman zaradi neučinkovitosti sodnikov za prekrške. "Če ni odločb o kaznovanju, težko zagotovimo red in vprašanje je, koliko

• Varnost in osebna svoboda sta edini stvari, ki si ju posameznik ne more sam zagotoviti. (Mira-beau)



VODSTVO POLICIJE Z ŽUPANI - Tokrat so se predstavniki UNZ Novo mesto z župani oziroma namestniki dolenjskih in belokranjskih občin sestali v Semiču. Med drugim so sklenili, da bodo še tesneje sodelovali z lokalno skupnostjo. (Foto: T. G.)

Vozniški izpiti bodo še naprej v Kočevju

Država bo poravnala svoj dolg

KOČEVJE - Zaradi neplačevanja najemnine je Športna zveza Kočevje s 1. januarjem letos izpitnemu centru v Kočevju, ki dela enkrat na teden po dve uri v prostorih Doma telesne kulture, odpovedala najemno pogodbo. Prebivalec občin Kočevje, Ribnica, Osilnica in Loški Potok je zato grozilo, da bodo morali vozniške izpite, ki jih pred izpitno komisijo v Kočevju letno dela okoli 1000 prebivalcev omenjenih občin, opravljati v Novem mestu, Ljubljani ali Postojni.

Za odpoved je bila kriva država, ki najemnine ni poravnala vse od sredine leta 1996, tako da se je nabralo za približno 500 tisoč tolarjev dolga. Vse prispevke, ki jih plačajo kandidati za opravljanje vozniškega izpita, namreč pobere država, ki potem vrne del tega denarja za kritje najemnin in drugih stroškov izpitnih centrov. Za kočevski center tega ni storila, vendar pa bo, kot so prejšnji teden zagotovili na kočevski upravnici, ki je o nastali problematiki takoj obvestila pristojne državne institucije, svoj dolg do kočevske Športne zveze poravnala. Če ga ne bo oziroma če najemnine ne bo plačala kmalu, bo začasno priskočila na pomoč občina, tako da vozniški kandidati ne bodo prizadeti in bodo lahko izpite še naprej opravljali v domačem kraju. Glede na razmere izpitnega centra v Kočevju ta namreč dosega dokaj dobre rezultate, ki ga uvrščajo v slovensko povprečje, sicer pa je prednost opravljanja izpitov na tem območju ta, da nanje ni potrebno čakati.

M. L. S.

OTROK ZANETIL POŽAR

METLIKA - V četrtek, 22. januarja, nekaj pred poldnevom je zagorelo v stanovanjskem bloku v Ulici 1. maja v Metliki. Požar, ki je nastal v stanovanju J. H., je povzročil trinpolletni otrok, ki je zažgal prevleko otroške odeje. Ogenj se je zelo hitro razširil po dnevni sobi in jo v celoti uničil. Požar so gasili domači, sosedje in metliški gasilci. Škode je za 4 milijone tolarjev.

NOVO VOZILO ZA RIBNIŠKE GASILCE

RIBNICA - Člani PGD Ribnica so uspešno zaključili triletno akcijo "Koledar v vsako gospodinjstvo", s katero so zbirali denar za boljše opremljenost enote. S prodajo novoletnih koledarjev so tokrat zaslužili 700 tisoč tolarjev; lani so nekaj primaknili tudi s postavljanjem stojnic in odrov ob julijemskem "Srečanju v moji deželi" in septembrskim sejmom suhe robe in lončarstva. Veliko so zaslužili tudi s prevozom vode v sušnem obdobju ter z oskrbo vode zaradi onesnaženja zajetja v Velikih Poljanah, s čiščenjem greznic, odtočnih cevi, prevozom poškodovanih vozil, organiziranjem veselice in še kaj. Tako jim je uspelo zbrati 35 tisoč mark za nakup vozila za hiter prevoz ljudi in orodja na mesto nesreče ter namenske opreme zanj, ki je stala 15 tisoč mark. Vozilo bodo dobili v drugi polovici februarja, ko bodo imeli tudi občni zbor.

(M. G.č.)

• K večjem javnem redu in miru lahko prispevajo občine tako, da vplivajo na obratovalni čas lokalov, čeprav je prav v črnomaljski občini zgodilo, da se je na sodišču znašla tožba zaradi izpada dohodka, ki je posledica omejevanja obratovalnega časa.

časa nam bo še uspelo mirili razgrajče in druge kršitelje," je dejal Povše.

T. GAZVODA

BOGAT PLEN V BREŽICAH

BREŽICE - Prejšnji vikend je nekdo vlomil v diskont Kerametala v Brežicah. Neznani nepridiprav je prišel skozi vrata v skladišče in si ogledal tudi vse ostale prostore, odnesel pa je gotovino v tolarjih, markah in kunah, slipe plačilnih kartic, čerke in nekaj zavitkov različnih cigaret. Trgovino je oškodoval za več kot 700 tisoč tolarjev.

DOLENJCI VINSKI REKORDERJI

NOVO MESTO - Dolenjska in Bela krajina v slovenski statistiki izstopata pri podatku, ki označuje število vinjenih povzročiteljev prometnih nesreč. S 14,9 odstotka sta namreč kar precej nad slovenskim povprečjem 12 odstotkov. Kljub temu da smo v deželi cvička, se moramo zavedati, da tudi pri nas velja omejitev 0,5 promila alkohola!

STRELIVO V GOZDU

NOVO MESTO - V četrtek, 22. januarja, so domačini pri spravilu lesa v prečenskem gozdu pri novomeški vojašnici naleteli na zakopane nevarne snovi. Policisti so ugotovili, da gre za ostanke bivše jugoslovanske vojske. Odkrili so nekaj plastičnih posod, praznih in polnih steklenic z bojnimi strupi, manjših ampul, nekaj vžigalnikov za šolska minska eksplozivna telesa in šolske mine. Inšpekcija, ki je odšla na kraj, je ugotovila, da gre za nevarne snovi. Za odstranitev so poskrbeli delavci Gasilsko-reševalnega centra. Obstaja verjetnost, da je vojska pustila zakopanih še več podobnih nevarnih snovi.

po dolenjski deželi

• V sredo so se na tovornem terminalu na Obrežju srečali Slovenec, Italijan in Romun. Po opravljeni mejni kontroli in špediterskih formalnostih so odšli vsak do svojega tovornjaka, ki so jih pustili na vstopnem terminalu, in čakali. Čakalna doba je bila kakšnih 20 minut, torej dovolj, da najbolj neučakanim popustijo živci. Pred Slovenca, ki se je že postavil v kolono za izhod, se je začel s svojim tovornjakom vrivati Romun. Slovenca je to seveda razjezilo in je pritisnil na hupo in stikalo za luči. Ker je bil vrtič očitno gluhi in slepi, je Slovenec skočil iz tovornjaka in Romunu razložil, kje je vrsta. To je razjezilo tudi Italijana, ki je opazoval "pametnega Slovenca" in mu pokazal, kaj si misli o njem. Za Slovenca je bilo to preveč. Med njima se je vnel prepir, ki se je sprevrgel v pretep, v ravs pa se je vključil tudi Romun. Tujca sta se s sodnikom za prekrške srečala takoj, Slovenec pa malo kasneje.

• V petek so imeli krški policisti kar nekaj dela s 26-letnim M. B. iz Krškega. Najprej so ga s fičkom ustavili v Krškem, a se na njihove ukaze ni odzval, pač pa se je odpehljal naprej. Policisti pa za njim. Ko je opazil, da je ne bo mogel kar tako odnesti, je le ustavil, alkotest pa je pokazal kar 2,85 promila alkohola. S tako visokim rezultatom se mladenič rti strinjaj, povrh vsega pa so policisti še ugotovili, da fant sploh še ni opravil vozniškega izpita. Kljub prepovedi vožnje so ga čez čas spet ustavili. Tudi tokrat je poskušal pobegniti, a mu ni uspelo. O svojem obnašanju je razmišljal v prostoru za pridržanje.

USODNA ROLA PAPIRJA

KRŠKO - V torek, 20. januarja, dopoldne so vozniki viličarjev v krškem podjetju ICEC, med njimi je bil tudi 40-letni Miro Čosič, na tovornjake nalagali po tona težke papirne role. Ob dvigovanju ene izmed rol je pričela le-ta drseti iz objema klešč, zato jo je skušal Čosič zadržati, vendar ga je papirna rola stisnila ob steber in zatem padla na tla. Poškodovanega voznika viličarja so odpeljali v bolnišnico v Brežice, kjer je zaradi hudih notranjih poškodb in krvavitev umrl.

Konkurenca od G7 zahteva pojasnilo

Slaba luč za vse

NOVO MESTO - Kot kaže, je prispevek v zadnjem Dolenjskem listu z naslovom Delavci G7 opozarjajo na nepravilnosti povzročil precej razburjenja. Ne le v omenjenem podjetju, katerega odgovor objavljamo na 14. strani, pač pa tudi pri drugih podjetjih na Dolenjskem, ki se ukvarjajo z varovanjem premoženja in ljudi. Vodstvo podjetja G7 Sektor Dolenjska je namreč prepričano, da za obtožbami, ki naj bi bile plod le enega ali dveh delavcev, stoji tudi konkurenčno podjetje.

"Glede na izjave odgovornih G7 ostala tako prizadeta podjetja za varovanje premoženja in oseb na Dolenjskem pričakujemo pojasnilo, saj takšne izjave mečejo slabo luč na vse nas, nesoglasja v podjetju pa naj v G7 sami uredijo in naj za to ne krivijo konkurenca," pravi direktor podjetja Protekt Jože Ribič, ki meni, da bi morali v G7 pojasniti tudi, kako so prišli do podatkov, ki jih hrani ministrstvo za notranje zadeve. Sicer pa je Ribič povedal, je je Protekt leta 1996 res vložil pritožbo zaradi G7, ki pa se ni nanašala na očitke iz prispevka v prejšnjem Dolenjskem listu, pač pa na kršitve zakona o tehničnem varovanju, saj podjetje G7 ni imelo licence za opravljanje teh del. Konkurenca od inšpekcijskih služb, ki so konec leta opravile pregled poslovanja v G7, pričakuje tudi uradni odgovor o tem, kakšne nepravilnosti so našli, če so seveda jih.

T. G.

OB PRSTE

KRŠKO - Ponoči od ponedeljka na torek je 19-letni C. A. iz Krškega v ICEC v Krškem opravljal nočno delo kot pomočnik na prečnem rezalnem stroju. Nekaj pred četrto zjutraj je hotel pretrgati obrez na papirju, zaradi česar je z levo roko segel med nož rezalnega stroja. Ker je z roko segel predaleč, mu je zgornji nož porezal prste.

ROM STRELJAL

KRŠKO - V torek, 20. januarja, ob 18. uri je 32-letni H. M. obvestil policiste, da ima 46-letni J. J. iz Straže pri Raki orožje brez dovoljenja in da je nekoliko prej z avtomatsko puško izstrelil štiri naboje. Policisti so se odpeljali v romsko naselje in odkrili strelca, ki je puško skrnil pri prijatelju.

Dolenjske zidanice praznila Romuna

Odkrita vlomilca v 23 zidanic in vikendov na območju Javorovice, Nove gore in Tolstega vrha - Romuna sta si v gozdu postavila bivač - Policisti so ju prijeli tik pred odhodom

NOVO MESTO - Od 16. do 21. januarja so na policijsko postajo Novo mesto in policijski oddelki Šentjerneje kar deževalo prijave vlomov v brunarice, zidanice in vikende, vlomilci pa so s samimi vlemi povzročili več škode, kot so bili vredni odneseni predmeti, saj so vlomilci odnašali predvsem hrano, pijačo, oblačila, svetila in orodje, s katerim so se lotevali novih objektov.

Občani so sprva prijavili 14 vlomov, policisti pa so na podlagi ugotovitev o ugotovljeni smeri vlomov pozivali občane, naj preverijo svoje objekte. Tako se je dodatno javilo še 9 občanov, preiskave pa so pokazale, da je bilo v vseh 23 objektov skozi okna in vrata vlomljeno na enak način. Policisti in kriminalisti so hitro stopili v akcijo in blokirali del območja Gorjancev. Prvi poskus s sledenjem psov zaradi dežja ni bil uspešen, drugi pa je bil.

Psi so moze v modrem peljali v gozd, kjer je bil narejen bivač. V njem so odkrili pravo skadišče ukradenih predmetov in dva Romuna, stara 19 in 29 let, ki sta bila namenjena v Romunijo. Zaradi suma, da gre za

ilegalce, so se novomeški in šentjernejski policisti povezali s hrvaškimi varnostnimi organi, ki so potrdili, da so pred časom obravnavali migracijsko skupino sedmih Romunov. Ti so se v 24 urah, kolikor časa so imeli za vrnitev, razkropili, da bi manj opazno potovali v Italijo. Dva sta prečkala zeleno mejo na Gorjancih, policisti pa so ju dobili tik pred odhodom in s tem preprečili nadaljnje vlamljanje, saj sta bila brez premoženja.

Kot je na torkovi novinarski konferenci povedal komandir policijske postaje Novo mesto Franc Prašnikar, so policisti na 15 kilometrih zelene meje, kolikor je spada pod njihovo policijsko postajo, lani obrav-

• Kot kaže, bo kmalu razrešena tudi serija vlomov v stanovanja v novomeških blokih. Policisti so namreč na sledi širše organizirani skupini, v katero sta vpletena celo dva otroka.

navali 49 ilegalcev. Oba osumljenca sta v preiskovalnem zaporu.

T. GAZVODA



Franc Prašnikar

Iz KS Kostel

TURNIR TROJK - Na nedavnem turnirju trojk v košarki, ki ga je organiziralo Turistično športno društvo Kostel, je zmagala ekipa Klukševce bombe iz Kočevja, drugo mesto pa je zasedla ekipa Inleko iz Kočevja. Ti dve ekipi nenavadnih imen sta bili tudi nagrajeni.

SLABA VREME, SLABA CESTA - Obkoljska cesta od Petrine do Mirtovičev po slovenski strani Kolpe je slabo vzdrževana, saj ob slabem vremenu pada na cesto kamenje in ovira promet. Prihaja tudi do pravih plazov peska, kamena in snega, in to najpogosteje na območju Sv. Ane. Vse to je nevarno za promet. To nevarnost skušajo sicer odgovorni odstraniti s postavljanjem škarp, vendar dela potekajo (pre)počasno.

OB PETKIH REKREACIJAH - Vsak petek ob 18. uri je v telovadnici osnovne šole v Fari rekreativna za člana domačega turistično-sportnega društva. Udeležujejo se tako člani športnih sekcij društva kot tudi rekreativci.

LANSKI ZMAGOVALEC

NOVO MESTO - Na prvem letošnjem hitropoteznem turnirju šahovskega kluba Novo mesto je zmagal lanski skupni zmagovalec mojstrski kandidat Marjan Kastelic, drugi je bil Robert Rudman in tretji gost iz Grosuplja Vojko Srebrnič. (R. R.)

PRVENSTVO TREBNJEGA

NOVO MESTO - Na kegljišču Vodnjak v Novem mestu se je s finalnim nastopom končalo 15. odprto prvenstvo Trebnjega v kegljanju. Zmagala je Bernarda Žvikart iz Slovenj Gradca (790), druga je bila Angelca Zafra iz Kočevja (186) in tretja Majda Rapanšek iz Slovenj Gradca (781). Naslednja štiri mesta so zasedle trebanjske kegljavke Flisarjeva, Zupančičeva, Rifljeva in Vebrova. (N. G.)

TOPLIČANI SI OBETAJO

DOLENJSKE TOPLICE - Komaj 13-letna Nina Šimunič, hči nekdanjega prvaka in rekorderja v troskoku Milana Šimuniča, članica atletske sekcije Dolenjske Toplice, je na državnem prvenstvu za pionirke 24. januarja v Celju z novim rekordom v skoku v daljino (533 cm) osvojila drugo mesto. Po treh letošnjih zmagah topliških atletov na mednarodnih mitingih je to zanje prva uradna medalja na državnih tekmovanjih. Atleti Dolenjskih Toplic, ki so se na zimsko sezono pripravljali v Združenih državah Amerike in na Madžarskem, si precej obetajo od državnih prvenstev, ki bodo naslednji teden v Ljubljani in Novi Gorici. (M. Š.)

PO PRVEM KROGU

ČRNOMELJ - Po prvem krogu posamičnega prvenstva OKS v Kanižarici med mladinci vodi domačin Tomislav Bojčič, med kadeti je najbolje začel Novomeščan Uroš Brule in pri kadetinih članica trebanjskega Mercatorja Irena Goleš. Med najmlajšimi po posameznih starostnih skupinah vodijo Davor Ljubenko, Nensi Modrinjak, Mirjana Miladič in Sandra Stevanović (vsi Rudar). (N. G.)

SMUŠČIŠA SAMEVAJO

RIBNICA - Ribniški in sodraški smučarji so se vso jesen načrtno pripravljali za zimo, ki je letos še vedno zelena. Člani SK Sodražica so v Izbirju podaljšali smuščišče, obnovili infrastrukturo, tehnično usposobili vlečnico, uredili tekaške proge. Pred leti so napeljali elektriko za nočno smuko. Zelo dejavni so bili tudi člani SK Ribnica, ki je oktobra oživil delovanje. V Danah pri Ribnici so posodobili smuščišče, pripravili tekaške proge za vse starosti, posodobili skakalnico v Sajevcu, načrtujejo organizacijo smučarskih tečajev in še kaj. Smučarjem je prišla tudi občina, ki je za obe smuščišči kupila teptalca snega.

Krka Telekom si obeta nastop na Giru!

Novomeški kolesarski klub Krka Telekom ima za letos visoke cilje - V moštvo poleg Slovencev še pet Italijanov, najboljši Hrvat in najboljši Bolgar - Sandi Papež že trenira obetavno moštvo mlajših mladincev

Prva naloga poklicnega kolesarskega moštva Krke Telekoma so letos klub vsemu predvsem najvišja mesta na domačih dirkah - Po Sloveniji, na tekmovanjih za veliko nagrado Krke, Kranja, Ptujja in seveda na državnih prvenstvih. Tretjino petnajstčlanskega moštva tvorijo Italijani, pravih Novomeščanov pa je v moštvo šest. Z italijanskim pokroviteljem firmo STM si obetajo celo nastop na Giru, sicer pa bodo nastopali tudi na dirkah prve kategorije svetovnega pokala. Moštvo do 23. leta bodo čez dve leti oblikovali iz Sandijeve 22-članske četice mlajših mladincev.

Zakaj med poklicna moštva?

Vzroki za novomeško odločitev, da svoje člansko vrsto preoblikuje v poklicno moštvo, tičijo v odločitvi mednarodne kolesarske zveze, da postavi nov sistem kategorizacije tekmovalcev, tako da so sedaj kolesarji razdeljeni v dve kategoriji - elite in do 23. leta. Kategorijo elite potem naprej delijo na takomenovane TT (trade team oziroma poklicno moštvo) kolesarje, ki imajo podpisane posebne poklicne pogodbe, in na amaterske kolesarje, ki naj bi načeloma ne imeli podpisanih pogodb in jim kolesarjenje ne bi bilo glavni vir zaslužka.

V času združevanja amaterskega in poklicnega kolesarstva so tudi v kolesarskem društvu Krka začeli razmišljati, kako naprej. Vsak vrhunski tekmovalci, kar so Krkini kolesarji med amaterji bili, si želi napredovati, se primerjati z najboljšimi na svetu oziroma nastopati na največjih tekmovanjih. To jim danes v kolesarstvu omogoča le status poklicnega kolesarja. V primeru, da se ne bi odločili za poklicno moštvo, bi iz kluba nekaj najboljših kolesarjev prejel ali slej odšlo v druga poklicna moštva, saj so nekateri že imeli ponudbe za podpis pogodbe. Razlog za ustanovitev poklicnega moštva je bil med drugim tudi možnost, da se na ta način pridobijo tudi pokrovitelji iz tujine, saj je pri nas vse težje priti do pokroviteljskega denarja. Predvsem je novomeško moštvo na ta način že lani prišlo do kakovostnih koles in druge opreme, ki je amaterjem tuji proizvajalci ne bi dali zastopati.

Seveda so obstajali tudi razlogi proti taki odločitvi. Tako so tekmovalci, ki še niso dopolnili 24 let, po podpisu poklicne pogodbe uvrščeni v razred elite in kot poklicni kolesarji niso mogli nastopiti na sredozemskih igrah. Do zadnjega trenutka je bil vprašljiv tudi njihov nastop na evropskem prvenstvu za kolesarje do 23. leta, ki je lani še ostalo odprto tudi za mlade poklicne kolesarje.

Na nekatere težave so v klubu Krka Telekom, kot se je novomeško kolesarsko društvo preimenovalo po prihodu novega glavnega pokrovitelja, naleteli tudi pri sestavi moštva. Po pravilih mednarodne kolesarske zveze UCI je moralo biti v moštvo najmanj polovico Slovencev. Obenem so pri sestavi moštva želeli v svojih vrstah dati prostor vsem najboljšim slovenskim kolesarjem, predvsem pa so želeli, da bi tako v domačem klubu ostali vsi najboljši dolenski kolesarji. Tako so v moštvo poleg novomeških kolesarjev že lani povabili Borisa Premužiča, Igorja Kranjca, Tadeja Valjavca in Valterja Bončo. Žal so bili prepozni, saj so vsi ti tekmovalci razen Premužiča pred novomeško ponudbo že podpisali pogodbe z drugimi klubi. Kot kaže, se ta usmeritev letos že uresničuje, saj sta se

PORAZA LESKOVČANOV

LESKOVEC - Strelci Leskovca so doma tesno izgubili derbi sedmega kroga tekmovanja v 1. državni ligi. Prvouvrščena Olimpija jih je premagala s 1754:1741. Druga leskovska ekipa je v tretji ligi s 1929:1634 izgubila s Tolminom. V 4. krogu pionirskega državnega prvenstva so mladi leskovski strelci v Kranju zasedli drugo mesto.

PORAZ Z REKORDOM

ČRNOMELJ - Kegljachi črnoma-ljskega Rudarja so tesno s 3:5 (5227:5340) izgubili tekmo v Litiji, čeprav so dosegli rekordni ekipni izid, osebni in regijski rekord pa je z 955 podrtimi keglji dosegel tudi Zeljko Goleš. (N. G.)

tokrat Novomeščanom pridružila odlična Rogova kolesarja Sašo Sviben, lanski državni prvak v vožnji na kronometer in v cestni vožnji, in edini slovenski kolesar, udeleženec olimpijskih iger v Atlanti in najboljši slovenski kronometrist zadnjih let Robert Pantarič.

Petnajst profesionalcev

V poklicnem kolesarskem moštvo Krka Telekom je pred začetkom sezone 15 kolesarjev. Poleg šestih Novomeščanov, Gorazda Štanglja, Bogdana Finka, Boštjana Mervarja, Milana Eržena, Uroša Murna in Branka Filipa, je v moštvo še sedem tujcev in že omenjena bivša člana ljubljanskega Roga. Med tujci je ob lanskem bolgarskem prvaku v cestni vožnji in vožnji na čas Pavlu Šumanovu in najboljšemu hrvaškemu kolesarju Vladimirju Miholjeviču, ki sta nastopala za Krko že prej, v moštvo še pet Italijanov. Ivan Quaranta, Marino Beggi, Claudio Ainaridi, Roberto Bianchini in Pasquale Santoro. Razen mladega obetavnega specialista za sprint 23-letnega Quarante, ki je zadnji dve leti tekmoval za znano poklicno moštvo Polti, so vsi ostali italijanski kolesarji novinci v družini poklicnih kolesarjev. Vzrokov za vključitev tujcev v moštvo je več. Kot prvega velja omeniti, da v Sloveniji ni dovolj tako dobrih kolesarjev, da bi bili sposobni najtežje etapne dirke odpeljati do konca in ob tem izdatno pomagati prvemu možu moštva. Vključitev



Mirko Fifolt, direktor kolesarskega kluba Krka Telekom, ima letos velike načrte.

Italijanov v moštvo poleg ostalega odpira moštvo Krke Telekoma italijanski sponzorski trg. Tako je zelo pomemben pokrovitelj moštva postalo tudi znano italijansko špedicijsko podjetje STM, ki je med drugim tudi pokrovitelj dveh etap Gira, s čimer se odpirajo vrata za nastop na drugi največji etapni dirki tudi Novomeščanom, ki pa že imajo tako rekoč zagotovljen nastop na četrti največji etapni dirki na svetu Po Portugalskem. STM bo financiral tudi priprave novomeških kolesarjev februarja in marca v Rimini-ju.

Prvi mož moštva bo Štangelj

Kljub odličnim tujcem v moštvo je prvi mož novomeške vrste še naprej domačin Gorazd Štangelj, ki pa se je moštvo Krke Telekoma priključil po učenem letu v najboljši italijanski amaterski ekipi Fior. Kolesarsko društvo Krka je namreč s tem italijanskim moštvom sklenilo dogovor, da se Gorazd po enem letu v Italiji, ko naj bi čim boljše spoznal in se navadil na način dirkanja v kolesarsko najbolj razviti deželi na svetu. Gorazd se je v Fioru izjemno izkazal, saj je bil takoj za predlanskim svetovnim prvkom do 23. leta Figuerasom drugi najboljši član moštva in je zmagal na petih dirkah, skoraj redno pa se je uvrščal med prve tri. Vse to mu je prineslo kar nekaj konkretnih ponudb iz drugih poklicnih moštvo, kar se zgori le redkim amaterjem, ki se morajo ponavadi za podpis prve poklicne pogodbe ponujati sami.

Kako je bilo lani?

V Krki Telekomu so lani nekoliko spremenili program priprav na sezono. Temeljne priprave so opra-

vili pozimi na Kanarskih otokih, nadaljevali pa so v Istri. Že na začetku sezone je bilo videti, da so dobro pripravljani, a na naslednjih dirkah niso imeli sreče. Najprej je zaradi smrti glavnega organizatorja odpadla močna etapna dirka na Siciliji, kar je precej porušilo njihove načrte. Potem so imeli težave s kolesnimi obroči, ki so se stalno kvarili. Prav ta okvara je Štanglju v odločilnih trenutkih na dirki po Bergamaškem preprečila odmeven uspeh. Temu so se pridružili številni padci in prometna nesreča, višek vsega pa je bil še zlom stegenice Bogdana Finka.

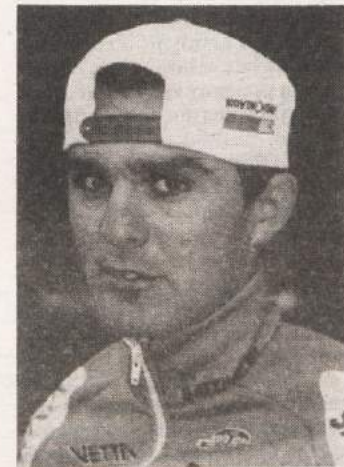
Kljub smoli, ki je fante spremljala tako rekoč ves čas, so v klubu po besedah direktorja moštva Mirka Fifolta za prvo leto v družini poklicnih kolesarjev lahko zadovoljni. Tekmovali so skupaj z nekaterimi izmed najboljših kolesarjev na svetu, večkrat so bili med ubežniki in dosegli tudi nekaj opaznih vrstitev, kot je na primer peto mesto Bedina na Giru del Trentino, dirki prve kategorije svetovnega pokala. Bedin je bil poleg tega tretji na eni izmed etap, Zati pa deseti v skupnem vrstnem redu dirke po Bergamaškem. V zadnjem delu sezone je zelo dobro dirkal tudi Bogdan Fink, ki je bil zadnja dva meseca pred nesrečo v vrhunski formi. Gorazd Štangelj je bil enajsti na dirki kategorije 1/3, na kateri je nastopila tako rekoč vsa svetovna konkurenca, zmagal je Vandendriek. Tu je Gorazd v sprintu le za 3 cm, kolikor je zaostal za Mussejevim, zgrešil 10 točk svetovnega pokala. Na dirki 1/2 Camaciore se je izkazal Boštjan Mervar, ki je zmagal v seštevku točk na letnih ciljih, medtem ko je bil Gorazd Štangelj na isti dirki ves čas med ubežniki, bežal skupaj s Tafijem, Tonkovim in Mussejevim, a jih je na koncu skupina ujela. S svojimi zadnjimi nastopi je Štangelj dokazal, da mu ne manjka veliko, da bi se lahko enakovredno postavil ob bok najboljšim.

Brez medicine in denarja ne gre

Vrhunskega športa brez izdatne zdravniške in farmacevtske podpore si danes ni več mogoče zamišljati. Že zdavnaj so minili časi, ko so se športniki z rezki in krompirjem v želodcu enakovredno kosali s konkurenti. Podobno kot v ostalih poklicnih moštvih tudi Novomeščani precej pozornosti posvečajo stalnemu zdravniškemu nadzoru tekmovalcev. Dr. Balazič je v klub v zadnjih letih prinesel precej novosti, sodelujejo tudi z nekaterimi italijanskimi zdravniki. Vseeno do prav najnovejših informacij o novih preparatih prihajajo le težka. Gre predvsem za farmakološke preparate, ki tekmovalcem pomagajo pri



Slovenski del poklicnega moštva Krke Telekoma s trenerjem Srećkom Glivarjem (levo) in kapetanom moštva Gorazdom Štangljem (desno s kolesom). Že včeraj so se jim na pripravah v Riminiju pridružili tudi Italijani. V sklopu teh priprav bo tudi prva dirka, ki se bo začela 1. februarja.



Gorazd Štangelj bo tudi letos prvi mož moštva.

regeneraciji organizma po vadbi in tekmovanju. Prav problem regeneracije se je pojavil, ko se je pojavilo bistveno večje število dirk kot prej med amaterji. Zadevo so rešili v sodelovanju z italijanskimi zdravniki, ki pa so jih morali za te usluge ustrezno plačati.

Prav denar pri uspehu posameznega kluba oziroma moštva igra ključno vlogo na poti do uspeha. Medtem ko imajo največja moštva poklicnih kolesarjev letno na razpolago tudi po deset in več milijonov nemških mark, morajo v Krki Telekomu najkasneje v dveh letih morali registrirati amatersko moštvo kolesarjev do 23. leta. Takrat bodo v člansko kategorijo prestopili člani sedanjega moštva mlajših mladincev, ki jih že zavzeto trenira Sandi Papež. Pod njegovim nadzorom ta čas vadi kar 22 mladih kolesarjev, med katerimi jih kar nekaj zelo veliko obeta.

Kaj pa mladi?

Čeprav gre večji del tega denarja res za poklicno moštvo, ne zanemarijajo dela z mladimi kolesarji, ki jih je v vseh kategorijah okoli 60; vse je

treba ustrezno opremiti in kriti stroške treningov in tekmovanj. Najmanj, kar lahko ponudiš otroku, ki se želi ukvarjati s kolesarstvom, je tekmovalno kolo in dres. Predvsem pri dečkih pa tudi v mladinskih kategorijah morajo marsikdaj na pomoč priskočiti tudi starši, ki jih že po tradiciji skušajo vključiti v delo kluba, zlasti so nepogrešljivi pri organizaciji posameznih dirk.

Tako glede na z vrhunskimi poklicnimi moštvi neprimerljiv proračun kot tudi glede na usmeritev kluba, da naj tudi v prihodnosti ogrode poklicnega moštva tvorijo domači kolesarji, so sestavljeni tudi načrti za prihodnost. Trenutno se moštvo Krke Telekoma na svetovni lestvici nahaja okoli 55. mesta, po besedah Mirka Fifolta pa je glede na omenjene usmeritve kluba cilj uvrstitev med 40 najboljših moštvo na svetu.

Po ustanovitvi poklicnega moštva so v Novem mestu brez mesta v ekipi ostali tisti kolesarji, ki so prestari za mladinske vrste in premladi za poklicno moštvo. Martin Derganc je tako lani v italijanskem moštvo Fior zamenjal Gorazda Štanglja, letos pa se mu je pridružil še Uroš Plankar. Nekdaj izjemno obetavni Peter Ribič bo letos vrtel pedala za ptujsko Perutnino, Jože Puš pa za krški Savaprojekt, kamor je že lani prestopil Andrej Gimpelj. Po besedah Mirka Fifolta bodo tudi v Krki Telekomu najkasneje v dveh letih morali registrirati amatersko moštvo kolesarjev do 23. leta. Takrat bodo v člansko kategorijo prestopili člani sedanjega moštva mlajših mladincev, ki jih že zavzeto trenira Sandi Papež. Pod njegovim nadzorom ta čas vadi kar 22 mladih kolesarjev, med katerimi jih kar nekaj zelo veliko obeta.

IGOR VIDMAR

ŠPORTNI OBJEKT PROPADA

Ključavnice gor, ključavnice dol

Sodišče bo moralo odločiti, čigav je kajakaški center Stari malni

OSILNICA - Nedograjeni turistično-sportni in rekreativni center v Starih malnih ob Kolpi je jabolko spora med občino Osilnica in Projekt inženiringom, d.o.o., Ljubljana. Po prejemu obvestila zemljiške knjige Kočevje, da je

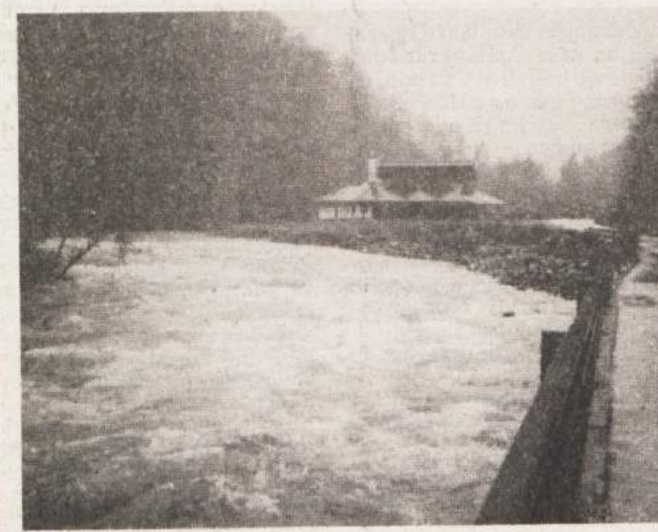
občina Osilnica lastnik objekta in zemljišča okoli objekta v Starih malnih, je komisija občine Osilnica 19. januarja letos zamenjala ključavnice na vratih in tako prevzela objekt v svojo last. Le dva dni kasneje pa je Projekt inžen-

iring Ljubljana ob pomoči kočevske Varnosti in prisotnosti policije spet zamenjal občinske ključavnice s svojimi, saj meni, da je on lastnik.

Pri kočevski policiji smo v ponedeljek, 26. januarja, povprašali, kaj vedo oni o tej zadevi. Komandir Miro Ješelnik je povedal, da je policija le ugotovila in popisala stanje, zapisnik pa bo postala državnemu tožilstvu, ki bo nato ukrepalo po svoji presoji.

Neuradno pa smo zvedeli, da je v zvezi z lastništvom objekta in zemljišča v Starih malnih že vložena pri sodišču vsaj ena tožba in da lahko pride še do kakšne tožbe. Vsekakor pa bo o tem, kdo ima prav, se pravi, kdo je lastnik stavbe in zemljišča v Starih malnih, izreko sodišče. Zalostno pri vsem tem pa je, da stoji objekt v Starih malnih že več let nedokončan in neizkoriščen, ker se pač ni uspelo dogovoriti o lastništvu. Ker obe strani menita, da sta lastnika in obe pri tem omenjata tudi dokumente o tem, bo moralo zadnje besedo povedati sodišče, ki naj bi to opravilo čim prej, da lepi objekt ne bi še naprej propadal, ampak da bi končno te služil svojem namenu.

J. PRIMC



KAJAKAŠKI CENTER - Na fotografiji je zgradba kajakaškega centra Stari malni in divja Kolpa, kjer je urejena kajakaška steza in kjer so vsako leto okoli 1. maja kajakaška tekmovanja na divjih vodah. (Foto: J. Primc)

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
TENIŠKI CENTER OTOČEC

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Loška šahovska liga

Dol. list št. 3, 22. januarja

K pisanju me je vzpodbudilo potvarjanje dejstev v članku "Loška šahovska liga", natisnjem na 13. strani vašega lista, ki je izšel 22. 1. 1998, na športni strani. Avtor je podpisan z A. K.

Ze v samem naslovu je avtor pokazal svoje "poznavanje" jezika in slovnice; turnir se namreč ni odvijal niti v Ložu niti v Loki, da bi bil loški, ampak v Loškem Potoku. Po resničnem prvem stavku, v katerem je navedel zmagovalce turnirja, je takoj v naslednjem ustrelil povsem mirno. Piše namreč, da imava za uspeh turnirja največ zaslug pozhrtvovalni organizator Mirko Mohar in jaz. Mirko je zares pravi organizator različnih športnih dogodkov in dober športnik, ampak z organizacijo noveletnega turnirja ni imel popolnoma nič. Turnir sem organiziral izključno jaz, pri izpeljavi pa mi je pomagal Vinko Košmerl. Omeniti pa moram še šahovski klub iz Ribnice, ki nam je posodil ure. Denar za nagrade sem prispeval sam (delno iz prijavnine).

Gospodu A. K. želim javno sporočiti, naj drugič svoje navedbe preveri na kraju samem, namesto da zapisuje nepreverjena mnenja in izjave.

VLADO MOHAR
Hrib n.h.
Loški Potok

Ko država žrtev pusti na cedilu

Dol. list št. 3, 22. januarja

Vsem vladnim organizacijam in Sloveniji in znanim v tujini

Lani se je na eni od osnovnih šol v Novem mestu, v prostorih sanitarij zgodil spolni napad na deklico, staro 11 let. Njen vrstnik, star 13 let, je deklico v trenutku, ko je hotela zapustiti sanitarije, porinil nazaj v sanitarne prostore, tako da je s prednjim delom telesa padla na straniščno školjko. V tem trenutku je navedeni vstopil v sanitarije, zaprl vrata in deklico, ki je ostala v kleččem položaju, obrnjena proti školjki spolno napadel tako, da je z njo nasilno analno občeval. Starši deklice so o dejanju obvestili policijo, deklico odpeljali k zdravniku, ki je ugotovil, da ima močno poškodovano analno odprtino, ter tudi del debelega črevesa. Deklica je morala ostati na zdravljenju.

Zoper dečka je bilo zaradi njegove starosti, ki po zakonodaji naše države do štirinajstega leta opredeljuje otroke kot kazensko neodgovorne za svoja ravnanja, posredovano poročilo državnemu tožilstvu.

Toda nobena od odgovornih ustanov (šola, Center za socialno delo in tudi njihova pristojna ministrstva), do današnjega dne ni podvzela ustreznega ukrepa za zaščito žrtve.

V zvezi s tem se je v Novem mestu na pobudo mnogih staršev ustanovil iniciativni odbor, ki je postavil zahtevo, da dečka prešolajo na drugo šolo v istem kraju. Toda navkljub pisanju peticij in zbranih okoli 1000 podpisov staršev in drugih, da pristojni organi zaradi zaščite žrtve sprejmejo ustrezn ukrep prešolanja dečka, se je od storitve dejanja do konca 1997 nadaljevalo nad deklico, žrtvijo institucionalno zlorabljanja. Institucija kot taka ni podvzela ustreznih ukrepov za zaščito žrtve!

Zato so se starši deklice odločili, da deklica do nadaljnjega ostane doma, ter o tem obvestili šolo, z navedbo razloga za njihovo odločitev. Institucija jim je nato "ponudila

pomoč", da se deklici omogoči izobraževanje oziroma šolanje na domu. To pa pomeni tiho soglasje za izključitev otroka iz normalnega izobraževalnega procesa in s tem življenja, do katerega ima deklica pravico. S tem bi bila žrtev pravzaprav kaznovana.

Nova pobuda ministrstva za šolstvo pa pravi, da bodo dečku, osumljenemu dejanju, postavili neprestan "nadzor", ki bo onemogočal njegovo eventualno nadaljnje šikaniranje ali napadanje žrtve. To, da se žrtev z njim mora videti ves čas svojega bivanja v šoli, zanje ne predstavlja nadaljnega zlorabljanja deklice.

Delo na področju spolnih zlorab ter osveščeni ljudi v zvezi s tem v Sloveniji še ni dobilo svojega pravega mesta. Kompetentne institucije

• IZ ODPRTEGA PISMA MINISTRU DR. SLAVKU GABRU - In kaj ste v tem primeru storili vi? Nič! Odgovornost ste prepustili sami šoli oz. ravnateljici in socialni službi v Novem mestu. Kljub temu da se nihče v Novem mestu ni prav znašel, se niste zganili. Molčali ste. Takrat pa, ko smo se oglasili starši, ko so začeli o tem pisati v časopisih, ste ustanovili nekakšno komisijo. Prepričana sem, da tale vaša komisija le zaseda. In vse, prav vse odločitev so za korist storila in v škodo žrtve. Vi, gospod minister, pa molčite. Leto dni je minilo, vi pa še niste poskrbeli za to, da bi vaši ljudje zaščitili deklico in prešolali posiljevalca. Vem, da ga zakon ne doseže, ker je (vsaj po letih) še otrok. Pa saj ne zahtevamo zapora ali celo linča. Samo prešolajte ga in mu nudite ustrežno terapevtsko zdravljenje. In ne recite, da je prešolanje nemogoče! Spolno nadlegovanje učencev spada vendar pod težje kršitve vašega šolskega pravilnika - tukaj pa imamo celo posilstvo! Ste prebrali knjižico Šolska pravila? Vaše ime je napisano, zato bi bilo dobro, da ta pravila tudi poznate.

OLGA DERNOVŠČEK
članica iniciativnega odbora staršev
Novo mesto

še vedno pogosto ne ukrepajo v korist otroka žrtve ali pa sploh ne ukrepajo. Zato vas prosimo, da nas podprete v zahtevi po ukrepanju, ki za žrtev pomeni zaščito. To za nas v konkretnem primeru pomeni prešolanje dečka, ki je osumljen spolnega napada, na drugo šolo v istem kraju. Menimo, da bi bil tudi za dečka takšen ukrep prej razbremenjujoč, kot pa obremenjujoč, in njemu v korist.

Prosimo vas, da nas, kolikor se strinjate z našo zahtevo po prešolanju dečka, podprete in s pripisom "Priključujemo se zahtevi" in s podpisom vašega združenja, društva ali osebnim podpisom priloženi faks posredujete ponovno po faksu ali po pošti Ministrstvu za šolstvo in šport ter Združenju proti spolnemu zlorabljanju v vednost.

Hvala vam za sodelovanje.
Fax Ministrstva za šolstvo in šport: (061) 178-56-69; 178-56-67, fax združenja proti spolnemu zlorabljanju: (061) 131-33-41.

Združenje proti spolnemu zlorabljanju
Ljubljana
Masarykova 23

SMO NAROD GOSPODARJEV ALI HLAPECV?

Elan je bil začetek razprodaje

Naša diplomacija vse bolj ponižno prikimava vse večjim zahtevam sosedov

V zadnjem času lahko opazimo, da naša "demokratska" oblast vse bolj sledi stari poti, da postajamo spred narod hlapcev. To se jasno vidi, ko se odvzemajo pravice ljudem po njihovih "ljudskih izvoljenjih" v državnem zboru in vladi. Predlog in sprejem zakonov, ki razprodajajo slovensko gospodarstvo, se je kmalu po uveljavitvi Slovenije kot samostojne države začelo, danes pa je to postalo že pravilo. Naše gospodarstvo postaja last tujcev, vse manj pa države in državljanov Slovenije.

Vsi ti naši "dragi voditelji" so imeli polna usta ob referendumu za samostojno Slovenijo, kako ne bomo nikomur dovolili, da bi gospodaril z našim narodnim gospodarstvom, sedaj pa so prvi, ki so sprejeli takšne pogoje in jih tudi začeli uresničevati, da je začelo slovensko narodno bogastvo za bogatelne cene vedno bolj prehajati v tuje roke. Poglejmo na primer Papirnico Videm, Elan, da

Šmarjeta in Mirna Peč na hladnem

Dol. list št. 3, 22. januarja

V zadnjem času posebno po člankih v časopisju kaže, da se vse bolj zapleta vprašanje nastajanja novih občin na območju dosedanje novomeške mestne občine. Vlada in ministrstvo za lokalno samoupravo, ki je resor SLS-a, naj bi namreč iz prvotnega predloga novonastalih občin izpustila Šmarjeto in Mirno Peč. Članek v zadnjem Dolenjskem listu "Šmarjeta in Mirna Peč na hladnem" pa navaja celo govorice, da je v to odločitev vmešana politika lokalne SLS. Ta naj bi bila proti tem dvema novima občinama zato, ker bi s tem izgubila del volilne baze in s tem moč v novonastali novomeški občini.

Slovenski pregovor pravi: Kjer je dim, tam je ogenj. Toda ne glede na govorice in morda resnična dejstva Slovenski krščanski demokrati podpiramo ustanovitev novih občin povsod tam, kjer sta izražena jasen interes in volja prizadetih krajanov. Kaj pomeni imeti svojo občino, sta dokaz tudi Šentjernej in Škoecjan, kjer lahko ugotovimo mnogo hitrejši razvoj obeh občin in občutno zadovoljstvo njihovih prebivalcev.

Slovenski krščanski demokrati
Novo mesto

Sklepi kot odgovor polemikom

Dol. list št. 2, 15. januarja

Kar običaj je, da imajo ljudje predhodke proti tistim, ki se odločijo za vegetarijansko hrano, bolj začudujoče pa je, da pomisleki o vegetarijanstvu prihajajo tudi s strani dr.

Božidarja Zlenderja, predsednika programskega odbora posveta o mesu v prehrani in zdravju, ki naj bi objektivno opredelil vlogo in pomen mesa za zdravo prehrano. Tako dr. Zlender piše, da izključevanje vseh vrst mesa iz prehrane, prav tako pa pretiravanje z mesom, zmanjšuje pestrost prehrane in je lahko zdravju škodljiva ter da obe skrajnosti pomenita tveganje.

Na svetu se približno milijarda in pol ljudi prehranjuje brez mesa. Ti torej po mnenju dr. Zlenderja nimajo zadovoljen osnovnih prehrabnih telesnih potreb. Povsem znan in jasne so raziskave povezanosti mesnega prehranjevanja z zdravjem: pogostejša so obolenja srca in ožilja, grozi povišan holesterol, povečana je možnost infarka, putike in podobno.

Tudi v Sloveniji so bile narejene strokovne raziskave. V eni izmed njih je sodeloval tudi prof. dr. Dražigost Pokorn, ki ugotavlja, da "med vegetarijanci ni debelih ljudi, je pa neprimerno več zdravih kot med tistimi, ki se prenaajajo z meso in mastno hrano. Raziskava, pri kateri smo ocenjevali prehrabno stanje 30 ljudi, ki že dalj časa ne uživajo mesa, je pokazala, da je njihovo stanje izredno zadovoljivo in da prav v ničemer ne zaostajajo za stanjem podobne skupine mesojedcev, ki je sodelovala v raziskavi, ampak jih po fiziološki moči celo prekašajo."

Rastlinska hrana se razkraja počasneje od mesa. Človek ima dolgo črevesje, značilno za rastlinojede, in če uživa meso, lahko strupi preobremenjujejo njegove ledvice in povzročajo protin, artritis, revmo in celo raka. Poleg tega so zaklanemu mesu dodajane kemikalije, problem pa povečujejo še kemikalije, s katerimi pitajo živali in ostanejo v mesu še dolgo po zakolu.

Ni najbolj jasno, da kot doktor nasprotujete tem dognanjem, in da postavljate vegetarijance med skrajneže, ki tvegajo svoja življenja.



Omenjate humano mesno prehrano. Vendar: ali ste že bili v klavnici, ko koljejo uboge in nedolžne živali? Kaj odgovorite, če vas kdo vpraša, ali imate radi živali? Danes ni potrebno ubijati živali, da preživimo, saj poznate podatek, da potrebujemo okoli 14 kg žita za kilogram živalskega mesa. Če se že sami ne strinjate z vegetarijanstvom, ne zavajajte drugih, ki se šele odločajo za brezmesno pot. V očeh razgledanih ljudi vaše izjave ne držijo. Kdo naj jih jemlje resno, če kot doktor pravite, da je vegetarijanstvo skrajnost, če se tako prehranjuje več kot milijarda in pol ljudi? Mesni lobiji so zelo močni, mesna industrija je nacionalnega pomena, zato država ne more povedati resnice: meso je škodljivo!

IGOR ENTRA
Črnomelj

Delavci G7 opozarjajo na nepravilnosti

Dol. list št. 2, 15. januarja

V zadnjem času so se v različnih medijih, tudi v Dolenjskem listu, pojavili prispevki z neresnično vsebino o podjetju G7 Sektor Dolenjska, katerim so bili priloženi podpisani delavci. Pošiljatelj dopisa je podpisal z imenom in z njimi oblatil ime podjetja in vseh zaposlenih. Avtor prispevka, ki je bil posredovan medijem ("Resnica o podjetju za varovanje premoženja G7 Sektor Dolenjska"), zaposlenim ni znan, podpisani, ki so mu bili priloženi, pa so bili zbrani in namenjeni povsem drugačnemu besedilu.

Uslužbenci vsebino prispevkov zavračamo in se ob njej počutimo prizadete, predvsem zaradi trditve o neustreznosti izobrazbi, strokovni neusposobljenosti, očitkih o temni preteklosti (storitve kaznivih dejanj) zaposlenih, uporabi ponarejenih službenih izkaznicah, vpisovanju neresničnih dogodkov v delovne naloge ter nezakonitih vdorih v stanovanja.

Uslužbenci podjetja G7 Sektor Dolenjska z vsebino dopisa "Resnica o podjetju za varovanje premoženja G7 Sektor Dolenjska" nismo bili seznanjeni niti se z njo ne strinjamo, kar potrjujemo z lastnoročnimi podpisi.

Podpisi 19 uslužbencev v uradništvo

APLAVZ NI OBVEZEN Presiti in lačni

Osnovnošolski ravnatelji so na svojih srečanjih že večkrat opozorili na neenakopravnost šolarjev, kar zadeva izvedbo kulturnih, športnih in naravoslovnih dni. Za starše učencev, ki ne živijo v središčih, je to velik strošek, saj je treba plačati avtobusni prevoz pa še za malico je treba primakniti kak tolar. Ljubljanski učenci imajo ustanove, kjer je možno izvesti imenovane programe brez stroškov prevoza, doma la pred nosom, Belokranjci, na primer, pa morajo prekobaliti sto kilometrov in več v eno smer. K temu moramo prišteti še dnevnice za učitelje - spremljevalce in slika postane še dražja. Nezanemarljiva pa ni tudi izguba časa, ki jo povzroči potovanje.

Poreče kdo, da se lahko na rob slovenskega ozemlja potisnjene šole odpovedo takšnim in podobnim ekskurzijam, toda to bi bilo do otrok, ki naj bi imeli enake možnosti za razvoj in oblikovanje osebnosti, nepošteno in neodgovorno. Pri vsej zadevi trijo denarice staršev, ki se v nemalo primerih že odločajo in otrokom ne omogočijo ogleda operne, gledališke ali baletne predstave. Pa ne gre za zaplankanost ali za nerazumevanje pomembnosti, ne, gre predvsem za to, da marsikdo več ne zmore vseh stroškov brezplačnega šolanja. Šolsko ministrstvo bo moralo kaj ukreniti, sicer se bo še v večji meri dogajalo to, kar se že, namreč, da ljubljanska mladina zaradi prisotnosti z nemirom in metanjem kovancev na oder moti umetnike pri izvajanju, podelani pa si lahko ogledajo le zunanost Opero, ko so na izletu v belem mestu, in to na edinem obisku, ki ga denarno omogoči šolsko ministrstvo.

TONI GAŠPERIČ

Slovenija evropski rezervat za velikega kormorana?

Škoda vse večja

Odločba ministrstva za okolje in prostor o 10-odstotnem odstrelu kormorana razširjenosti te ptice pri nas ne bo popolnoma nič zmanjšala, saj naj bi bil to le nadomestek za naravno smrtnost v populaciji, s čimer se ribiči ne moremo strinjati. Ta odločba (uresničevanje katere sploh ni zagotovljeno) je ponovno vzbudila razprave, kdo ima prav, kdo je zaščitnik narave in kdo je črna ovca. Predstavniki Ribiške zveze Slovenije smo predstavnikom ministrstva na nekaj sestankih povedali naše argumente in dokaze o škodah, ki jih veliki kormoran povzroča ribji populaciji. Na teh sestankih so bili prisotni tudi predstavniki Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, ki pa svojih ortodoksnih stališč niso spremenili niti za ped.

Kormoran je še vedno uvrščen med trajno in popolnoma zavarovane vrste, kar pa že nekaj časa ni več, saj se je število teh ptic v Evropi povečalo na milijon. Glede na ukrepe, ki jih izvajajo evropske države, bo Slovenija postala celo rezervat za velikega kormorana v Evropi.

Ribiči smo ob prvih pojavih velikega kormorana letnega sprejeli s simpatijami in tudi s sočustvovanjem. Šele ko se je zaradi popolnega varstva in odsotnosti naravnih sovražnikov dejansko porušilo naravno ravnotežje, smo se odločili za nekatere aktivnosti. Tako pri nas zaradi kormorana skoraj ni več lipana, druge matične jate avtohtonih vrst rib pa so zdesetkane. V naših rekah je vse več ranjenih in poginjenih rib. Trditvam, da kormoran prihaja k nam zato, ker so vode prebogate z ribami, bi se človek, če zadeva ne bi bila tako resna, lahko samo nasmehnil. Tudi življenjski prostor rib pri nas se je močno zmanjšal.

Za številne argumente so ornitologi ostali gluhi, kormoranov pa je pri nas iz leta v leto več. Dober gospodar varuje in skrbi za svojo lastnino. Država, ki je lastnica voda, in ne ribiči, mora take vode zavarovati. In to ne v interesu trenutne potrebe, ampak trajno. Odločba, ki jo je izdalo ministrstvo, pa to zagotovo ni.

BORUT JERŠE
predsednik Ribiške zveze Slovenije

DOLENJSKI LIST

ŽUPANČIČ NA STRANŠKEM TIRU

Čeprav Oton Župančič sodi v sam vrh slovenske pesniške kulture in narodne biti, je bil ob 120-letnici rojstva potisnjen na stranski tir. Obletnico našega rojaka smo Viničani in Belokranjci praznovali dokaj dostojno, a brez predstavnikov slovenskega kulturnega in političnega življenja. Prišel ni niti državni sekretar Silvester Gaberšček, ki naj bi po uradnem vabilu odprl prenovljeno spominsko zbirko. Sicer pa so prireditelji zelo uspešno pripravili črnomaljski gimnazij, učenci iz OŠ Vinica in OŠ Mirana Jarca iz Črnomlja. Velike zasluge gre do režiserki Bogomiri Kure in scenaristki Danijeli Kure - Kastelic, Jožetu Strmcu, slavnostni govor pa je imel dr. Joža Mahnič. Ponosni smo, da sta bila med nami pesnikova sinova Marko in Andrej Župančič. Dan po obletnici je Župančičevo rojstno hišo obiskalo nekaj sto obiskovalcev, med njimi tudi Štefka Kučan, žena predsednika Slovenije.

JOŽE STEGNE

Priveditev z grenkim priokusom

Čigav spodrsrljaj

Prijetno presenečen ob prejemu vabila za obisk prireditev, ki se bodo v tem in prihodnjem mesecu zvrstile v Metliki, sem se odločil, da obiščem že prvo "Z godbo v novo leto". Že napoved nastopajočih je obetala veliko pihalne godbe Kapele, mestna godba Metlika, Vasovalci, Poljub, Vinko Šimek. Saj res, kje pa je Toni!?

Po uvodu pihalne godbe Metlika je sledil pozdrav voditelja Vinka Šimka, ki je že na začetku organizatorjem "spustil" nekako takole: "Ste pa res bogata občina, da si lahko privoščite Šraufcigerja!" Ljudje pa v smeh. Majhna pikrost se je s časom prelevila v cenen humor, ki pa je mejil že na norčevanje in zasramovanje. G. Šimek, ki se ima na tem področju za kult(ur)nega, si takih grobih diskvalifikacij ne bi smel privoščiti.

Ob koncu prireditve so sledile zahvale pokroviteljem, organizatorjem in vsem nastopajočim. Slednjim so izročili šopke, sreča pa je poskrbela, da je šopek prejel tudi godba iz Kapel, saj pri podelitvi šopkov sponzorjem ponj ni prišel predstavnik iz podjetja Kolpa. Zaključek prireditve si bomo zapomnili tudi po tem, da povabljeni ugledni gostje iz Kapel niso vedeli, kaj početi ob koncu. Obiskovalci - upam si trditi, da tudi nastopajoči - so pričakovali še en nastop, morda združen z mestno godbo Metlika, a tega nismo dočakali. Voditelj je nanje pozabil. V imenu somišljenikov in v svojem imenu se prijetnim in tenkočutnim glasbenikom iz Kapel opravičujem za spodrsrljaj tistih, ki si kaj takega ne bi smeli privoščiti.

LOJZE KOČEVAR
Gradac

• Pravi domoljubi so za čast domovine pripravljani gabiti do kolen v krvi. (Fatalist Jakob)

• Bog je vstal z levo nogo, ko je ustvarjal človeka - kar se mu še danes pozna. (Stolfa)

Davki, novi davki

Če kdo zunaj le zalaja, že se hrbet upogiba in uslužnosti se pipa brž odpre, doma pa svaja vsak dan znova nas pomlaja. Pravzaprav se nas ne tiče, saj vodeči so nam priče, da na veji smo zeleni, sliši pa še gluhomoni: davek - spet predsednik kliče.

Davki novi, davki stari na proštere in na zemljo, na kulturo in na zemljo in če skrivaš kaj v omari in če morda kdo pisari, vse se v davke bo pisalo, pisal, risal si, budalo, za državo našo milo, kaj milijard nam bo kapilo, da se bo še zapravljalo.

Kdor je kruljav, naj se zgrudi, star pa naj tako pomaga, da se onstran brž prevaga, revež naj zastoj se trudi, če je plačan že v zamudi, naj prispeva za poslance, menedžerje in prodance. Naj sposobni le živijo, nesposobni odletijo, da se bo lahko še kralo.

Mleko spet smo podražili, kruh, elektriko in drugo, ali v ozko, pravo strugo smo z inflacijo krenili. Ne verjameš? Kdo te sili. In v Evropo se nas miče in predsednik v zbor vse kliče, k spravi modro nas poziva, da še pekla bo kopriva in tako redil prašiče.

Davek - spet predsednik kliče, da se bo še zapravljalo, da se bo lahko še kralo in tako redil prašiče.

JANEZ KOLENC

Komu koristi molk v Kostanjevici

Krajanji z 263 podpisi zahtevajo jasne odgovore na nekatera pereča vprašanja - Bo zaradi črpalke potrebna ponovna zapora ceste? - Rušenje vage v nasprotju z odločbo

Na svet krajevne skupnosti in tudi na nekatere druge občinske ter republiške ustanove smo naslovili nekaj odprtih vprašanj, ki jih je podpisalo več kot 260 krajanov. Vsemu je skupno to, da krajanji nismo popolnoma nič informirani o delu sveta krajevne skupnosti. Svetnike smo volili krajanji, zato pričakujemo, da boste delali v našem interesu in ne v interesu posameznikov.

Eno izmed odprtih vprašanj je vaga, ki je stala v Oražnovi ulici 7. Čeprav je decembra lani na izrednem zboru krajanov svetnik Andrej Božič dejal, da je bila vaga odstranjena v skladu z odločbo uprave enote, je razvidno, da se odločba nanaša na rušenje sekundarnih prizidkov pri objektu Oražnova 7, medtem ko bi se moral osrednji del tehtnice - stavbišče ohraniti.

Junija 1996 se je porušil celoten objekt - prizidka in osrednja zidana stavba, prostor pa sedaj služi izključno za parkirišče go-

stinskih lokalov. Ne strinjamo se s trditvijo predlagateljev rušenja, da zgradba nima ne kulturne ne zgodovinske vrednosti, prav nasprotno! Leta 1970 so namreč na tej stavbi odkrili spominsko ploščo, saj so se v hiši od leta 1941 zbirali skojevci, posvečena pa je padlim skojevcem domačinom.

Del zgodovine kraja in ne le spominska plošča, pač pa tudi sama vaga, ki je dolga desetletja služila svojem namenu. Ker morajo kmetje sedaj živino in pridelke voziti na tehtanje v več kilometrov oddaljene kraje, zahtevamo, da se stavba v najkrajšem času - na stroške tistega, ki je odgovoren za nelegalno rušenje, in ne na stroške davkoplačevalcev! - postavi nazaj.

Pogovori o novem bencinskem servisu potekajo že več kot dve leti, krajanji pa še danes kljub trdnim zagotovilom predstavnika Petrola na javni razpravi ob razgrnitvi načrtov, da bo črpalka zagotovo začela obratovati oktobra 1997, sploh ne vemo, ali nov ben-

cinski servis v Kostanjevici bo ali ne. Z zaprtjem starega servisa smo krajanji zelo prizadeti, predvsem pa prebivalci okoliških vasi, ki imajo tako sedaj do najbližje črpalke tudi do 20 kilometrov. Zato zahtevamo jasen odgovor, kdo je kriv, da se zadeva ne premakne z mrtve točke: ali Ladji Petretič, Petrol, krajevna skupnost ali občinska uprava.

Hkrati naj se poiščejo možnosti za saniranje stare bencinske črpalke, saj je položaj, v katerem smo krajanji Kostanjevici in okolice, nevzdržen. Zaradi črpalke smo enkrat že zaprli cesto. Tako bomo ravnali tudi v primeru, da ne dobimo odgovora do 10. februarja letos.

Opozarjamo tudi na neurejeno okolico cerkve na Slinovcah, ki je posledica ostankov gostinske ponudbe na žeganju, in zahtevamo takojšnjo odstranitev le-teh. Razčistiti bi bilo potrebno tudi nejasna vprašanja glede dohodov do Krke, saj so si jih nekateri samovoljno prilastili in zaprli. Od sveta krajevne skupnosti zahtevamo tudi natančnejše finančno poročilo o poslovanju. Nujno bi bilo treba urediti oglasno desko, saj smo krajanji premalo obveščeni o dogajanjih in delovanju sveta KS v krajevni skupnosti.

263 KRAJANOV
KS KOSTANJEVICA
(Podpise hrani uredništvo)

Zavajajoče Podobnikove obljube

Po prihodu na oblast je od obetov kaj malo ostalo

Ob branju časopisa gledam sliko, ki prikazuje podpredsednika vlade Marjana Podobnika z ženo in otroki med sprejemom pri papežu. Pomislim: ali ni to zavajanje, da bi si pridobil še večje zaupanje za svoje cilje ali pa se iz vseh nas in papeža norčuje? Takšni ljudje bi namreč morali biti pošteni tudi v dejanjih. Pa so?

Za osvetlitev spomina naj omenim organiziran shod na Kongresnem trgu. Ali se še spomnite, koga se je tam blatilo in izžvižgalo, kaj se je obljubljalo in govorilo, kdo da je kriv za vse nepravilnosti v državi? Vztrajanje, da se mora vse razčistiti, pokradeno vrniti, krivce poklicati pred odgovor... Sedaj pa sedite na visokem stolu v vladi! Ali je kaj od tega že storjeno? Se spomnite dogovora, da se v nobenem primeru in za noben denar ne bo odstopilo od ostalih dveh pomladnih strank? Na shodu pred parlamentom v podporo pomladnim strankam je bilo to že tiho znamenje, da Podobnik sklepa zaveznitvo z Dr-

Povejmo, kdo onesnažuje Belo krajino!

Evropa brez odpadkov

Črnomelj že dalj časa ni ravno v ponos nam, ki v njem živimo, gotovo pa to zaskrbljenostjo opazuje vsak obiskovalec našega mesta. Odpad z leve in desne, kot bi se pripeljal na odlagališče starih avtomobilov. Zeleli bi vi Evropo? Prav, vendar je pred tem potrebno počistiti pred svojim pragom, in to dobesedno. Čudi nas, da niti najvišja občinska oblast ne vidi, kako grd je vstop v naše mesto. Že dolgo leži pri Lokvah odslužena Zavasta 101 s številko karoserije VX1128A00*007 4205 (lastnika ni težko ugotoviti!). Nedaleč stran je nekdo odvrgl star štedilnik, tablo s prepovedjo odmetavanja smeti pa lepo podrl, da ne moti več nobenega.

V bližini si je nekdo ob cesti postavil zasilno prebivališče v prikolici, ki je podaljšana v leseno barako in celo že elektrificirana. Ob naselju se klati trop psov, verjetno necepljenih. Ob gozdni poti med vasi Rožanec - Petrova vas je skrben gospodar odvrgl karoserijo Zavaste 101 številka YX1100D00*00879750, oker barve, pralni stroj, štedilnik, stare žimnice...

Mar ti ljudje res nič ne cenijo nas, svojih sosedov? Zadnji čas je, da začnemo na take ljudi, tudi če so naši sosedje, kazati s prstom, odgovorni pa naj že kaj ukrejejo!

E. K. O.



MODNI KOTIČEK

Čas in čar toalet

Novoletne zabave so sicer za nami, vendar prihaja novo leto, polno novih izzivov, torej novih praznovanj, svečanih prireditev, slavnostih podelitev, zabav. Ne pustite se presenetiti in bodite pripravljeni na povabilo na kakršnokoli posebno priložnost, kjer boste potrebovali svečano oziroma večerno toaleto.

Za vse, ki obožujete okrasje, je primeren tako imenovani ŽABO - nabornica iz čipk ali mehke tkanine, pripeta na ovratnik ali na prsni del bluze za okras. V 16. stoletju so ga nosili na srajcah tudi moški, od srede 19. stoletja do srede 20. pa je bil priljubljen okras ženskih oblačil.

ŽIVOTEC je zgornji del ženskega oblačila, ki je bil v preteklosti zelo oprijet in ojačan s kostmi, trd in neupogljiv. Danes ga v višini pasu prišijejo na krilo, da v celoti dobi svečan videz.

SMOKING je svečan moški suknjič s svilenim šal ovratnikom, ki se zapenja z enim gumbom. Že v 19. stoletju je bil krojen iz črnega ali temno modrega visoko kakovostnega blaga. V 80-tih je postal moden tudi kot žensko oblačilo.

Najrazličnejši ŠALI, glede na obliko, širino in dolžino, so postali pomemben modni dodatek dnevnih in večernih oblačil.

Pomembno je, da je oblačilo nekaj posebnega, elegantno in svečano, narejeno iz razkošnih tkanin, kot so žoržet, žamet, svila, saten, čipka..., in primerno vašemu videzu in postavi.

JERCA LEGAN

PUSTNE ŠEME V RIBNICI

RIBNICA - Člani Pustnega društva Goriča vas so na sobotnem občnem zboru predstavili priprave ob letošnjem tradicionalnem srečanju pustnih mask iz vse Slovenije, ki bo v soboto, 21. februarja. Številnim obiskovalcem se bodo tudi tokrat predstavili ptujski korenti, škoromati iz Podgrada pri Ilirski Bistrici, cerkljanski lavfarji, šjeme iz Ilirske Bistrice, turistična Kraljevina iz Kostanjevice ob Krki, skupine iz Vira pri Domžalah, Lig iz Kanala ob Soči, seveda ne bo manjkalo tudi domačih skupin. Letošnji predračun se suče okrog 2.950.000 tolarjev, glavni pokrovitelj karnevala pa je občina Ribnica.

M. G. -č

OROŽJE NI ZA OTROKE

Otroški vrtec Sonček v Šmarjeti sta obiskala dva lovca. Kot sem videla na novomeški televiziji, sta se z malčki pogovarjala, kako lovci hranijo divje živali, obiskali so tudi krmilnice. Do tu vse lepo in prav. Potem pa kar verjeti nisem mogla, kako je pogumni lovec otrokom razlagal, kako ravnati s puško, kako vstaviš vanjo naboj. Mar je potrebno otroku, ki še ne ve za hudobije tega sveta, že vcepiti željo po ubijanju? Sprašujem se, kako so vzgojiteljice v Sončku gledale na tako strokovno predavanje. Mar ne bi bilo za malčke lepša pravljica o Rdeči kapi, ki je po gozdu brez bojazni pred živalmi sama korakala k bolni babici in podobno, kot pa to, kako v puško vstaviš naboj in s tem nemočni živali vzameš življenje?

E. LAUŠEVIČ

KMALU VEČ ZNANJA O PTIČU ČEBELARJU

BIZELJSKO - Ptič čebelar, ki gnezdi v peskokopu na Bizeljskem, kjer si v peščeno steno izdolbe luknjo, je med drugim dobil tudi mesto na zaščitnem znaku tamkajšnje osnovne šole. Ker je Bizeljsko eden redkih krajev, kjer je čebelarje mogoče videti, bodo tamkajšnji šolarji skušali izvedeti in zapisati čimveč o njem v posebnem projektu.

ZAHVALA KOMETU

Kupila sem izdelek konfekcije Komet iz Rosalnic. Ko sem doma izdelek bolj pogledala, sem ugotovila, da ima manjšo napako, zato sem jim ga poslala nazaj s prošnjo po zamenjavi. Minilo je nekaj dni, ko sem dobila njihovo pošto, v njej pa nov izdelek z opravičilom. Zelela bi, da bi bilo še več takšnih podjetij, kot je belokranjski Komet.

E. L.
Šentjernej

PREDSTAVITEV DUALNEGA SISTEMA IZOBRAŽEVANJA

RIBNICA - V okviru aktivnosti pri vpisu osmošolcev na ribniški in sodraški osnovni šoli v nadaljnje šolanje sta Območna obrtna zbornica Ribnica in Območna obrtna zbornica Slovenije pripravili predstavitev novega dualnega sistema izobraževanja. Ta sistem po besedah Pavla Hočevarja, sekretarja OOO Ribnica, vzpostavlja pravi partnerski odnos, saj odgovornost za izobraževanje deli med državo, delodajalce in sindikate. Najpomembnejše je, da praktični del izobraževanja določajo delodajalci in ta znanja tudi sami prenašajo na mlade. Prisotni so bili tudi obrtniki, ki so vrisali potrebe po poklicih, predvsem pa praktično delo, ki ga vajenci več kot pol leta opravijo v obratovalnicah (delavnicah). Udeležba je bila zelo velika.



LOVCI NA SESTANKU Z MINISTROM SMRKOLJEM - 19. januarja smo se na 8. seji prvič letos sestali člani IO Lovske zveze Slovenije (LZS). Predsednik komisije Tone Vončina je predstavil organizacijo LZ in razne strokovne teme. Po seji nas je minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ciril Smrkolj povabil na delovno kosilo. Milan Jenčič je predstavil vsakega člana in njegove naloge. Razprava je bila zanimiva za obe strani. Lovci zastopamo mnenje, da morajo biti lovšča večja od dva do tri tisoč hektarov, kajti le na takih je možno pravilno gospodariti brez škode za divjad. Lov mora biti pod nadzorom stroke. Predlagali smo, da bi ob končnem oblikovanju zakona sedle skupaj strokovne službe LZS in strokovnjaki MKGP Zavoda za gozdove, s čimer se je strinjal tudi minister. Menimo, da je bil sestanek ploden in da bil storjen prvi korak pri skupnem reševanju naše problematike, zato se ministru zahvaljujemo za povabilo in pripravljenost k dialogu. (Član IO LZS Anton Vrščaj)

Medalja brez količine vina ni nič

Pripombe in nekateri predlogi pred letošnjimi ocenjevanji cvička in drugih vin

Ali ni morda potreba in čas, da pričnemo razmišljati o spremembah prireditev? Preiti je treba iz etnološko-folklorne prireditev v ekonomsko-tržno prireditev. Morda je ravno sedaj čas, ako hočemo našemu cvičku dati dušo, vrednost in izkazati spoštovanje. Razmišljam kot vinogradnik, kletar in trgovec. Zavedati se moramo, da biti prvak brez količine in tržnih presežkov ne pripomore k napredku vinarstva. Nisem proti spodbujanju ljubiteljskega pridelovanja vina, ampak naj bodo ta ocenjevanja na drugem nivoju. Če že imamo kralja cvička, naj določi stroka, kolikšna mora biti količina le-tega.

Zavedati se moramo tudi, da je cviček vedno bolj poznan in cenjen v Sloveniji in tudi med potrošniki v drugih vinorodnih rajonih. V vinotekah bi morali imeti določeno količino steklenic kralja cvička. Ali ne bi bilo lepo dati darilo poslovnemu partnerju steklenico kralja cvička? Kaj hitro bi prišli na potrebo po nekaj tisočih steklenicah. Ali lahko to zagotovimo z nekaj sto litri?

Dr. Dušan Terčelj je dejal: "Edinstveno slovensko vino, proizvedo Dolenjske, je treba ohraniti, zaščititi in s primerno propagando ponovno uveljaviti na tržišču. Sedem let sem preučeval cviček in prišel tudi do najprimernejšega razmerja izbora sort za to suho, blago, gladko, lahko in pri-

jetno vino. Imeti mora malo kisline in ne sme biti trpko." Ali pa besede Zdravka Mastnaka: "Tisti, ki je odkril cviček, je verjetno nebeški kletar." Vedeti moramo, da je cviček samo eden. Noben drug slovenski vinorodni rajon nima takega bogastva, razen Kras (kraški teran). Pa smo to dovolj izkoristili? Nismo morda med vsemi slovenskimi vinorodnimi rajoni na zadnjem mestu? Mislim, da bo slej ko prej nastala potreba po združevanju vinogradnikov. Predstavljam si, da bo vsaka večja vinska gorica imela svojo klet. Vedelo se bo, da je iz te ali one gorice letošnji letnik tak in tak. Potem bodo kleti gorice tekmovale med sabo, vedelo se bo, kje je cviček najboljši, kje mogoče malo slabši, ampak še vedno odlični. Vinogradnik, ki ne bo mogel oskrbovati srednje velikega gostinskega lokala z isto kvaliteto celo leto, bo težko prišel na domači trg, kaj šele kam dlje. Res bo morda vina pod imenom cviček manj, bo pa temu primerna tudi cena. Kaj pomeni npr. v tujini med več desetimi vrstami renskega rizlinga, chardonnayja, traminca iz vinorodnih dežel s tradicije ena steklenica istega vina iz Dolenjske? Nič! Izgubilo se bo med zvenecimi imeni. Koliko bo pa cvičkov? Samo eden, to je cviček z Dolenjskega.

Na vrstji je Zveza vinogradnikov Dolenjske. Treba je zahtevati, naj

državne ustanove financirajo promocijo in uveljavljanje enotne blagovne znamke za cviček. Čas je za to, čas pa teče hitro. A. V.

NAJ ŽIVI ANGLEŠČINA!

ČRNomeelj - V mladinskem kulturnem klubu bo v soboto, 31. januarja, ob 22. uri kopriviška skupina Overflow predstavila svoj novi album *Extremely perverted fantasies of the mad milkman's disordered mind*. Družbo jim bodo delali obetavni *Not the same* iz Trbovelj. Naj živi angleščina!

NAGRADNI VPRAŠANJI RADIA LOGATEC

LOGATEC - Notranjski radio Logatec zastavlja dvojce nagradnih vprašanj: Kakšen je zastare izraz za obutev? (nagrada darilni paket prodajalne Fastcoop) in Kdo je bil rimski hišni bog? (nagrada otroška trenirka trgovine Lar). Odgovore je treba poslati do sobote, 31. januarja, na naslov: Daša Košir - za NTR Logatec, Tržaška 12/b, za oddajo "99 minut za občanje, 81 minut za grde, umazane, zle". Nagrajenki prejšnjega tedna sta Irena Stegel in Natalija Mezek, obe iz Logatca.

Po zdravje tudi popoldne

V Zdravilišču Šmarješke Toplice uvajajo popoldansko delo zdravstvene službe za samoplačnike



Dr. Daroslav Ivaškovič

stitveno-rekreativno dejavnost," pravi dr. Daroslav Ivaškovič, vodja zdravstvene službe v tem zdravilišču.

In kaj vse ponuja ta program? Ročno in podvodno masažo, limfno drenažo, fizioterapevtske storitve, kot so elektro in toplotne terapije proti bolečinam v sklepih in mišicah, vaje za razgibanje, biserne kopeli z dodatkom eteričnih olj za tiste, ki imajo težave s cirkulacijo, sprostitvene vaje; ob torkih pa se bodo obiskovalci lahko tudi posvetovali s kliničnim psihologom. Seveda bodo vseskozi na voljo tudi fitness kabinet in vadba v njem pod strokovnim vodstvom, bazen, savna, aerobika in še kaj.

"Pristop bo povsem individualen, program je zasnovan tako, da ni primeren samo za tiste, ki si želijo sprostitvene rekreacije za ohranitev in utrditve zdravja, ampak tudi za bolne, ki so potrebni zdravstvene rehabilitacije, saj bodo taki deležni fizioterapevtskih storitev po priporočilu njihovega domačega zdravnika ali specialista."

Popoldanski del zdravstvene službe bo v Šmarjeških Toplicah delal od ponedeljka do petka od 14. do 19. ure, ob sobotah pa od 10. do 16. ure.

A. B.

ZDRAVNIŠKA RAZLAGA

prim. mag. dr. TATJANA GAZVODA

Kako se gripa širi?

Epidemije influence A se javljajo običajno vsaki dve do tri leta, epidemije influence B pa na štiri do pet let. Epidemije gripe A so običajno večje in obsejnejše, epidemije gripe B pa so navadno lokalizirane. Včasih se je mislilo, da je gripa izrazito sezonska bolezen, ki se javlja pozimi. Danes vemo, da se lahko pojavi in razširi kadarkoli, ne glede na letne čase.

Širi se neobičajno hitro, tako da lahko že v kratkem času zajame velika območja. Gre namreč za kapljično infekcijo. Ljudje so občutljivi na virus influence, ki je razmeroma odporen na zunanje mikroklimatske razmere, inkubacijska doba je kratka, svoje prispeva pa še sodobni promet oziroma hitro preseljevanje ljudi. Najugodnejši pogoji za širjenje gripe so v gosti naseljenih krajih in v zaprtih kolektivih. Izvor infekcije gripe je vedno človek ne glede na to, ali je zdrav ali bolan. Najnevarnejši so zdravi klicenosci in bolniki, ki se gibajo in širijo infekcijo naprej. Bolezen se prenaša s človeka na človeka direktno ali pa preko kapljic, ki jih izločamo iz zgornjih dihal pri govorjenju, kašljanju in kihanju. Vsekakor nastane najpogosteje okužba z direktnim dotikom okužene osebe. Za okužbo gripe so ena-

ko občutljivi ljudje vseh starosti in ras.

Pri gripu pride do značilne odpornosti (imunosti), ki pa traja vsega šest do osem mesecev oziroma največ eno leto. Infekcija z določenim tipom virusa tako zaščiti človeka le proti določenemu tipu povzročitelja.

Vhodna vrata za vstop virusa v človeški organizem so zgornja dihalna. Zaradi vdora virusov v sluznico zgornjih dihal pride do propada celic oziroma do spremljajočega vnetja. Splošni znaki prizadetosti organizma, ki spremljajo prizadetost zgornjih dihal, so posledica splošne zastrupitve. Iz okuženega organizma virus hitro izgine, tako da je bolnik kužen le nekaj dni, največ v zgodnji fazi bolezni.

Pri razvoju gripe je potrebno ločiti dve fazi: začetno virusno, sledi ji bakterijska. Virusna faza prevladuje v začetku bolezni. Virusna poškodba sluznice dihal pa je vzrok za kasnejši razvoj bakterijskih okužb, ki se naprej okvarjajo dihalno sluznico, večinoma v obliki gnojnih vnetij. Tako se začetni prozorni izločki spremenijo v gnojne, v težjih primerih pa lahko pride celo do gnojnega vnetja posameznih organov. V takih primerih govorimo že o komplikacijah gripe.

DOLENJSKI LIST



Mercator - Kmetijska zadruga »KRKA«, z.o.o., Novo mesto
PE AGROSERVIS
Knafelčeva 2
8000 Novo mesto
Tel.: 068/321-479, 321-031, 321-032
Fax: 068/321-987

RAZPIS ZA ZUNANJEGA
PREVOZNIKA KMETIJSKEGA REPROMATERIALA

Razpisne pogoje in podrobnejše informacije dobite v komercialni PE AGROSERVIS-a. Rok za sprejem vlog je 15 dni od objave oglasa.

Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto

Retje pred nalogami

Vaški predsednik Ivan Košmerl o najnujnejšem

LOŠKI POTOK - Gotovo bo to leto za vaški odbor eno zahtevnejših, sodeč po načrtih, ki jih ima. Največji zalogaj bo dokončna ureditev in asfaltiranje priključka na novozgrajeno cesto proti Ložu. Dejansko gre samo za dobrih 400 m razširjene in izredno strme gozdne poti. To so načrtovali že preteklo leto, a jim je načrt prekržala finančna suša. Hkrati s tem priključkom urejajo tudi gozdno cesto, tokrat v dolžini 700 m, če pa hočejo povezati obširni gozdni predel Retijske Gore, pa jih čaka delo kar na 3 km dolgi trasi.

"Priključek in asfaltiranje nas bosta stala po nepopolnih izračunih vsaj 4 milijone tolarjev. Prvotni načrt, da bi ta denar dobili od posekanega lesa na trasi in s prodajo zemljišča, je le delno uspel. Poleg teh novih 400 m asfalta pa moramo preplastiti še asfalt skozi del vasi tam, kjer je potekal obvoz in je dobesedno uničen. Kdo bo vse to plačal, je še vedno vprašanje, ki pa ga moramo rešiti v prvih pomladanskih mesecih," pravi vaški predsednik Ivan Košmerl, ki že 28 let uspešno vodi vaški odbor.

Seveda gre še za druge probleme. Tako je del vodovodnega omrežja, ki je staro že 40 let, močno načet in gre za velike izgube vode. To gre sicer na račun Hydrovoda, vendar mora vaški odbor storiti veliko korakov, da se stvari premaknejo. Sporni hidrant, zaradi katerega je grozila tožba, so že odstranili. Asfaltirali bodo še nekaj deset metrov vaške uličice, ki je v preteklih letih izpadla, in preplastili cesto proti Malemu Logu. Načrtujejo tudi kanalizacijo - ta se v načrtih pojavlja leto za letom - nujna pa je tudi čistilna naprava. Košmerl pravi, da bodo to lahko uredili le s pomočjo države.

A. KOŠMERL

• Škorpion se skriva pod najlepšim kamnom. (Romunski pregovor)

• Skupno trpljenje združuje, skupno zadovoljstvo razdružuje. (Renan)

Krka naj bo multinacionalka

Iz bogate vsebine Krkinega glasila Utrip

Razgibana in zanimiva vsebina je poleg pestrega oblikovanja tista odličnost Krkinega glasila, ki uvršča časopis tovarne zdravil med najuglednejše publikacije te vrste. Uvodnik poudarja, da je bilo leto 1997 čas pomembnih Krkinih poslovnih rezultatov in leto velikih naložb, o katerih je sproti poročal tudi naš

pokrajinski tednik.

V časopisu so številni podatki o novih stikih tovarne zdravil v njenem poslovnem življenju, pregled v zadnjem času prejetih nagrad Krkinim delavcem, med katerimi je na vidnem mestu častna listina Inštituta Jožef Štefan. Tovarna jo je dobila kot priznanje za sodelovanje pri

prenosu znanstvenih in tehnoloških dosežkov ter znanj, ustvarjenih na Inštitutu, v družbeno in gospodarsko zaledje doma in v tujini. Osebnim priznanjem sta ob tej priložnosti prejela tudi generalni direktor Miloš Kovačič in direktorica sektorja za raziskave ter razvoj mag. Elizabeta Rustja. - Kotiček za delničarje pojasnjuje podatke o gibanju tečajev in prometu Krkinih delnic.

Osrednji poudarek v novem Utripu pa je novoletni intervju Katje Štimac z Milošem Kovačičem, predsednikom uprave in generalnim

direktorjem. Za 20 odst. večji prihodek kot leta 1996, za 8 milijard ustvarjena večja prodaja in za četrtino večji dobiček, ko je donosnost kapitala v Krki večja kot obrestna mera, to so enkratni dosežki. Krka dosega več kot 75 odst. prodaje z izvozom, njena hčerka Zdravilišča pa je lani preseгла vse optimistično načrtovane rezultate.

Ta pa so uspehi, o kakršnih pred desetletji na Dolenjskem nismo mogli niti sanjati.

T. G.

Mercator

Izvrstna ponudba

od 22. 1. do 5. 2. '97

in še 16 označenih izdelkov!

Dezodorant Impulse 399,00

100 ml, 4 vonji:
Incognito, Vanilla, Free Spirit in Spice

<http://www.mercator.si>

Ponudba velja do prodaje zalog!

Pripeljite, natočite, nakupite, zamenjajte, operite!

vse vrste goriv, plin v jeklenkah,
samopostrežna trgovina, sodobna avtopralnica

Pričakujemo vas v Metliki na
280. Petrolovem bencinskem servisu!

PETROL

 z vami na poti

NEO-DOM, Neprofitna stanovanjska organizacija d. o. o., Emonska 8, Ljubljana, objavlja na odlagi 3. člena Pravilnika o oddajanju neprofitnih stanovanj v najem (Uradni list št. 26/95 in 31/97) naslednji

RAZPIS

za oddajo neprofitnih stanovanj v najem v Sevnici

I. Prosilci za pridobitev neprofitnega stanovanja v najem morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- biti morajo državljani Republike Slovenije;
- stalno bivališče na območju občine Sevnica zagotavlja prednost pri dodelitvi;
- mesečni dohodki na družinskega člana se v letu dni pred objavo tega razpisa gibljejo nad mejo, ki jih izloči iz kroga upravičencev do dodelitve socialnega stanovanja v najem po 100. členu stanovanjskega zakona (Ur. l. RS, št. 18/91, 19/91 in 21/94) ter 26. člena zakona o socialnem varstvu (Ur. l. RS, št. 54/92);
- povprečni mesečni dohodki na družinskega člana v letu dni pred razpisom ne presega povprečne plače na člana družine za višji odstotek, kot ga določa Pravilnik o oddajanju neprofitnih stanovanj v najem;
- v kolikor so državljani lastniki neprimerne stanovanja, lahko zaprosijo za pridobitev neprofitnega stanovanja pod pogojem, da dajo svoje stanovanje, v skladu z že citiranim pravilnikom, v upravljanje razpisovalcu v popolno upravljanje za najmanj 25 let;
- državljani, ki so odkupili stanovanje skladno z določili stanovanjskega zakona ali so pravico do odkupa prenesli na družinske člane, oziroma so lastniki primerne stanovanja ali stanovanjske hiše, ne morejo sodelovati na razpisu;
- na razpisu ne morejo sodelovati tudi državljani, ki jim je bilo v času uveljavitve stanovanjskega zakona že dodeljeno družbeno stanovanje, vsled krivdnih razlogov pa so s sklepom sodišča stanovanjsko pravico izgubili;
- državljani, ki bodo zagotovili lastno finančno udeležbo pri pridobitvi neprofitnega stanovanja, bodo pridobili za vsak odstotek lastne udeležbe od vrednosti stanovanja 25 točk, višina lastne udeležbe pa ni omejena; lastna udeležba se jim bo poračunavala tako, da se od začetka šestega leta najema pa do zaključenega tridesetega leta mesečna najemnina zmanjša za odstotek lastne udeležbe; v primeru, da se najemnik izseli pred iztekom tridesetih let, se mu razlika neporačunane lastne udeležbe vrne; realna vrednost vplačane lastne udeležbe se zagotavlja na podlagi obračuna v DEM, vplačljiva in izplačljiva pa je v tolarški protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije in se ne obrestuje;
- državljani, ki jim bo stanovanje dodeljeno, bodo ob sklenitvi najemne pogodbe morali položiti trajno varščino v višini treh mesečnih obveznosti, ki se bo uporabila za kritje eventualnih škod, ki bi jih povzročili na stanovanjskem objektu z nenormalno uporabo stanovanja in skupnih delov objekta in naprav; realna vrednost varščine se bo zagotavljala na enak način kot v 8. točki.

II. Udeleženci razpisa morajo navesti v vlogi naslednje podatke:

- ime in priimek, naslov ter EMŠO,
- imena in priimke ter EMŠO-je vseh, ki bivajo z njim v s skupnem gospodinjstvu,
- o dohodkih vseh družinskih članov v letu 1997,
- o sedanjih stanovanjskih razmerah (status, primernost stanovanja, utesjenost, oblika in stopnja arhitektonskih ovir v primeru invalidnosti, o trajanju družinske skupnosti za mlade družine, številu otrok, o zaposlenosti, o izobrazbi),
- o eventualni višini lastne udeležbe,
- o eventualni izročitvi svojega stanovanja v upravljanje.

III. Udeleženci razpisa morajo priložiti k vlogi naslednjo dokumentacijo:

- overjeno kopijo potrdila o državljanstvu;
- potrdilo pristojne upravne enote o stalnem bivališču in članih skupnega gospodinjstva;
- potrdilo o bruto dohodkih vseh družinskih članov v letu 1996 do vključno 30.11.1997 (veljajo odločbe o dohodnini, potrdila delodajalcev, bank o prilivih na osebni ziro račun ipd.);
- potrdilo občine, da prosilec ni uvrščen na listo socialnih upravičencev za stanovanje;
- izjavo, overjeno pri notarju, da bodo v primeru, če jim bo dodeljeno stanovanje, svoje neprimerno lastniško stanovanje oddali v popolno upravljanje NEO-DOMU d.o.o. Ljubljana za dobo najmanj 25 let (to izjavo podajo samo prosilci, ki imajo lastno neprimerno stanovanje);
- potrdilo pristojnega oddelka občine, da niso izgubili stanovanjske pravice vsled krivdnih razlogov;
- izjavo, overjeno pri notarju, o višini lastne finančne udeležbe, ki jo bo vplačal v roku 8 dni po pravnomočnosti sklepa o dodelitvi stanovanja v najem s potrdili o zagotovljenih finančnih sredstvih za lastno udeležbo (to izjavo in potrdila podajo samo prosilci, ki bodo sodelovali z lastno udeležbo);
- potrdilo ali ustrezno pogodbo, iz katere bo moč ugotoviti stanovanjski status;
- potrdilo o delovni dobi prosilca;
- točkovanjski zapisnik o stanovanju, potrjen na pristojnem oddelku občine;
- potrdilo, da je udeleženec ali njegov družinski član trajno vezan na uporabo invalidskega vozička, v kolikor uveljavlja točke iz tega naslova;
- izvid in mnenje pristojne komisije Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v primeru invalidnosti, zaradi katere udeleženec razpisa ali njegov odrasli družinski član ni sposoben za samostojno življenje in delo; v primeru družine z mladoletnim otrokom, ki ima zmerno, težjo ali težko duševno motnjo ali težko telesno motnjo, se predloži potrdilo o razvrstitvi otroka, ki ga izda pristojna komisija Centra za socialno delo;

- potrdilo o zaposlitvi prosilca in njegovih družinskih članov;
- fotokopijo dokumenta o doseženi stopnji izobrazbe, overjeni pri notarju;
- izjavo, overjeno pri notarju, da bo lahko stanodajalec v primeru dodelitve stanovanja, pri pristojnih organih zahteval in nato uporabljal vse podatke, ki so zajeti v kategorijo osebnih podatkov in so potrebni za urejanje stanovanjskega razmerja vključno z eventualno izterjavo neplačanih obveznosti;
- izjavo, overjeno pri notarju, da bo ob sklenitvi najemnega razmerja stanodajalcu izročil administrativno prepoved oz. nepreklicni trajni nalog za poravnavo obveznosti iz naslova najemnega razmerja.

Udeleženec razpisa lahko predloži vse izjave, ki zahtevajo overitev notarja, kot eno izjavo z več točkami.

IV. Predmet tega razpisa je devetnajst (19) stanovanj v objektu Planinska 29, ki bodo predvidoma vseljiva v marcu 1998, in 24 (štiriindvajset) stanovanj v objektu Planinska 26, ki bodo predvidoma vseljiva v juniju 1998, in sicer:

V objektu Planinska 29

- 1 stanovanje za invalidno osebo v kletni etaži v projektantski izmeri 65,70 m²,
- 5 stanovanj tipa A v projektantski izmeri 49,55 m²,
- 5 stanovanj tipa B v projektantski izmeri 49,55 m²,
- 5 stanovanj tipa C v projektantski izmeri 57,90 m²,
- 1 stanovanje tipa D v projektantski izmeri 50,05 m²,
- 1 stanovanje tipa E v projektantski izmeri 50,05 m²,
- 1 stanovanje tipa F v projektantski izmeri 58,90 m².

V objektu Planinska 26

- 2 stanovanji v projektantski izmeri 66,00 m²,
- 2 stanovanji v projektantski izmeri 51,50 m²,
- 2 stanovanji v projektantski izmeri 47,50 m²,
- 8 stanovanj v projektantski izmeri 65,60 m²,
- 8 stanovanj v projektantski izmeri 47,50 m²,
- 2 stanovanji v projektantski izmeri 68,90 m².

V zgornjih izmerah ni upoštevan kletni prostor, ki sicer pripada k vsakemu stanovanju.

Razporeditev prostorov je razvidna iz opisov in skic, ki so sestavni del razpisa in so na razpolago na sedežu izvajalca razpisa.

Stanovanja bodo normalno opremljena tako, da bo imelo vsako stanovanje merjeno porabe elektrike. Prav tako je uveden priključek za skupno TV anteno in telefon. Ogrevanje bo centralno.

V. Rok za vložitev vlog je dvajset (20) dni po objavi razpisa v Delu in Dolenjskem listu, kar pomeni, da bodo obravnavane vloge, ki bodo dostavljene do vključno četrta, 19. februarja 1998, do 13. ure ali pa bodo poslani priporočeno po pošti in bodo označene z datumom PTT 18. februarja 1998.

Na listo za dodelitev stanovanj v objektu Planinska 29 bo uvrščeno 19 prosilcev, na listo za dodelitev stanovanj v objektu Planinska 26 pa 24 prosilcev. Rezultati razpisa pa bodo objavljeni v DELU in Dolenjskem listu v dvojetih (20) dneh po zaključku razpisa.

VI. Vrednost m² stanovanjske površine v navedenih stanovanjskih objektih, na podlagi katerega se bo ugotavljal odstotek lastne udeležbe prosilca, znaša 1.700,00 DEM.

Višina mesečne najemnine na m² stanovanjske površine bo znašala 4,5 DEM v tolarški protivrednosti.

VII. Prednostni red upravičencev za stanovanja ter vse potrebne predhodne postopke bo pripravila komisija v sestavi:

1. Zagorc Jože, predsednik
2. Pevec Franc, član
3. Simončič Borut, član
4. Kos Jože, član

VIII. Udeleženci natečaja dostavijo ali pošljejo vloge za dodelitev neprofitnega stanovanja na naslov: »IR« INŽENIRING, d.o.o., Krško, 8270 Krško, Cesta krških žrtev 53.

Na gornjem naslovu ali po telefonu št. 0608/21-944 ali 22-944 lahko dobite v času od 8.00 do 13.00 ure tudi dodatna pojasnila v zvezi s tem razpisom in ustrezne obrazce.

IX. V primeru, da ne bo dovolj interesentov za razpisana neprofitna stanovanja med upravičenci za dodelitev takšnih stanovanj, bomo le-ta oddali tudi interesentom, ki presegajo gornji limit dohodkov po pravilniku in ne glede na trenutni kraj stalnega bivališča.

NEO - DOM - NSO d.o.o.

Direktor: Janez Jamnik, dipl. oec.

V Ljubljani, 29.1.1998

STARI OBIČAJI

Zimska obredja v Dobrepolju

Ančka Lazar-Vintarjeva iz Dobrepolja zbira narodno blago. Pripravlja tudi izdajo knjige o tem v zbirki "Glasovi". Za radio so posneli doslej že preko 300 enot, v redakciji "Slovenska glasba pa so v oddaji "Slovenska zemlja v besedi in pesmi" prav po zaslugi Vintarjeve Ančke predvajali že 23 samostojnih oddaj o Dobrepolju. Predava tudi po šolah, pred kratkim pa je imela v Ljubljani v gostišču Mrak srečanje s študentkami etnologije, katerim je pripovedovala o ljudskih običajih v Dobrepolju, jim pela stare pesmi in pripovedovala razne pripovedke.

Okregala je sv. Antona

Ančka, ki je rojena leta 1927, je za knjigo zbrala doslej že preko sto zgodb. V dobrepoljsko narečje jih pomagata prirediti sin Ludvik Lazar in snaha Branka, ki sta slavista, pri delu z računalnikom pa vnuk. Zgodbe, ki bodo izšle v knjigi, bodo objavljene v narečju in knjižnem jeziku. Denimo tale o okreganem in celo tepenem sv. Antonu:

Rečna vdova je imela za ženi- tev godno hčer, ki nikakor ni mogla dobiti ženina. Teta ji je svetovala, naj molli k sv. Antonu in še daruje kaj v bogajme. "Jaz sem tudi tako naredila, in čeprav sem bila že priletna, sem dobila dobrega moža," je povedala teta.

Dekle je teto ubogalo. Pogosto je molila, in ko so zaklali prašiča, je sv. Antonu darovala šunko. Mož pa ni bilo od nikoder, zato se je razjezila, šla nekoč popoldne, ko v cerkvi ni bilo drugih ljudi, do kipa sv. Antona in ga kregala:

"Veš kaj, ti si navaden lump! Lej, kako sem molila, v bogajme sem dajala, čeprav težko, šunko sem ti prinesla, moža pa od nikoder! Po pravici povem, da bi te najraje vrgla z oltarja!"

Ko ga je tako kregala, je začutila, da je prišel v cerkev še nekdo. Ozrla se je in videla lepega mladeniča. Prišel je k njej in jo vprašal, zakaj se jezi. Povedala mu je, on pa ji je rekel: "Nikar se več ne jezite, se bo vse dobro izteklo,"

in je dal dekletu kuverto, na kateri je bil napisan njej neznan naslov. Rekel ji je še, naj gre v mesto in izroči pismo osebi, na katero je naslovljeno.

V mesto je šla že naslednji dan in pozvonila pri veliki hiši, kjer naj bi dobila naslovnik. Odprti ji je prišla neka gospa in ji povedala, da je mama tistega, na katero je bilo pismo naslovljeno. On, sin, pa pisma ne bo mogel prebrati, saj je že od rojstva slep. Dekle mu je kljub temu predala pismo in mu rekla, naj odpre kuverto. Ko je odprl, je spregledal. V pismu pa je bilo napisano, naj se s prinašalko pisma poroči. Potem je bila poroka in vsi so bili zadovoljni.

Mladenič, ki je dekletu dal v cerkvi pismo, pa je bil sam sv. Anton...

Običaji o božiču

Vintarjeva Ančka je pred kratkim predstavila v dvorani na Vidmu zimska obredja v Dobrepolju.

BOŽIČ - Otroci smo že poleti opazovali po grmovju, kje raste najlepši mah za jaslice. Konec novembra ali v začetku novembra smo ga tudi že nabrali, saj smo se bali, da bi ga sicer prekril sneg. Pred svetim večerom so mati, mama in starejše sestre pekle in pospravljale, mlajši otroci pa smo z atetom (atom) delali jaslice v bogkovem kotu. Papirnate figure pastircem, ovac itd., na katere smo že prej prilipili ošiljene paličice, smo zatakali v mah. Pri nas pa smo imeli še dve bigci (kipca ovčic), ki nam ju je prinesel stric iz Ljubljane. Tista kipca sta se zdela nam, otrokom, tako zanimiva, da smo ju kar naprej prestavljali po mahu, in tako sta bili zaradi pogostega prijetanja tisti beli ovčici vedno bolj črni.

Ko so jaslice stale, smo pogrnili mizo z belim prtom, dali gor še hlebec kruha in potice pa še bogca smo postavili zraven. V več posod smo dali raznovrstno žito, da ga bomo dajali kasneje kokošim zobat, ki bodo zato nosila jajca le doma in ne drugje. K jaslicam pa smo dali tudi posebno



Ančka Lazar-Vintarjeva sodeluje tudi s šolami, študenti etnologije in Slovensko akademijo znanosti in umetnosti.

pecivo-golobičke.

Ob zvonjenju avemarije smo se pripravili "za kropit, žegnat". Mama je natresla v star peglezen (likalnik) žerjavico, nanjo pa dala razne paličice in zelenje iz kravje- ga žegna (iz butar, ki so bile blagoslovljene na cvetno nedeljo). Potem je vzela žegnano vodo, s katero smo se najprej vsi pokrižali, ata pa ga peglezen in smo šli po hiši in okoli nje ter vse žegnali, tudi "cimprije" (vse, kar je stesano): štalo (hlev), pod, kozolec, svinjake itd. Vse smo tudi pokadili, vso pot pa smo molili.

Nato smo večerjali: zelje, fižol in mlečno kašo. Taka večerja je bila zato, ker je bil na sveti večer še post, pa tudi zato da bo naslednje leto dobra letina. Po večerji smo molili tri roženkrance (rožne vence), da smo se otroci že dolgočasili in med molitvijo tudi drug drugemu kaj ponagajali. Po molitvi smo se otroci spravili na peč in okoli nje, mati so nam povedali kakšno storijo (zgodbo) pa tudi zapeli smo.

K polnočnici so šli vsi, kdor je lahko hodil, se pravi, da so ostali doma le najstarejši, bolni in najmlajši otroci. Doma pa je točno polnočnica odšla mati v hlev in dala živini jesti. Ljudje so bili namreč prepričani, da se to noč živali v

hlevu pogovarjajo, kakšnega gospodarja imajo. Najmlajši otroci pa smo doma že dremali in poslušali, kako golobičke, tiste iz peciva, pojejo "Bogec pridi k nam..." In kakor smo bili od vsega že utrujeni in pospani, smo v sanjah res slišali, kako golobičke pojejo.

Seveda pa smo bili vsi budni, ko so prišli naši od polnočnice. Mama je postregla vsakega s polovico mesene klobase, in to je bilo imenitno. Potem smo se še pogovarjali in šli spat. Zjutraj smo lahko otroci dalj spali, starša pa sta vstala kot običajno: ata je šel k živini v hlev, mama pa je zakurila v peč...

TEPEŽNICA - Za tepežni dan smo naredili otroci korobače iz bek. Ko smo bili majhni, smo tepežkali le domače. Malo starejši otroci so šli tudi na tepežkanje po vasi, še starejši pa so tepežkali tudi po okoliških vaseh. Tepežkanji so bili zaželjeni povsod, tepežkani pa so jim dajali "uheljne" (krljce), jabolka ali pa kdo tudi kak dinar. Prevladovalo je prepričanje, da se tepežkarjem ne sme nikoli zapreti vrat. To so podkrepi- li tudi s pripovedko, da nekoč pri neki hiši tepežkarjem niso odprli vrat, potem pa jim je za kazen krava poginila.

SVETI TRIJE KRALJI - Za svete tri kralje so pri vsaki hiši spekli tako velik hlebec, da so ga komaj vsadili v krušno peč. Hlebec je bil okrašen z letnico in drugimi okraski. Na svete tri kralje je ata vsakemu izmed otrok odrezal velik kos kruha. Otroci so gledali, da je bil kos, ki so ga dobili, čim daljši. Vsak izmed otrok je nato stopil k podbojem vrat in si postavil tisti kos kruha pokonci na glavo. Kolikor je bil kos kruha dolg, toliko bo otrok v tistem letu zrasel. Tistemu hlebcu smo rekli poprtnik in kdor je dobil poprtnik pri sedmih domačijah, tistega nobeden ni mogel premagati.

JOŽE PRIMC

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

Is Trdinovih kopisikov

• **Miseria učiteljska** - Od kar je šola od cerkve proč, ne povabi župnik nikoli več učitelja na obed, tudi mu neče nič posoditi (kmetom pa vselej). Prosil kuharico za zabele - pa je baba zapodila učiteljico, češ da je enkrat že posodila, ali ni učitelj nič vrnil. Učitelj se grenko nasmjeji: Jaz pa sem posodil župniku že dvakrat svinjine in ne dobil nič za to. Učiteljevi so prvikrat jeli nezabeljen obed. Ljudje mu tudi ne dajo obljubljen bira, mesto 20 veder dobi komaj dve, raje se z njim ravšajo in pravdajo. Radi goljufajo - Kupec, ki se zanaša tod na tuj vago, se često hudo speče, pri 10 ct je bilo že ne samo nekaj funtov manj, ampak že cel cent. Ljudje so že taki, ko vidijo, da jim se vse zaupa in ne pazi na tanko na prste, ne dajo ne dobre mere, ne poštene vage, ne zdravega zrnja.

• **Gorenjski kmet o dolenskih kmetih** - Dolenc je nekaj prelen, nekaj preneumen, zato živi slabo o prosenem kruhu in s fižolom namešanem krumpirju. Taki, ki imajo po 2 grunta, žive slabše od mene, ki sem kajžar. Imajo dosti zemlje in prav dober je svet na Dolenjskem, imajo živine in klaje, da bi je imeli lahko še več, imajo hčere in sinove in vendar ne znajo si pomagati. Ko bi imel jez tako kmetijo, bi živel ne le o dobri hrani, velikokrat tudi o mesu, ampak bi popil lahko vsaki dan še tri bokale vina. Ti Dolenci ne umejo si pripraviti kaj dobrega, če imajo tudi za vse reči dober pridelek.

• **Nespodobno o zakonu** - Da otrok ne da Bog, trde dostikrat prosti ljudje, reže in smeje se nekako zabavljivo. Očeta z veliko otroci in skrbmi taki ne obžaluje nič, češ, zakaj pa jih je napravil. Tako i cigan Mihov, pitan, kdo ga je ustvaril, djal: Gadžo. - Od kod to? Duhovni govore o zakonu često nespodobno. Eden mu djal ritna bratovščina, drugi privilegirana kurbarija, Bačnik razglasil je ljubav za nepotrebno in škodno reč, za zapreko zakona, tako i nekteri drugi, posebno tercijski in starci.

• **Leni gospodarji** - Gospodarji prečinske župe se odtegnejo delu, če se le morejo, n.pr. če imajo kaj vozariti, ali v nogradu ongoviti. Mnogi lenčarijo tudi brez vsakega izgovora. V Bršlino izmed 25 gospodarjev delajo sami le trije na polji. V veliki vasi Straži - čez 70 hiš - veljata po okolici samo dva za poštena in še teh je eden doselil se. Gospodarijo strašno nemarno, ne gnoje, ne popravljajo cest, ne izkapajo štirenj, trpe nesnago, jedo beli kruh, pijančujejo etc.

• **V Prečni posebno hudobni** - Vas Prečina ima posebno hudobne ljudi, zavidne, objedljive, sleparske, smešne bahače, ali kmetuje se i tod slabo. Petrič prišel nazaj z oglada hrvaške železnice. Pustil je doma cela dva grunta brez nadzora in peljal 25 delavcev v Skrad, katerim je mislil biti palir in služiti vsaki dan 2 for. ali že prvi dan vzela ga noč, pustil je delavce in železnico etc.

• **Manj muzike na svatbah** - Kar sem videl letos (1871. pred pustom) svateb in svatovščin ni bilo nikjer godcev - razun pri Malnarjevih, kjer se je omožila hči na tako bogatijo, da bo imela 7 zidanic, 20 goved in vina in vsega dosti (v mrzlem dolu štamemberžkem) - Povsod drugeje je godel kak svat na orgelje in plesa in družega veselja je bilo ravno toliko, kakor z veliko muziko. Kakor kaže bo te hude potrate (muzike) kmali konec na vsaki kmečki svatbini.

CISTERCIJANI V STIČNI

Najstarejši samostan na Slovenskem

Iz reda benediktincev je leta 1098 nastal v Franciji red cistercijanov in komaj 34 let pozneje so prvi cistercijani že prišli v Stično. Samostan in cerkev, ki ki so ju zgradili v romanskem slogu, so v kasnejših stoletjih dograjevali, prenavljali in posodabljali. Geslo menihov je bilo: "Moli in delaj!" Stiški samostan je bil v vsej svoji zgodovini ne le versko, ampak tudi gospodarsko in kulturno središče. V njem je nastal okoli leta 1428 tudi znameniti Stiški rokopis, katerega original danes hrani Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani. Po Velikem splošnem leksikonu DZS so v 12. in 13. stoletju cistercijani ob prevzemanju prvih zgodnje burgundske gotike razvili svoj lastni arhitekturni slog, saj so gradili cerkve brez barvnih in plastičnih okrasnih prv in brez zidanih stolpov. Na slovenskih tleh so bili trije cistercijanski samostani: Stična (1130), Vetrinja (1142) in Kostanjevica (1234). Razpustil jih je cesar Jožef II., ponovno pa je zaživela le Stična.

Po enem izmed ljudskih izročil je na Pristavi blizu današnje Stične pred davnimi stoletji živela pobožna kneginja Virida, ki je obljubila, da bo sezidala samostan. Ko ji je umrl mož, ni vedela, kje naj ga pokoplje. Po nekem nasvetu je pokojnega moža položila v krsto in jo naložila na voz, češ da ga bo pokopala tam, kjer se bodo voli ustavili, in da bo tam zgradila tudi samostan. Voli so se ustavili tam, kjer je danes Stična, in tam je zgradila samostan. Ni pa vedela, kako naj kraj imenuje. Tedaj se je na bližnjem grmu oglašil zelen ptič, ki je pel: Sit hie! (Naj bo tukaj!) in zato so kraj imenovali Sittich, to je Stična.

Po drugi pripovedi so ob pri-

hodu na območje današnje Stične cistercijani začeli graditi samostan. Kar so podnevi zgradili, jim je bilo ponoči porušeno. Ptiči so od kraja gradnje odletali nekoliko proč in peli: "Sit hie!", češ naj zgrade samostan tam, kamor oni, ptiči, lete. Menihi so res zgradili tam samostan in ga zaradi ptičev imenovali Zatičina, danes pa je to Stična.

Redovno načelo sv. Benedikta, ki so ga prevzeli tudi cistercijani, je bilo: Moli in delaj! Zato so bili samostani skozi stoletja žarišča vere, znanstvenega in umetniškega dela pa tudi gospodarskega napredka. Redovna pravila so določala, da se morajo cistercijani preživljati z ročnim delom, s poljedelstvom, živinorejo in vinogradništvom. Delati so morali vsi, tudi opat. Prihod cistercijanov je bil pomemben tudi za naše kmetijstvo, saj so sem prinesli nove žitne in sadne vrste, uvedli so železni plug in tudi drugo orodje. Tako so se kmetje od menihov naučili naprednejšega kmetovanja.

Prvotna pravila cistercijanov so bila zelo stroga, saj je bilo v njih leta 1119 določeno v deveti točki: "Dohodki, ki jih samostan ne sme imeti, so: župnije, cerkve, pokopališča, desetina tujega dela in truda, vasi, vaščani, zemljiški davek, dohodki obratov, n.pr. od mlina, mizarstva in podobno. Vse to je neskladno z našo redovno miselnostjo in česa takega ne smemo imeti". V cerkvah niso smeli imeti kipov in stenskih slik (prepoved iz leta 1134), nato so prepovedali še zvonike pri samostanskih cerkvah itd. Sv. Bernard pa ni bil nasprotnik umetnosti, pač pa je menil, da slike in kipi nasprotujejo skromnosti in redovnike pri molit-

vi lahko le motijo. Vse kaže, da so nekaj te miselnosti povzeli kasneje luterani, saj so njihova pravila v marsičem podobna prvotnim cistercijanskim, ki pa so se jim cisterijani odpovedali, saj so kasneje sprejemali darove, uvedli desetino itd. Plemiči po Dolenjskem in drugod so kar tekmovali, kdo bo več daroval samostanu. Med prvimi daritelji so bili gospodje Višnjegorski. V nekaj desetletjih si je samostan pridobil obsežna ozemlja Med Ljubljano in Novim mestom ter Krko in Savo pa tudi drugod.

Ditrih Višnjegorski je daroval leta 1145 stiškiemu samostanu tudi villo Lasis, današnje Velike Lašče. Leta 1230 so dobili menihi v dar tudi (Veliko) Slevico in so na tem območju začeli ustanavljati nove vasi (Dvorska vas, Mala in Velika Slevica, Osolnik itd.) Leta 1250 jim je Auersperg podaril šest kmetij na Rašici. Zaradi denarnih stisk pa so menihi začeli svojo posest prodajati in že leta 1300 so bili Turjačani lastniki Slevice itd. Dobrotniki pa so v zahvalo hoteli le, da bi smeli biti pokopani v samostanu, kar je bilo kasneje tudi odobreno (saj so prej imele pravico pokopavanja le župnijske cerkve). Stiški nekrologij našteva do leta 1539 že 230 takih dobrotnikov. Samostan si je pridobil najprej tudi nižje sodstvo nad podložniki, pozneje pa celo krvno sodstvo (pravico soditi na smrt).

Med mnogimi zanimivostmi naj omenimo Stiški rokopis, slovenski jezikovni spomenik, ki je nastal okoli leta 1428. Češki menih, ki je bil v tem samostanu, si je v svoj priročnik napisal slovensko "Molitev pred pridigo" in molitev "Češčena bodi kraljica" pa še več

Kdor želi o tem več vedeti, naj prebere kakšno knjigo o tem samostanu. Jaz naj spomnim le še na nekatere. Predvsem velja to za znamenitega zdravilca patra in opata Simona Ašiča, ki je o zdravilstvu napisal več knjig. Zelo je znan tudi pater Gabriel Humek, ki je bil akademski slikar in je svoja dela pokazal tudi na mnogih razstavah.

V okviru samostana je do pred nekaj leti delovala gimnazija, ki so jo obiskovali mnogi znani Slovenci, med njimi pred 180 leti tudi kasnejši pesnik in dramatik Anton Tomaž Linhart, med zadnjimi (zdaj namreč v samostanu ni več gimnazije, ampak je za ta namen sezidana precej stran nova stavba, ki je še najbolj podobna vojaškemu šotoru) pa tudi Janez Janša.

O samostanu Stična so pisali mnogi znameniti Slovenci: Janez Vajkard Valvasor, Josip Jurčič (Jurij Kozjak), Ivan Zorec in več drugih.

Besedilo in slike: JOŽE PRIMC



KRIŽNI HODNIK - Križni hodnik stiškega samostana je bil zgrajen v romanskem slogu in je imel lesen strop. Nekatero romanske prvine so še ohranjene. Kasneje je bil prenovljen v gotskem slogu (na fotografiji), kakršen je še danes.



STARINSKA OPREMA - V samostanu je posebna soba z zbirko stare opreme hiš in gradov, ki jo je samostanu daroval dolenski zbiratelj Leopold Kozlevčar, ki je upodobljen na sliki.



MAKETA SAMOSTANA - Na fotografiji mladi turistični vodnik po samostanu Stična Matej Šteh kaže na maketi, kakšen je bil samostan za časa Valvasorja.

DELOŽACIJA V ČRNOMLJU

Sredi zime iz stanovanja na cesto

Dnevnik Delo je 22. januarja v Iskrinah objavil misel Turgenjeva "Solze so kot vihar: po njem je človek vedno mirnejši". Mara Aščič iz Črnomlja je tega dne izjokala veliko solza, vprašanje pa je, če je bila potem kaj mirnejša. Aščičeve so namreč pred tednom dni nasilno izselili iz stanovanja, v katerem so bili podnajemniki dobrih osem let.

Aščičeva zgodba

Kot sta dan pred napovedano izselitvijo povedala Pile in Mara Aščič, so se v zasebno stanovanje na Cankarjevi 1 vselili oktobra 1989, naslednje leto pa so vložili prošnjo za socialno stanovanje. "Vendar stanovanja nismo dobili, poznavajo ljudi, ki so do socialnih stanovanj prišli, čeprav po najinem prepričanju niso mogli biti na lestvici pred našo družino. Ko smo se vselili v stanovanje, smo se o plačevanju najemnine dogovorili z Miro Lakner, ki je - to smo zvedeli šele, ko smo dobili obvestilo o odstranitvi oseb in stvari iz stanovanja ter izročitvi stanovanja v posest upnici - pooblaščenka lastnice Alme Granič iz Ljubljane. Ko sva vprašala, če bomo podpisali pogodbo, je rekla, da ni potrebno, saj smo vendar ljudje, ter da smo lahko v stanovanju, dokler bomo hoteli, medtem ko bo najemnino poviševala tako, kot se bodo sicer povečevale stanarine. Leta 1993 je Laknerjeva predlagala podpis pogodbe za eno leto, mi pa smo želeli pogodbo za nedoločen čas. Tako do podpisa sploh ni prišlo. Naslednje leto je močno povečala stanarino, kar je bilo v nasprotju z dogovorom ob vselitvi. Potem nas je tožila. Na sodišču je rekla, da višina najemnine sploh ni pomembna, temveč želi, da se izselimo. Osebnost denarja za stanovanje ni hotela vzeti, petkrat sva ji ga poslala po pošti, a se je vrnil, in potem ji ga nismo več pošiljali," povesta Aščičeva. Potem dve leti nista plačevala, nakar je prišel sklep s sodišča v metliški Novoteks, kjer sta oba zaposlena, da odtegujejo Piletu od plače po 14.250 tolarjev za plačilo stanarine za nazaj, medtem ko sta zatrdila, da ne vesta, kaj je s tekočo stanarino.

Pile in Mara pravita, da sta na sodišču zvedela, da je glavni razlog za njihovo izselitev, ker bi lastnica rada prodala stanovanje. "Zavedam se, da stanovanje ni

naše, in pri priči bi se bili pripravljeno izseliti, vendar ne vemo, kam naj gremo. Ves denar sem vlagal v hišo in mlin v Bosni, a sedaj je vse porušeno. Celotna zemlja ni več moja. Ko bi vsaj imeli kaj v Bosni! Sicer pa smo vsi štirje, torej oba z ženo, devetletna hčerka Marina in sedemletna Lucija, slovenski državljani," pravi Pile. Dan pred nasilno izselitvijo - sami se namreč niso nameravali izseliti - sta oba še upala, da gre morda le za grožnjo in da bodo lahko še ostali v stanovanju. "Kam naj gremo sredi zime? Zvedeli smo, da bodo naše pohištvo nekam shranili. Mi pa naj ostanemo sredi ceste? Saj še v službo ne bova mogla, in če ostaneva brez zaposlitve, bova težko našla drugo! In kako bosta hčerki obiskovali šolo?" je ključevalo v Aščičeva.

Zgodba Laknerjeve

Toda kljub upanju Mare in Pileta, da gre zgolj za grožnjo in da

že pred dobrima dvema letoma, a so se pritožili. Drugo je prišlo decembra predlani, tokratno pa je že tretje. Saj razumem, da jim je težko, vendar so dovolj dolgo vedeli, kaj jim grozi, in v tem času bi si že lahko našli stanovanje," je povedala Laknerjeva ter dodala, da je stanarina, ki jo odtegujejo Piletu od plače, dolg iz let 1994 in 1995, medtem ko tožba za stanarino za leti 1996 in 1997 na sodišču še teče.

Tretja plat

Na stanovanjskem oddelku črnomaljske občine Aščičev primer zelo dobro poznajo. Povedali so, da so si že zaradi otrok prizadevali pomagati in neuki stranki nakazati pot do rešitve. Saj so v letih od 1990 do 1995 štirikrat zaprosili za socialno stanovanje, vendar so bili v skupni razvrstitvi na 36. 19., 16. in 21. mestu, na lestvici za dvosobno stanovanje pa so bili trikrat na četrtem in enkrat

lem občine, od katere je zahteval dvosobno stanovanje. Prepričan je bil, da mu ga je občina dolžna zagotoviti, čeprav v naši občini živijo štiri in celo petčlanske družine na borih 25 kv. metrih. O najemu zasebnega stanovanja pa ni hotel niti slišati. Rekel je, da gre raje na cesto. Opozorili smo ga, da ni nikjer na svetu tako, kot je on živel doslej, da je pač stanovalcu postavljati pogoje in nič plačeval. Laknerjeva je namreč dohodek od najemnine prijavljala na davkarji. Ko pa je predlagala podpis pogodbe, se Aščičevi z njo niso strinjali. Potem pa je začela dvigovati najemnino, ker je mislila, da jih bo to poglajlo iz stanovanja. Kljub temu da smo sprejeli sklep, da družino črtamo s prednostne liste za socialna stanovanja, če odkloni ponujene možnosti, smo jim bili še vedno pripravljeno pomagati. Celotno mimo prednostne liste, kot da gre za izjemne razmere, kot so potres, poplava in požar. Povezali smo se celo s socialnim delavcem v novo meškem Novoteksu, ki sploh ni vedel, da imajo Aščičevi stanovanjski problem. Pileta je povabil na razgovor, a se ni odzval. Socialni delavec je pojasnil, da ni njegova dolžnost, da se sam trudi reševati problem, če delavec za to ne pokaže zanimanja," so povedali na občinskem stanovanjskem oddelku ter dodali, da so bili kljub trudu deležni še Piletovih groženj.

Tudi Vladka Potočar dobro pozna ta problem, predvsem kot predsednica komisije za dodelitev socialnih stanovanj in ne kot direktorica Centra za socialno delo, saj pravi, da center nima stanovanj, da bi jih razdeljeval. "Zavedam se, da je problem hud, in vedno sem se zavzemala za to, da bi ga strpno rešili, a Aščičevi niso bili pripravljeno sprejeti nobene ponujene rešitve. Priznam, da sem že obupala," je pojasnila Potočarjeva.

Takšen je torej Aščičev primer z več plati. Pregovor pravi, da je vsak svoje sreče kovač. Lahko pa tudi nesreče. Laknerjeva trdi, da ima pravico do svojega stanovanja, s čimer se strinjajo tudi Aščičevi, ki pa bi si morda lahko, če bi sprejeli ponujeno roko, prihranili bolečino ob izselitvi. Trmasto vztrajanje pri zahtevah, od katerih po mnenju zaposlenih na stanovanjskem oddelku niso upravičeni, jih je torej pahnilo na cesto. MIRJAM BEZEK-JAKŠE



MARICA PREBIRA KRHLJE - Narezana jabolka je Marica naložila na lese in jih zaprla v sušilno peč, kjer bodo ostala en dan, da bodo nastali okusni krljji. (Foto: L. M.)

SADJARSKA KMETIJA ERJAVEC

Posušeno domače sadje iz Krjavljevih krajev

V Sloveniji je malo pravih sušilcev sadja, še posebej na Dolenskem, družina Erjavc iz Gorenje vasi pri Ivančni Gorici pa se pred nekaj leti odločila prav za to. In odlično jim gre.

Včasih so se Erjavčevi ukvarjali s pridelavo semenskega krompirja in reje živine. "Toda od kmetije je bilo premalo dohodka, in tako smo se okrog leta 1994 začeli preusmerjati bolj v sadjarsko kmetijo, čeprav imamo še zdaj v hlevu nekaj bikov. S kravami in mlekom je preveč dela," je pripovedovala gospodinja Marija, ki se je k Erjavčevim priložila iz šentlovenske fare. Oba z možem Francijem sta kmetijska tehnika in sta se spoznala na novo-meški srednji kmetijski šoli Grm.

Erjavčevu suho sadje je domače. Doma imajo manjši sadovnjak in so do sedaj nekaj sadja dobivali tudi od drugod. Spomladi nameravajo posaditi približno štiri tisoč dvoletnih sadik jabolk. V sodelovanju s svetovalnim podjetjem Sivis Dobova so kupili cepljene sadike in jih sami vzgojili, da se bo cenovno bolje izšlo. Predvsem gre za jabolka sorte idared, jonagold, zlati delišes, imajo pa tudi hruške vilijamovko, sorte konferans, klapovo maslenko in slive. Med domačimi sortami so najbolj primerni bobovci in voščenske, pa tudi suhe tepke imajo dober okus.

In kako so se Erjavčevi lotili sušenja sadja, ki je na prvi pogled zelo enostavno opravilo, vendar dolgi postopek zahteva vrsto znanja? "Začneš čisto iz nič. O sušenju sadja ni nobene prave literature, in če se hočeš naučiti, moraš kar poskušati. Kolikokrat sva z možem vrgla stran veliko izdelkov, ki niso bili dobri; so skisali ali splesneli. Na svojih napakah se pač učis," je pripovedovala gospa Marica in dodala, da vsi, ki to obvladajo, ljubosumno skrivajo male skrivnosti.

Postopek je naslednji: najprej je treba odbrati zdravo sadje primerne zrelosti in debeline. "To je zelo pomembno, ker če je preveč zrelo, nima več v sebi vseh koristnih snovi. Še posebej hruška je zelo občutljiva, in skorajda čakaš uro, kdaj jo boš odtrgal z drevesa," je izkušnje razlagal Franci, ki je zaposlen na Farmi Stična. Sadje je nato treba skrbno oprati in očistiti, nato pa ga olupiti ter razrezati. Za slednji dve opravili, ki bi, če bi ju opravljali čisto ročno, vzeli preveč dragocene časa, imajo Erjavčevi posebna strojčka. Koščke je treba nato naložiti na lese in jih sušiti na toplem zraku pri tempera-

turi 42° Celzija, kajti le tako v krljih ostane čimveč vitaminov in mineralov. Za sušenje so nabavili tri komorne peči na kurilno olje - pred tremi leti so začeli z eno - kajti ta postopek je dolgotrajen. Na primer: neoplupljeni koščki jabolk (nekateri namočijo v žveplo in so potem svetlejši) se sušijo en dan, z lupino pa še več. V času sušenja je treba sadje kontrolirati, prebirati in odbirati že morda suhe krljje. Marica je povedala, da zdaj sušijo po sortah. Iz desetih kilogramov svežih jabolk se dobi le približno kilogram krljjev.

Erjavčevi so se dobro znašli pri prodaji svojega suhega sadja, ki je zelo sladko. "Tako da marsikdo vpraša, ali mu dodajamo sladkor, pa mu seveda ne. Ponavadi se zatakne pri prodaji. Ko so vmes posredniki, kmet oziroma proizvajalec vedno dobi malo. Odločili smo se, da po trgovinah sami ponujamo svoje izdelke, ki tudi zato do potrošnika pridejo cenejši. Glavni kupec so ljubljanske in novomeške trgovine," je razlagala Marica. Suho sadje, ki ga je treba hraniti v suhem in temnem prostoru, sami pakirajo v vrečke, na katerih je listek z deklaracijo "Domače sušeno sadje iz Krjavljevih krajev", napisane pa so tudi vrste suhega sadja. Erjavčevi od lani sprejemajo najavljene skupine obiskovalcev, ki si pri njih lahko ogledajo kmetijo, sadovnjak, drevesnico in sušilnico, v kateri imajo urejeno prijetno in dobro založeno prodajalno za svoje pridelke in izdelke. Gorenja vas je namreč blizu Muljave in drugih turističnih zanimivosti ivanške občine ter je le dober kilometer oddaljena od glavne ceste Ljubljana - Novo mesto, tako da so obiski pogosti. Največ je Gorenjcev. Erjavčevi jim poleg suhega sadja ponudijo tudi domači jabolčni sok, sadno in hruškovo žganje, Marica pa po naročilu v krušni peči speče dober sadni kruh. Vsi izdelki so lično pakirani v posebno darilno embalažo in tudi naprodaj.

Tako Marica kot Franci pohvalita ivanško svetovalno službo za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti ter Irmo Lekar, ki jim rada pomaga z nasveti. Tako so Erjavčevi pogosti udeleženci različni sejmov: "Suho sadje, ki je bilo včasih manjvrednostno, postaja tako počasi vse bolj zaželeno in si ga vsak že skoraj ne more privoščiti," meni Marica, ki je zagnana ne samo doma, pač pa tudi kot predsednica društva podeželskih žena Ivančna Gorica.

LIDIJA MURN



PRED IZSELITVIJO - Aščičevi Pile, Lucija, Marina in Mara v podnajemniškem stanovanju dan pred nasilno izselitvijo.

v resnici ne bo prišlo do izselitve, so ob napovedani uri prišli sodni izvrševalec, pooblaščenka lastnice Mira Lakner, štirje najeti fantjenosači, dva policista ter varnostniki varnostne službe Berkopec, ki so, kot so dejali, varovali, da ne bi prišlo do incidenta. Kljub med jokom izrečenim prošnjam Mare, naj jim pustijo dom ali pa povedo, kam naj gredo, so se lotili izselitve. Laknerjeva je ob tem povedala, da se z Aščičevima že štiri leta vlečejo po sodišču. "Stanarino sem zvišala le toliko, kolikor je sicer narasla. Potem smo se začeli tožiti. Aščičeva sta se pritožila celo na Vrhovno sodišče in Inšpekcijsko sodišče, a sta obe odločili, da se morajo izseliti. Prvo obvestilo o izselitvi iz 39 kv. metrov velikega stanovanja so dobili

na sedmem mestu. Zato so jim na stanovanjskem oddelku želeli pomagati na drugačen način. Hoteli so od Laknerjeve odkupiti stanovanje tēr ga ponuditi Aščičevim, da bi lahko še naprej bivali v njem, vendar to ni bilo možno. Potem so jim ponudili stanovanje v Vinici, a so odgovorili, da imajo predaleč na delo in da ni avtobusnih zvez. Tudi Rudnik Kanižarica v zapiranju je bil pripravljen dati občini v najem stanovanje v Kanižarici, v katerem naj bi živeli Aščičevi, a so ga odklonili. Na stanovanjskem oddelku so jim predlagali številne zasebne hiše in stanovanja, za katere so vedeli, da jih lastniki dajejo v najem, pa se prav tako niso strinjali. "Pile nam je dal jasno vedeti, da je stanovanjski problem njegove družine prob-

ZDRAVILIŠČE ŠMARJEŠKE TOPLICE

ZDRAVILIŠČE POPOLDAN - MASAŽNO SPROSTITVENI CENTER

Ali veste da vam lahko tako kot pri delu kdo pomaga tudi pri počitku, oddihu in sprostitvi?

Kako? Kaj vam ponujamo?

- ROČNE MASAŽE
- PODVODNE MASAŽE
- ROČNO LIMFNO DRENAŽO
- BISERNE KOPELI Z DODATKOM ETERIČNIH OLJ
- FIZIOTERAPEVTSKE STORITVE
- SPROSTITVENE VAJE
- FITNES, AEROBIKO
- KOPANJE V TERMALNIH BAZENIH



Obiščite nas v Zdravilišču Šmarješke Toplice! Pričakujemo vas:

od ponedeljka do petka med 14.00 in 19.00 uro ter ob sobotah med 10.00 in 16.00 uro.

Informacije in rezervacije: 068 73 230, 73 030

KRKA ZDRAVILIŠČA

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 29. I.

SLOVENIJA 1

8.10 - 1.35 TELETEKST
 9.00 **ODDAJA ZA OTROKE**
 QUASIMODOVE ČAROBNE DOGODIVŠČINE, ris. naniz, 4/26
 9.25 ŽIVALKE PRAVLJICE, 4/13
 10.00 GRACE NA UDARU, amer. naniz, 19/25
 9.40 **TEDENSKI IZBOR**
 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
 10.05 GRACE NA UDARU, amer. naniz, 20/25
 10.30 NASH BRIDGES, amer. naniz, 4/14
 11.50 DOGODIVŠČINE Z DIVJEGA ZAHODA, serija, 9/16
 13.00 POROČILA
 13.10 VREMENSKA PANORAMA
 14.45 **TEDENSKI IZBOR**
 AL ANDALUS FLAMENCO, 2. oddaja
 15.25 GIBLJIVE SLIKE
 15.50 OSMI DAN
 16.20 SLOVENSKI UTRINKI
 17.00 OBZORNIK
 17.30 **ODDAJA ZA OTROKE**
 18.20 RESNIČNA RESNIČNOST
 19.10 RISANKA
 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 20.05 PRIMOŽ TRUBAR, tv nadalj., 1/4
 21.15 TEDNIK
 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT
 22.45 OH, DR. BEECHING, angl. naniz., 8/9
 23.20 POLNOČNI KLUB

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.30 Pepa in Pepe, špan. naniz., 15/26 - 10.00 Tedenski izbor: Kolo sreče; 10.30 Lov za zakladom, franc. kviz, 4/10; 13.20 Stolejte ljudstva, serija, 2/10; 14.10 Zivljenje razoroženega človeka, polj. drama - 15.05 Tenis - 16.35 Doktor Sylvestre, franc., naniz., 3/12 - 17.55 Šlalom, 1. tek (ž) - 18.20 Trdno v sedlu, naniz., 16/65 - 19.00 Kolo sreče - 20.25 Šlalom, 2. tek (ž) - 21.15 Makedonski večer

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Cannon, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, Cannon, ponov. - 13.00 Lepota telesa, ponov. - 14.00 Vitez za volanom - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 17.00 Princ z Bel Aira, naniz. - 17.30 Sončni zaliv, nadalj. - 18.00 Dobri časi, nadalj. - 18.30 Držni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Poslednji met, film - 21.30 Psi faktor - 22.30 MacGyver, naniz. - 23.30 Cannon, naniz.

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 17.00 Kultura - 18.00 Iz produkcije Združenja LTV - 18.30 Avtogalerija - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Videoboom 40 - 21.00 Novice - 21.30 Litijski mozaik

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro, Hrvaška - 10.05 Zimski izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Zlati zaboj (serija) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.00 Živa resnica - 14.30 Poslovni klub - 15.05 Program za mlade - 17.00 Hrvaška danes - 18.00 Kolo sreče - 18.35 Besede, besede, besede - 19.05 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Hrvaška in svet - 20.50 Rojstvo bombe (dok. serija) - 21.30 Pol ure kulture - 22.05 Opazovalnica - 22.35 Čas zarote (dok. serija) - 23.00 Poročila

HTV 2

14.25 TV spored - 14.40 Čudežna deklica (amer. film) - 16.25 Program za mlade - 18.35 Hugo (tv igrice) - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.25 Dosjeji X (serija) - 21.30 Šmo preko mojega trupla (nem. film) - 23.15 Imitacija življenja, film

PETEK, 30. I.

SLOVENIJA 1

7.55 - 1.20 TELETEKST
 8.45 KU-KU, lutkovna igrice
 9.00 **LOV NA ZNAMKO**
 9.30 **TEDENSKI IZBOR**
 RESNIČNA RESNIČNOST
 10.20 SLOVENSKI UTRINKI
 10.50 OH, DR. BEECHING, angl. naniz., 8/9
 11.20 PRIMOŽ TRUBAR, tv nadalj., 1/4
 12.30 LJUDJE IN ZEMLJA
 13.00 POROČILA
 15.50 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
 16.20 MOSTOVI
 17.00 OBZORNIK
 17.10 PO SLOVENIJI
 17.30 **ODDAJA ZA OTROKE**
 18.20 NOVI RAZISKOVALEC, amer. dok. serija, 4/13
 19.15 RISANKA
 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 20.05 DENIS POKORA, amer. film
 21.40 **ODDAJA O TURIZMU**
 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT
 22.45 NEWYORSKA VROČICA, amer. naniz., 14/22
 23.20 SLOVENSKI JAZZ

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.30 Pepa in Pepe, špan. naniz., 16/26 - 10.00 Tedenski izbor: Kolo

sreče; 14.35 Amer. film - 16.10 Tenis - 17.40 Pasje življenje, amer. naniz., 4/22 - 18.05 Ženska gre svojo pot, nem. naniz., 11/14 - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.05 Koncert - 21.35 Veliki miti in skrivnosti 20. stoletja, angl. dok. serija, 10/26 - 22.05 Dedi ne plešjejo, amer. film - 23.55 Profit, amer. nadalj., 4/8

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Cannon, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show - 13.00 Psi faktor, ponov. - 14.00 Vitez za volanom, naniz. - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina, naniz. - 17.00 Princ z Bel Aira - 17.30 Sončni zaliv, nadalj. - 18.00 Dobri časi, slabi časi, nadalj. - 18.30 Držni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Film po vaši izbiri - 0.00 Cannon, naniz. - 1.00 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 17.00 Glasbena oddaja - 18.00 Kmetijski razgledi - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Kontaktna oddaja - 21.00 Novice - 21.30 Glasbena oddaja

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.05 Zimski izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Zlati zaboj (serija, 5/60) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.00 Sinovi Nevihite - 15.05 Program za mlade - 18.05 Kolo sreče - 18.40 Govorimo o zdravju - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Sedem vrhov (potopis. serija) - 20.50 Lepa naša - 22.10 Opazovalnica - 22.45 Tednik - 23.45 Poročila - 23.50 Nočna straža: Oddelek za umore (serija); 0.40 Smrtonosno orožje (amer. film); 2.40 Sedmi element + Svet zabave; 3.25 Koncert; 5.40 Ameriški grafiti (amer. film)

HTV 2

14.15 Tv koledar - 14.25 Imitacija življenja (amer. film) - 16.25 Program za mlade - 17.10 Zlati zaboj (serija) - 17.55 Trenutek spoznanja - 18.25 Mojstrovine svetovnih znamenitosti - 18.35 Hugo, tv igrice - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Stranka (serija) - 21.20 Cosby show (hum. serija) - 21.50 Made in L.A. (amer. film) - 23.30 Friday Foster (amer. film)

SOBOTA, 31. I.

SLOVENIJA 1

8.25 - 2.00 TELETEKST
 8.40 **OTROŠKI PROGRAM**
 RADOVEDNI TAČEK
 8.55 **TABORNIKI IN SKAVTI**
 9.10 **POD KLOBUKOM**
 9.55 **JASNO IN GLASNO**
 10.40 **BEG Z JUPITRA**, avstral. nadalj., 10/13
 11.05 **ZGODBE IZ ŠKOLJKE**
 11.40 **SLOVENSKI KVINTET TROBIL**
 12.05 **TEDNIK**
 13.00 **POROČILA**
 13.10 **VREMENSKA PANORAMA**
 14.15 **TEDENSKI IZBOR**
 TURISTIČNA **ODDAJA**
 14.25 **SLOVENSKI JAZZ**
 15.25 **POLICIJSKA AKADEMIJA IV**, amer. film
 17.00 **OBZORNIK**
 17.15 **NAŠA PESEM**
 17.50 **NA VRTU**
 18.15 **OZARE**
 18.20 **ŽIVALSKI INSTINKT**, fran. dok. oddaja
 19.10 **RISANKA**
 19.30 **DNEVNIK, VREME, ŠPORT**
 19.55 **UTRIP**
 20.10 **TV GENIJ**
 21.35 **NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA**
 22.00 **NAJ NAJ NAJ**, angl. dok. serija, 4/6
 22.30 **POROČILA, VREME, ŠPORT**
 23.05 **PRAVICA MIMO ZAKONA**, amer. film

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.30 Razvedrila oddaja - 10.55 Smuk (ž) - 12.25 Smuk (m) - 14.55 Tenis - 15.55 Košarka - 16.25 Pot v Nagano - 19.30 Videoring - 20.05 Policijska akademija IV - 21.35 V vrtincu - 22.15 Sobotna noč

KANAL A

8.30 Kaličopko, ponov. - 9.30 Risanka - 10.00 Mork in Mindy, naniz. - 10.30 Divji zahod, naniz. - 11.30 Mladí Sherlock Holmes - 13.30 Dobri časi, slabi časi, ponov. - 15.30 Sončni zaliv, ponov. - 17.30 Oprah show, ponov. - 18.30 Atlantis, ponov. - 19.30 Miza za pet, naniz. - 20.30 Pogreb v Berlinu, film - 22.30 Petek trinajstega, naniz. - 23.30 Atlantis, ponov. - 0.30 Cannon, naniz.

VAŠ KANAL

14.00 videostrani - 17.00 Videoboom - 18.00 Mala klinika cinizma - 18.30 Za uho in oko - 18.15 Tedenski pregled - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Iz produkcije Združenja LTV - 21.00 Novice - 21.30 Od sobote do sobote - 21.30 Glasbena oddaja

HTV 1

8.20 Tv koledar - 8.30 Poročila - 8.35 Risanka - 9.00 Dobro jutro - 11.00 Program za mlade - 12.00 Poročila - 12.20 "Phar Lap" (amer. film) - 14.00 Poročila - 14.05 Zverinjak v Bronxu (serija) - 15.00 Briljant - 15.50 Televizija o televiziji - 16.25 Dr. Quinn - žena vrač III (serija) - 17.10 Večer z Muppetki - 17.40 Turbo Limach Show - 19.03 V začetku je bila beseda - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Detektiv in dama (amer. film) - 22.05 Opazovalnica - 22.40 Nočna

premiere: Forezičanska Halifax; 0.15 Psi faktor (serija); 1.00 Dok. film; 2.00 Skrita kamera; 2.30 Koncert; 4.00 Tenis v hrvaškem šprtu

HTV 2

10.45 Tv koledar - 10.55 Dosjeji X (serija) - 11.40 Črno belo v barvi - 15.00 Theatron - 17.00 Dok. oddaja - 18.40 Zlati gong - 19.30 Dnevnik, sport, vreme - 20.15 Triler - 21.20 Potovanja - 22.40 Oprah Show

NEDELJA, 1. II.

SLOVENIJA 1

8.20 - 1.00 TELETEKST
 8.40 **OTROŠKI PROGRAM**
 FERDI, ris. serija
 9.05 **ZVEZDICA**, lut. igrice
 9.30 **ČAROBNI ŠOLSKI AVTOBUS**, ris. naniz., 5/39
 9.55 **NEDELJSKA MAŠA**
 11.00 **DOGODIVŠČINE Z DIVJEGA ZAHODA**, amer. serija, 10/16
 11.30 **OBZORJE DUHA**
 12.00 **LJUDJE IN ZEMLJA**
 12.30 4 x 4
 13.00 **POROČILA**
 13.50 **PASJA ZMEDA**, kan. film
 15.25 **TV GENIJ**, ponov.
 17.00 **OBZORNIK**
 17.15 **PO DOMAČE**
 18.55 **VRT GOSPODIČNE FLORE**
 19.10 **RISANKA**
 19.20 **LOTO**
 19.30 **DNEVNIK, VREME, ŠPORT**
 19.55 **ZRCALO TEDNA**
 20.10 **ZOOM**
 21.40 **VEČERNI GOST**
 22.35 **POROČILA, VREME, ŠPORT**
 22.55 **MOČ VOLJE**, amer. film

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.40 Nemški film - 10.55 Pomp - 11.40 V vrtincu - 12.25 Superveloslalom (m) - 13.30 Tenis - 16.30 Koš NBA - 17.00 Pot v Nagano - 17.55 Rokomet - 19.30 Dnevnik - 20.05 Stolejte ljudstva, angl. dok. serija, 3/10 - 21.00 Slovenski magazin - 21.30 Šport - 22.15 V New Orleansu, amer. naniz., 4/22

KANAL A

8.30 Kaličopko - 9.30 Risanka - 10.00 Mork in Mindy, naniz. - 10.30 Štirje diamanti, 2. del mlad. filma - 11.30 Atlantis, ponov. - 12.30 Časopisna brigada, film - 14.00 Držni in lepi, ponov. - 15.45 Bravo mesto, ponov. - 16.00 Oče Dowling, naniz. - 17.00 Lepota telesa, ponov. - 18.00 Strašilo in gospa King, naniz. - 19.00 Kung Fu, naniz. - 20.00 Tagget, film - 22.00 Odklop, ponov. - 23.00 MacGyver, naniz. - 0.00 Cannon, naniz.

VAŠ KANAL

13.00 Videostrani - 16.30 Glasbena oddaja - 17.00 Šport - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Mala klinika cinizma - 20.30 Za uho in oko - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 2. II.

SLOVENIJA 1

8.00 - 1.55 TELETEKST
 8.45 **NA POTEPU SPOMINU**
 9.55 **TEDENSKI IZBOR**
 NOVI RAZISKOVALEC, amer. dok. serija, 4/13
 10.50 **NA VRTU**
 11.15 **ŽIVALSKI INSTINKT**, franc. dok. oddaja
 12.05 **TURISTIČNA ODVAJA**
 12.25 **UTRIP**
 12.45 **ZRCALO TEDNA**
 13.00 **POROČILA**
 13.10 **VREMENSKA PANORAMA**
 13.25 4 x 4
 14.00 **TEDENSKI IZBOR**
 VEČERNI GOST
 14.50 **ZOOM**
 16.20 **DOBER DAN, KOROSKA**
 17.00 **OBZORNIK**
 17.10 **PO SLOVENIJI**
 17.30 **ODDAJA ZA OTROKE**
 18.20 **RECEPT ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE**
 19.05 **RISANKA**
 19.10 **ŽREBANJE 3 x 3 PLUS 6**

NAGRADI V METLIKO IN STRAŽO

Žreb je izmed reševalcev 2. nagradne križanke izbral Štefanijo Kukovec iz Metlike in Marijo Gačnik iz Straže. Kukovec je pripadla denarna nagrada, Gačnikova pa bo za nagrado prejela knjigo. Nagradjenkama čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 9. februarja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom "križanka 43". Ovojnico brez poštna znamke lahko oddate v nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 2. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 2. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: PRASEC, RENATA, ETANAL, SKOKI, KOROTAN, PRETEL, NEGA, LAPIS, ODTIS, ANICA, SAARA, VIKANJE, ANU, KUB, CAR, ARA.

19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
 20.05 SAVANNAH, amer. nadalj., 5/34
 21.00 KRUH PREŽIVETJA - OD AUSCHWITZA DO GOLEGA, dok. oddaja
 22.00 ODMEVI, UNIVERZITETNI RAZGLEDI, KULTURA, VREME, ŠPORT

22.45 PISAVE

23.35 TISTO, amer. film

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.30 Indaba, franc. naniz., 5/25 - 10.00 Šport - 10.45 Ženska gre svojo pot, 11/14 - 14.55 Tedenski izbor: Veliki miti in skrivnosti 20. stol., angl. dok. serija, 10/26; 15.20 Makedonski večer - 17.30 Trdno v sedlu, novozel. naniz., 17/65 - 18.05 Rodbina Mogadorskih, franc. nadalj., 8/12 - 19.00 Lingotv igrice - 20.00 Studio City - 21.00 Pomp - 22.05 10.000 obratov - 23.00 Brane Rončel izza odra - 0.25 Sestre, amer. naniz., 4/22

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Cannon, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, ponov. - 13.00 Dannyjeve zvezde - 14.00 Vitez za volanom, naniz. - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina, naniz. - 17.00 Princ z Bel Aira, naniz. - 17.30 Sončni zaliv, nadalj. - 18.00 Dobri časi, slabi časi, nadalj. - 18.30 Držni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Nezaslišana sreča, film - 21.30 Sam svoj mojster, naniz. - 22.00 Policijska kamera - 23.30 MacGyver, naniz. - 23.30 Cannon, naniz. - 0.30 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 17.00 Šport - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Dokumentarna oddaja - 20.30 Šport - 21.00 Novice - 21.30 Iz produkcije Združenja LTV

TOREK, 3. II.

SLOVENIJA 1

7.25 - 1.45 TELETEKST
 8.15 **SONCE NE SIJE VSAK DAN**, češka nadalj., 5/6
 9.05 **TEDENSKI IZBOR**
 RECEPT ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE
 9.55 **NEWYORSKA VROČICA**, amer. naniz., 14/22
 10.25 **SAVANNAH**, amer. nadalj., 5/36
 11.20 **PO DOMAČE**
 13.00 **POROČILA**
 13.10 **VREMENSKA PANORAMA**
 14.05 **TEDENSKI IZBOR**
 KRUH PREŽIVETJA - OD AUSCHWITZA DO GOLEGA, ponov.
 15.00 **PISAVE**
 15.30 **TISTO**, amer. film
 17.00 **OBZORNIK**
 17.10 **PO SLOVENIJI**
 17.30 **TABORNIKI IN SKAVTI**
 17.50 **BEG IZ JUPITRA**, 11/13
 18.20 **VELIKE KNJIGE**, dok. serija, 5/6
 19.10 **RISANKA**
 19.30 **DNEVNIK, VREME, ŠPORT**
 20.05 **GIMNAZIJA STRITIH SRC**, avstral. nadalj., 5/26
 21.00 **PRO ET CONTRA**
 22.00 **ODMEVI, KULTURA, ŠPORT**
 22.40 **KDO JE GLAVNI**, amer. naniz., 10/22
 23.15 **KOVINA IN MELANHOLIJA**, nizoz. dok. oddaja

0.15 SVET POROČA

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.30 Pepa in Pepe, špan. naniz., 17/26 - 10.05 Studio City - 13.30 Slovenski magazin - 14.00 10.000 obratov - 15.00 Denis pokora, amer. film - 17.30 Trdno v sedlu, naniz., 18/65 - 18.05 Grad Hohenstein, nem.

nadalj., 4/6 - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.05 Hipnotični svet P. Mc. Kenne - 21.00 Osamljeni planet - 21.50 Vprašanje zakonitosti, angl. naniz., 5/7 - 22.20 Innocenza, švic. drama - 23.50 Sestre II, amer. naniz., 5/22

KANAL A

9.00 Srečni časi, ponov. - 9.30 Družinske vezi, ponov. - 10.00 Cannon, ponov. - 11.00 MacGyver, ponov. - 12.00 Oprah show, ponov. - 13.00 Atlantis, ponov. - 14.00 Vitez za volanom, naniz. - 15.00 Srečni časi, naniz. - 15.30 Družinske vezi, naniz. - 16.00 Nora hiša, naniz. - 16.30 Cooperjeva družina - 17.00 Princ z Bel Aira - 17.30 Sončni zaliv, nadalj. - 18.00 Dobri časi, slabi časi, nadalj. - 18.30 Držni in lepi, nadalj. - 19.00 Oprah show - 20.00 Odklop - 21.00 Zaznamovani, naniz. - 22.00 Drew Carey, naniz. - 22.30 Pravdarji, naniz. - 23.00 MacGyver, naniz. - 0.00 Cannon, naniz.

VAŠ KANAL

14.00 Videostrani - 17.00 Mini 5 - 17.30 Šport - 18.00 Oddaja o kulturi - 18.30 Avtogalerija - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Pekel v vesolju, amer. film - 21.40 Novice - 21.50 Rezerviran čas

SREDA, 4. II.

SLOVENIJA 1

8.10 - 1.00 TELETEKST
 9.00 **DOGODIVŠČINE IZ ŽIVALSKEGA VRTA**
 VELIKE KNJIGE, dok. serija, 5/6
 10.40 **TEDENSKI IZBOR**
 KDO JE GLAVNI, amer. naniz., 10/22
 11.05 **GIMNAZIJA STRITIH SRC**, avstral. nadalj., 5/26
 11.55 **NAJ NAJ NAJ**, angl. dok. serija, 4/6
 12.25 **GLASBENA ODVAJA**
 13.00 **POROČILA**
 13.10 **VREMENSKA PANORAMA**
 13.55 **TEDENSKI IZBOR**
 SVET POROČA
 14.25 **KOVINA IN MELANHOLIJA**, dok. oddaja

15.55 **PRO ET CONTRA**
 16.20 **OBZORJA DUHA**
 17.00 **OBZORNIK**
 17.10 **PO SLOVENIJI**
 17.30 **MALE SIVE CELICE**
 18.20 **ZAROČENCA**, nadalj., 5/10
 19.10 **RISANKA**
 19.30 **DNEVNIK, VREME, ŠPORT**
 20.05 **NASH BRIDGES**, amer. naniz., 5/14
 21.00 **OSMI DAN**<



AVTOKLINIKA

☎ 068/ 323-035

Poleg mehaničnih popravil
na vseh tipih vozil je AVTOKLINIKA
tudi uradni zastopnik za športne vzmeti
JAMEX in amortizerje **MONROE**



JAMEX
Motor-pano

MONROE
amortizerji

VEČJA VARNOST NA CESTI...



RADIO
UNIVOX

107.5 MHz UKV

Rožna ulica 39, 1330 Kočevje, tel./fax: 061 855 666



RADIO MAX

88,90 MHz

89,70 MHz



ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je za vedno
zapustil naš dragi mož, oče, stari oče,
brat in stric

ALOJZ KOCJAN

iz Gor. Laknic 40 pri Mokronogu

Z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo sorodnikom,
prijateljem, sosedom in znancem za izraze sožalja, podarjene
vence, cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na
zadnji poti. Hvala dobrim sosedom za nesebično pomoč pri
pogrebnih storitvah ter Pogrebniemu zavodu Novak za prevoz.
Zahvaljujemo se tudi osebju novomeške bolnišnice, Oddelku
za visceralno kirurgijo, za ves trud, pevcem za zapete
žalostinke ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem
skupaj še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Jožefa, sin Lojze, hčere Justi, Slavka in Jožica z
družinami, sestre Ani, Malka in Mimi z družinami ter ostalo
sorodstvo



ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je zapustil naš
dragi

ANTON KOŠIČEK

Trške njive 9, Žužemberk

Ob boleči izgubi moža, očeta, dedka in brata se iskreno
zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, dobrim sosedom,
sovaščanom, znancem in drugim za izraze sožalja, gmotno in
moralno podporo, darovano cvetje in sveče ter izkazano
spoštovanje ob zadnjem slovesu. Še posebno se zahvaljujemo
za vso prizadevnost sosedom, ZD Žužemberk, govornikoma
za poslovilne besede in Društvu upokojencev Žužemberk,
žužemberškim pevcem, g. dekanu za lepo opravljen obred in
oris pokojnikove življenske poti ter Pogrebniemu zavodu
Novak. Vsem še enkrat iskrena hvala! Ohranimo lep spomin
nanj.

Vsi njegovi



ZAHVALA

V 57. letu starosti nas je zapustila draga
žena, mama in stara mama

JOŽEFA HUDOKLIN

s Sel pri Šentjerneju

Prisrčna hvala vsem, ki ste v težkih trenutkih delili z nami
bolečino, nam ustno ali pisno izrazili sožalje, pokojni podarili
toliko sveč in lepega cvetja. Zahvalo smo dolžni vsem
sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem. Še
prav posebno pa zdravstvenemu osebju Infekcijskega oddelka
Interne bolnice Novo mesto, dr. Tatjani Remec za ves trud,
da bi ji rešili življenje. Posebna zahvala sosedu Pungercarju,
šentjernejskemu oktetu, Revozu - Oddelku težke presernice
in Kovinotehni PC Brežice, g. župniku za lepo opravljen obred
in Pogrebni službi Oklešen za spoštljivo opravljeno slovo.

Žalujoči: mož Ignac, sin Igor z družino ter ostalo sorodstvo



ZAHVALA

V 68. letu starosti je mnogo prezgodaj
sklenil svojo življenjsko pot naš dragi
mož, oče in stari oče

FRANC GORENC

iz Črešnjic pri Otočcu

Ob boleči izgubi našega očeta se iskreno zahvaljujemo
sorodnikom, prijateljem, vaščanom in vsem drugim, ki ste ga
pospremili na zadnji poti, mu darovali cvetje, sveče, za svete
maše ter nam pisno in ustno izrazili sožalje. Posebno se
zahvaljujemo g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem za
lepo petje, govornikoma za ganljive besede, trobentaču za
zaigrano Tišino ter Pogrebniemu zavodu Oklešen. Zahvala
tudi kolektivu Servisa Krevs, Labodu iz Novega mesta, KZ Krka
Graben, Eurotenel s Cikave ter Dolenjski banki za vso pomoč
in darovano cvetje. Vsem, ki ste ga imeli radi in ste ga
spoštovali, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi



ZAHVALA

V 45. letu starosti nas je za vedno
zapustil naš dragi sin, brat in stric

JOŽE KOKALJ

iz Gor. Suhorja 2 pri Metliki

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom
in znancem za podarjeno cvetje in sveče. Posebna zahvala
podjetju Mercator, Lovski družini Suhor, Gasilskemu društvu
Suhor, govornikom za lepe besede slovesa in gospodu župniku
za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi



ZAHVALA

*Ko pridemo k hiši,
tebe, oče, ni,
a v srcu nas močno boli.*

V 85. letu starosti nas je zapustil naš
dragi mož, oče, ded in praded

JOŽE VRTAČIČ

iz Žihovega sela 6

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem in vaščanom za
izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter vsem, ki ste
pokojnega pospremili na zadnji poti. Prav lepa hvala sosedu
Jožetu Barboriču za besede slovesa, g. Luzarju za izvedeno
Tišino in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi



ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je zapustila draga
žena, sestra, svakinja in teta

MALKA ADLEŠIČ

iz Velikega Nerajca 17

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste jo
v času njene bolezni obiskovali in ob njeni smrti darovali cvetje
in sveče ter jo v tako velikem številu pospremili k zadnjemu
počitku. Lepa hvala osebju Doma starih občanov Črnomelj,
g. župniku iz Dragatufa za opravljen obred, g. Marici Lašič za
veliko dobrih del, sosedi Mileni Štajdohar za lepe besede
slovesa, Jožetu Maleriču za organizacijo pogreba in pevcem
z Otovca za zapete žalostinke.

Žalujoči: vsi njeni
Veliki Nerajec, 19.1.1998



ZAHVALA

*Svinčeni oblaki so prepregli nebo,
brezupni koraki ne vedo, kam gredo.
(Pavel Golia)*

Ob nenadni izgubi naše drage mame,
tašče, babice, prababice in tete

ANICE TEKSTOR

iz Malega Slatnika

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in
znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter
spremembo na njeni zadnji poti. Zahvala tudi Vinku Mikcu za
poslovilne besede, pevcem iz Šmihela za zapete žalostinke, g.
patru Felicijanu za lepo opravljen obred in Pogrebni službi
Oklešen.

Žalujoči: vsi njeni



V SPOMIN

*Nikoli za zmeraj ne odide tisti,
za katerega bi želeli, da se vrača.*

Druga februarja minevajo tri leta od
tragične smrti

ANTONA ŠUŠTARIČA

s Trate pri Semiču

Hvala vsem, ki se ga spominjate in mu prižigate sveče.

Bratje in sestre
1998



ZAHVALA

V 69. letu nas je zapustil stric in brat

ALOJZ AVSEC

z Malega Slatnika

Prisrčna hvala sorodnikom, prijateljem in vaščanom za
podarjeno cvetje in sveče, g. župniku za lepo opravljen obred,
g. Mikcu za lepe besede slovesa in pevcem za zapete
žalostinke. Vsem iskrena hvala!

Vsi njegovi



ZAHVALA

*Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družni nas.
So vezi močnejše, brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.
(Mila Kačič)*

V 69. letu nas je zapustil naš dragi ata in
stari ata

JANEZ STROJIN

z Mestnih njiv 12, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem
za izraze sožalja ter podarjeno cvetje. Posebna zahvala
novomeškim železnicarjem za govor in venec, pevcem in g.
proštu Lapu za opravljen obred. Vsem še enkrat prisrčna
hvala!

Vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 29. januarja - Franc Petek, 30. januarja - Martina Sobota, 31. januarja - Janez Nedelja, 1. februarja - Ignez Ponedeljek, 2. februarja - svečnica Torek, 3. februarja - Blaž Sreda, 4. februarja - Andrej

LUNINE MENE
3. februarja ob 23.53 - prvi krajec

kino

BREŽICE: Od 29.1. do 1.2. (ob 16.30 in 20. uri) ter 2. in 3.2. (ob 20. uri) drama Titapik. 4.2. (ob 20. uri) kriminalni film Zbogom dekleta.

ČRNOMELJ: 30.1. (ob 20. uri) in 31.1. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Sam

dom 3.1.2. (ob 18. in 20. uri) ameriški kriminalni film Igra.

DOBREPOLJE: 30.1. (ob 19.30) ameriški kriminalni film Igra. 1.2. (ob 15. uri in 19.30) ameriški film Vulkan.

GROSUPLJE: 30.1. (ob 19. uri) ameriški kriminalni film Vulkan. 31.1. (ob 19. uri) ameriški kriminalni film Igra.

KRŠKO: 29. in 30.1. (ob 17. uri) ter 1.2. (ob 18. uri) risani film Herkules.

METLIKA: 30.1. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Igra. 1.2. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Sam doma 3.

NOVO MESTO: Od 29.1. do 3.2. (ob 16., 18. in 20. uri) komedija Austin Powers.

RIBNICA: 31.1. (ob 21. uri) ameriški film Vulkan. 1.2. (ob 16. uri) ameriški kriminalni film Igra.

VELIKE LAŠČE: 31.1. (ob 19. uri) ameriški film Vulkan. 1.2. (ob 19. uri) ameriški kriminalni film Igra.

tovrstni ameriški imperializem. Zadeli so v polno. Do nazga je namreč na podelitvi v Berlinu, rezervirani za stari kontinent, postal najboljši film leta, snel pa je še nekaj felixov za režijo, scenarij in še nekaj šare.

"Jebeš" Ameriko, ki ima gumijastega Carreyja, 200-milijonski Titanik in pohotnega predsednika. Na tej strani je le z nekak drobiža nastal trebuhe parajoč in usta raztezajoč, toda inteligenčen in ne zgolj debilno smešen film, ki ima fantastičen tekst v angleških teve dramah in kriminalkah prekaljene igralce, povsem enostavno in že pozabljeno klasično kamero, režijo in montažo ter zelo efektno glasbo starih kraljev diska. Štorija je že ponarodila: v nekak zelo perspektivni jeklarski Sheffield udari recesija, tako da v mestu obratuje le še urad za brezposelne, kjer ubijajo čas tudi suhi, mali, grdi Gaz, tolsti Dave in njun bivši šef in mojster plesnih korakov Gerald. Ko v mesto pridejo Chippendales, seksi striptizarji, Gaz prepriča petetero na avdiciji izbranih lutzerjev, da je striptiz njihova edina možnost za zaslužek, on bi naprimer lahko potem plačeval alimente za sina, ki mu ga žena prepoveduje srečevati. Med komičnimi zapleti imamo še vrsto socialnih štorij.

– Še to. Zakaj naj bi šle babnice gledat tipe, ki niso ne lepi ne mladi, še občutka za ritem nimajo? Ker grejo do konca, do nazga, in ker so to njihovi fantje iz sosednje ulice. **TOMAŽ BRATOŽ**



• **DO NAZGA**, komedija (The Full Monty, Velika Britanija, 1997, 100 minut, režija: Peter Cattaneo)

Film Do nazga ali Do nagega, če se vam sleng na papirju zdi nerazumljiv, je brez najmanjših dvomov najbolj potentna komedija na domačih platnih v minulem letu. To potrjuje vsaj dve dejstvi: v prestolnici je na rednem sporedu že od novembrskega ljubljanskega filmskega festivala, kjer je doživel prve ovacije; drugo; toliko navdušenja med tako različnimi profili gledalcev - gre za osebn, mala in povsem interna merjenja reakcij - že dolgo ni bilo zaslediti, morda, kar se komedije tiče, sploh še nikoli.

Toda Do nazga ni imel za seboj močne propagandne mašinerije tako kot holivudska produkcija, v njej ne igra Al Pacino ne Richard Gere, še najmanj pa Jim Carrey. Pod režijo se ni podpisal Cameron ali Fincher, ampak Peter Cattaneo, Anglež z italijanskim priimkom, mogoče tudi predniki. Pod produkcijo spet stoji italijanski priimek. Scenarij je požegnala, obenem pa tudi občutno financirala komisija pri Evropski skupnosti, ki načrtno podpira evropski film, da bi tako vsaj malo zajezila

Spoštovani naročniki in bralci!

Vsi, ki ste postali naročniki Dolenjskega lista v lanskim nagrajni akciji, ste prejeli polnično za plačilo celoletne naročnine. Za nakazilo nimate več veliko časa, kajti dobitnike nagrad bomo izžebali že v torek, 3. februarja – kajpak med tistimi naročniki, ki boste imeli plačano naročnino, po pošti pa vam bomo poslali tudi želeno knjigo in koledar.

Hkrati bomo izžebali tudi nagrajence izmed starih naročnikov, pri katerih je pogoj za morebitni dobiček plačana naročnina za lani.

Med tistimi, ki že plačujete letošnjo polletno naročnino, bomo v kratkem izžebali skoraj dva tisoč dobitnikov stenskega setvenega koledarja – in to lepo darilo bomo izžebancem takoj poslali po pošti.

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke 200 tolarjev; naročnina za 1. polletje 5.070 tolarjev, za upokojence 4.563 tolarjev; letna naročnina 10.400 tolarjev, za upokojence 9.360 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 20.800 tolarjev; za tujino letno 130 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v stolpcu za ekonomske oglase 2.800 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 3.300 tolarjev. Mali oglas do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.800 tolarjev za 1 cm v stolpcu.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-4405/9 (Dolenjska banka, d.l., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglas in osmrtnice 324-006.

Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, d.o.o. Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana.

KMETIJSKI STROJI

TRAKTORSKO PRIKOLICO domače izdelave prodam. ☎ (068)58-213. 359

TRAKTORJI UNIVERZAL, Fiat, Zetor, Lamborghini, IMT, TV 826, Landini, Same, Hurliman, Torpedo po starih cenah s popusti! Novo za staro! Rabljeni TV 732, Univerzal 45 DT, LTZ 55. Ugodni krediti! Agroavto Kranj, Ljubljanska 30, ☎ (064)332-111, 112, 113, od 8. do 16. ure. 375

TRAKTORSKI VALJAR za valjanje njiv, prikolico in škropilnico za traktor prodam. ☎ (0608)43-264. 388

MOLZNI STROJ Alfa Laval in hladilni bazen, 130-litrski, s hladilnikom, prodam. ☎ (0608)32-453. 304

MOTOKULTIVATOR Muta Maestral's kosa in frezo prodam. ☎ (068)49-819, po 15. uri. 390

TRAKTOR TV 418 z nekaj priključki prodam. ☎ (068)27-422. 397

UGODNO PRODAJ bočno kosilnico Univerzal GS 2035 A in 80-litrski bojler. ☎ (068)83-571. 366

TRAKTOR Eicher, 65 KM, letnik 1978, plug IMT 61004 in plug Slavonec prodam. ☎ (0609)633-561. 323

TRAKTOR TORPEDO 45, 400 ur, prodam. ☎ (068)45-420. 320

MEŠALEC za TV in frezo prodam ali zamenjam za manjšo kosilnico. ☎ (068)45-078. 411

tabakum d.o.o.

Podbevškova 5, Novo mesto
Tel. 068/341-288, 341-810

NOVO

IMT

ZASTOPNIK ZA DOLENJSKO

VSE NA ENEM MESTU – V NOVEM MESTU

KUPIM

DELNICE TELEKOMA, Žita, Save, Kom-pasa, S-Hrama, Arkade in ostale odkupimo za gotovino. ☎ (041)669-221. 70

DELNICE TELEKOMA in ostale ugodno odkupim. ☎ (068)324-297.

MOTORNA VOZILA

OPEL KADETT 1.4 i, letnik 1991, 89.000 km, lepo ohranjen, registriran do 30.11.1998, prodam za 9300 DEM. ☎ (068)81-298. 326

R TWINGO, star 6 mesecev, prodam. ☎ (068)324-284, dopoldan. 329

BMW 318 i, letnik 1986, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)24-255. 348

126 P, letnik 1989, 43.000 km, brezhiben, prodam. ☎ (068)75-255, po 16. uri. 365

R 4, letnik 1986, registriran do 1/99, prodam. ☎ (068)24-337. 369

VW JETTO 1.6 B, letnik 1987, registrirano za celo leto, prodam za 5500 DEM. ☎ (068)78-057. 372

GOLF JX D, letnik 1989/90, registriran do 22.11.1998, 116.000 km, prodam. Jože Mrvar, Stara cesta 28, Straža. 394

OPEL ASTRO 1.6, letnik 6/95, prvi lastnik, servo volan, kovinske barve, temna stekla, CZ, zračna blazina, 37.000 km, 3V, prodam. ☎ (068)28-458. 399

R 5 CAMPUS PLUS, letnik 1993, registriran do 1999, prodam. ☎ (068)30-095. 322

OPEL CORSO, letnik 1990, mešalno mizo Diamond studio Master, 2 x 16 kanalov, in kitari Ibanez in Gibson prodam. ☎ (068)30-079. 345

R 5 CAMPUS PLUS, letnik 11/92, prodam. ☎ (068)65-169, po 16. uri. 328

R 18, letnik 1982, srebrno kovinske barve, registriran do 8/98, prodam za 1600 DEM. ☎ (068)69-282. 381

ROVER 214 SI, letnik 1994, CZ, klima, 5V, prodam. Jordan, Grajska 27, Kostanjevica. 325-

FIAT UNO 1.0 i.e., letnik 1991, katalizator, registriran za celo leto, prodam. ☎ (068)28-714. 412

FIAT CROMA 2000 i.e., letnik 1992, registriran za celo leto, prodam. ☎ (068)28-714. 413

GOLF 1.6 CLD, letnik 1991/92, registriran do 6.1.1999, prodam. Kastelic, Srebrniče 11. 383

JUGO 45 KORAL, letnik 1988, registriran do 12/98, prodam za 1400 DEM. ☎ (0608)75-405. 391

DOBRO OHRANJENEGA in opremljenega brošča, registriranega do 15.1.1998, prodam. ☎ (068)41-014. 342

R 4 GTL, letnik 1989, registriran do 4/98, redno servisiran, srednje ohranjen, prodam za 1900 DEM. ☎ (068)25-031. 395

R 5 ugodno prodam. ☎ (068)78-207. 332

R TWINGO, rdeč, letnik 1997, 13.000 km, prodam za 13.300 DEM. ☎ (068)75-298. 361

GOLF DIZEL, 1.89, reg. do maja, prevoženih 106.000 km, prodam ali menjam za juga ali R4. ☎ (068)75-334. 366

OPEL ASTRA 1.6i, karavan, letnik 5/92, dodatna oprema, možen kredit, prodam. ☎ (068)322-059. 391

R5 CAMPUS, letnik 1991, prodam. ☎ (068)73-106. 356

POHIŠTVO

TROSED, raztegljiv v ležišče, in dvosed, primeren za vikend, prodam. ☎ (041)623-116. 347

POSEST

STARO HIŠO, potrebno popravila, primereno za diskont ali bife, v Šmihelu prodam. Drago Staniša, ☎ (066)75-266, od 18. do 20. ure. 107

STARI GRAD pri Podbočju, prodam vinograd, zidnico, sadovnjak, gozd, 34 a, voda, asfalt, elektrika do parcele. Ugoden kraj za stalno bivališče. Cena 25.000 DEM. ☎ (061)41-978. 122

VINOGRAD v Šmavru z zidnico, 17 a, prodam. ☎ (068)78-245, zvečer. 311

VINOGRAD v Grčevju prodam ali dam v najem za več let. ☎ (068)25-044. 324

OPUŠČENO hribovsko kmetijo, 10 ha, in nedokončano novo hišo prodam. ☎ (068)76-716 ali (0608)89-239, zvečer. 367

MEŠAN GOZD med Sotesko in Dvorom prodam. ☎ (064)472-229. 382

GOSTINSKO - TRGOVSKI OBJEKT, 18.30 x 7 m, novogradnja, v Črnomlju, prodam. 2 prostora sta opremljena za fast food, 1 prostor trgovina. Vsi prostori so v obratovanju. Na vrhu hiše je možna ureditev stanovanja. ☎ (068)51-888. 318

V NAJEM ODDAM 20 a vinograda v Knežiji nad Karteljevim. ☎ (064)736-619. 387

GOZD na Brezovici pri Šmarjeti, 60 a, prodam. ☎ (068)21-161. 305

VINOGRAD z zidnico, v Starem Ljubnu, v dveh parcelah po 6 a ter mlatnico za žito, malo rabljeno, prodam. ☎ (068)79-692. 314

TRAVNIK, 57 a, na Smedniku pri Raki prodam. ☎ (0608)75-210. 352

V MIRNI PEČI, center, prodamo novejšo hišo, 180 m², na zanimivi lokaciji (šola, vrtec), vsa infrastruktura, za 120.000 DEM. ☎ (068)78-030 ali (0609)643-999. 408

NA ROBU Novega mesta prodamo za 145.000 DEM v celoti izdelano hišo (ogrevanje plin), mima in sončna lega. ☎ (068)78-030 ali (0609)643-999. 409

STAREJŠO ZIDANICO z vinogradom, cca 300 trt, prodam. ☎ (068)49-270. 373

VINOGRAD, 500 trt, na Podklancu pri Vinici ugodno prodam. ☎ (068)64-537. 346

ZIDANICO, vinograd in gozd prodam, seno pa menjam za drva ali prodam. ☎ (0608)80-278. 357

STARO HIŠO z gospodarskim poslopljem in nekaj zemlje, z gradbeno parcelo, v Dragi 5 pri Smarjeških Toplicah, prodam. Informacije vsak dan od 15. do 18. ure. 358

PREKLICI

OPOZARJAMO Ano Hudoklin, Brusnice 39, naj preneha s telefonskimi klici in z zmerjanjem Renate Ljubi ter Anice in Mihaela Poredosa, sicer jo bomo sodno preganjali! 363

PRODAJ

PODJETNIKI LESARJI! Prodaj vso linijo za izdelavo palet in elementov z gatrom vred za 73.000 DEM. Odkup zagotovljen! ☎ in fax: (065)23-817. 302

BEL in rdeč krompir za nadaljnje sajenje prodam in dostavim na dom. ☎ (064)491-118. 307

POZOR! Prodaj univerzalno napravo za razgibanje invalidnih oseb z elektronsko regulacijo ter invalidski voziček na elektromotorni pogon. ☎ (063)763-346. 312

UGODNO PRODAJ kvalitetne hrastove in smrekove plohe, naravno suhe. ☎ (0609)629-794. 315

BAS KITARO s kovčkom prodam. ☎ (068)24-778. 316

ELEKTRIČNE OMARICE, zunanje in notranje, kompletno opremljene, ugodno prodam. ☎ (061)751-425 ali (041)683-190. 321

KOZOLEC na 3 štante in podstrešek ugodno prodam. ☎ (068)75-551. 340

NOVO prikolico za osebni avto prodam. ☎ (068)68-016. 376

BELO VINO in prevleke za sedeže za 126 P prodam. ☎ (068)52-603. 407

INDUSTRIJSKI šivalni stroj, dvoigelni "überdeck" Union Special, in aparat za šivanje elastike za perilo prodam. ☎ (068)52-984. 360

POCENI PRODAJ BOJLER (drva, elektrika) za kopalnico, star 1 leto. ☎ (068)69-241. 309

3 RADIATORJE IG, 36 členov, višina 1 m in enega 30 členov, višina 60 cm, ugodno prodam. ☎ (068)28-714. 414

ETAŽNO centralno peč, 20.000 Kcal, žensko kolo, 2 motorni kosilnici in motorno kolo prodam. ☎ (068)27-466. 371

KOSTANJEVO KOLJE prodam. ☎ (068)26-889. 301

AVTOPRIKOLICO večjih dimenzij, naletna zavora, a test, traktorsko prikolico domače izdelave, gumi voz, 16 col, prodam. Stane Staniša, Konec 12, Novo mesto, ☎ (068)322-628, dopoldan, (0609)634-131, popoldan. 303

BUKOVA razžaganca drva, 9 metrov, prodam po 5000 SIT. ☎ (068)322-172. 393

DOMAČE ŽGANJE in belo ter rdeče vino prodam. ☎ (068)59-021. 370

CIRKULAR Mio standard, 6 operacij, prodam 25% ceneje. ☎ (068)65-409. 308

VINO CVIČEK po 650 SIT/l in domače žganje sadjevcev po 650 SIT/l prodam. ☎ (068)81-416. 344

GARAŽNA in dvorišna vrata z daljinskim odpiranjem ali brez prodam. ☎ (068)42-635. 356

ŽGANJE SADJEVEC prodam po 650 SIT/l. ☎ (068)81-295. 327

VINO CVIČEK in seno, večjo količino, prodam. ☎ (068)76-000. 310

RAZNO

MAŠKARADNE originalne kostime za otroke in odrasle lahko naročite na ☎ (061)42-41-33. 331

TRGOVINO v obratovanju oddam v najem. ☎ (068)89-808. 355

PROFESOR inštruiral fiziko in osnove elektrotehnike. ☎ (068)20-452. 386

ZA POMOČ starejšima zakoncem nudimo dobro plačilo in stanovanje. Družina z otrokom ni ovira. ☎ (061)51-296. 406

V METLIKI - GALA CENTER, oddamo poslovni prostor - pisarno, 22 m², telefon, CK. ☎ (068)58-422. 378

ZAKONCA sprejeta mlado družino na kmetijo. Možnost dedovanja! Naslov v upravi lista. 343

RADIO KRKA
Novo mesto
106,6 MHZ

Športna oddaja
"ŠPORT V SOBOTO"

vsako soboto
od 17. do 23. ure

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal
s Trdinovega vrha
na kanalu 41

SLUŽBO DOBI

V TRGOVINI BUTLER redno zaposlimo 2 trgovca (-ki) za akcijske prodaje. ☎ (068)372-600. 317

DO BOLJŠEGA jutri s prodajo dodatnega šolskega programa! ☎ (064)634-064 ali (041)637-492. 319

ZA NEKAJ UR dnevno vabimo mlajše upokojenke, ki si želijo dodatnega zaslužka. ☎ (068)324-017. 333

DELO v pisarni nudimo komunikativnim osebam. ☎ (068)324-076. 334

KUHARJA (-ICO) z izkušnjami, samostojno, zaposlimo v gostilni v Novem mestu. Delo je izmensko, nedelje proste. ☎ (041)637-352. 335

VOZNIKA C in E kategorije takoj zaposlim. ☎ (06

MANA

turistična agencija

KANDIJSKA 9, SLO-8000 NOVO MESTO
TEL.: 068/321-115, 325-477
FAX: 342-136

KANARSKI OTOKI
DJERBA
TAJSKA
INDIJA in NEPAL
KUBA
MEHIKA
... in še in še ...

od 72.200,00 SIT dalje
od 68.400,00 SIT dalje
odhod 18. 2. iz Ljubljane
odhod 1. 3. iz Ljubljane
odhod 25. 4.
odhod 20.4.

SEJMI 1988

POHIŠTVO - STOCKHOLM 4. 2., 5 dni - letalo
KMETIJSTVO - VERONA 3. 2., 1, 2 dni - avtobus
AVTOSALON - ŽENEVA 10. 3., 1 dan - letalo
GRADBENIŠTVO - MÜNCHEN 29. 3., 31. 3. 1. 4.,
2 in 3 dni-avtobus

Pokličite nas poslali vam bomo programe in seveda vse uredili za vaše potovanje!

VABLJENI - VSAK DAN OD 9. - 15. URE

ZAHVALA

Življenje celo si garala,
vse za hišo in družino dala,
le sledi ostale so povsod,
od dela tvojih pridnih rok.

V 58. letu starosti nas je nenadoma zapustila

BREDA JAKŠE

iz Potočne vasi 5

Z bolečino v srcih se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Iskrena hvala šmihelskim pevcem, g. župniku za opravljen obred in besede slovesa, g. Oklešnu za organizacijo pogreba in govorniku Urošu. Hvala vsem, ki ste kakorkoli pomagali in pokojnico pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni



CITROËN



Avto, ki vam zleze pod kožo

www.citroen.si

Verjemite ali ne...



Krvavec 104.5
Kum 105.9

grafika

Le
čevlje
sodi
naj
kopitar

časopisi v 24 urah • komercialni tisk • knjige
brošure • plakati • oblikovanje • marketing
trgovina • servisiranje računalnikov

068/323-611; fax: 068/321-693

FRIZERSKI SALON

v Novem mestu
oddamo v najem.

068/22-361



Jasnovidka Amalija vam pomaga iz stiske in razočaranj - vse na osnovi lastnega videnja.

090 - 40 36

ZAHVALA

Le delo, skrb, ljubezen,
bolezen in trpljenje
izpolnjevalo tvoje je življenje.
Vse do zadnjega si upal,
da bolezen z močno trdo voljo boš pregnal.
Pošle so ti moči in zatisnil trudne si oči.
Ostala je praznina, v srcih naših huda bolečina.

V 33. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš ljubi mož, očka, sin in brat

ANTON JURŠIČ

iz Kočvarjeve ulice 10 A

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in nekdanjim vaščanom za izraze sožalja, darovano cvetje, sveče in vence ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Cepičevi, dr. Hudoklinovi in osebju Pljučne bolnice, Onkološkemu inštitutu, Lipi Kostanjevica, delavkam nekdanjega Novoteksa, VVO Ostržek, Zdenki Vrhovšek in družinam Kuhar, Turk iz Kočarije, Turk in Gole. Hvala tudi g. Smoliču in g. Ašiču za lepe besede ob uri slovesa in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: žena Sonja, sin Klemen, hčerka Klavdija in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V naših srcih ti živiš,
zato pot nas vodi tja,
kjer v tišini spiš.
Tam lučka ljubezni vedno gori,
tvoj nasmeh med nami živi.

V 85. letu starosti naju je zapustil naš dragi mož in oče

ANTON KOŽELJ

sedlarsko - tapetniški mojster

iz Metlike

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za pisne in ustne izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter tako številno spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala Slavu in Dragici Koželj za vsestransko pomoč, g. župniku za lepo opravljen obred, cerkvenemu pevskeemu zboru, ge. Albinci Tošeski pa za ganljive besede slovesa. Hvala Prostovoljnemu gasilskemu društvu, g. Stanetu Bajuku za govor pri odprtem grobu, dr. Vukoviču, patronažnima sestrama Anici Vraničar in Bernardi za nego na domu in Splošni bolnišnici Novo mesto. Najlepša hvala sindikatu STP Mercator ter sodelavcem Salona pohištva, Zvezi borcev Metlika, metliški godbi, Pogrebnemu društvu in g. Piškuriču za organizacijo pogreba. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Marija, hči Marija in ostalo sorodstvo

standard

d.d.

PIONIR

Družba za gradnjo in inženiring d.d.
NOVO MESTO Kočvarjeva 4



ZAKLJUČUJEMO GRADNJO POSLOVNO STANOVANJSKEGA OBJEKTA v Metliki v Kidričevem naselju. Na voljo je še nekaj stanovanj velikosti 41 do 98 m². Nudimo tudi gradnjo objektov za individualne graditelje, kot tudi storitve obratov in mehanizacije.

Informacije dobite na sedežu družbe v Novem mestu
tel.: 068/324-108 • fax: 068/321-037

Benefit international, d.o.o.

Ljubljanska c. 27 (BTC)

8000 Novo mesto

objavlja prosto delovno mesto v prodajalni z obutvijo za prodajalca, lahko pripravnika

Delovno razmerje bomo z izbranim kandidatom sklenili za določen čas.

Ponudbe prinesite osebno v prodajalno do 7.2.1998.

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto
po 068/323-610 ali 041/623-116

odmevno objavo v
DOLENJSKEM LISTU

GOTOVINSKA POSOJILA
Muzejska 3
068/321-751

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila! Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacijo.

RAČUNALNIŠKO
IZOBRAŽEVANJE
APROS, d.o.o., Novo mesto

3-dnevni osnovni in nadaljevalni tečaji WINDOWS, WORD, EXCEL in INTERNET popoldne na Srednji ekonomski šoli Novo mesto. Prijave in informacije na 068/321-926, g. Zdenko Potočar.

TABAKUM, d.o.o.
Novo mesto
Tel. 068/341-288, 341-810

GUME za osebni program (BREZPLAČNA MONTAŽA in POPUST) * Akumulatorji VESNA * VINOGRADNIŠKA ŽICA * NOSILCI ŽICE * CISTERNE INOX * ŠKARJE * AKCIJA: program STIHL, HUSQVARNA in OLEO MAC - do 30% POPUSTA ali 4 OBROKI! Velika izbira vrtnih kosilnic! - VROČE CENE!

Darinka Papež



igra najpomembnejšo vlogo. "Nekdo je nekoč rekel, da mora učitelj, če ne more narediti vtisa s svojo zunanostjo, odpreti svoje srce. Priznam, da imam rada svoje delo in da delam z vsem srcem, v kolikšni meri pa se mi uspe približati učencem, najbolje vedo sami. Moje pravilo je, da mora biti učitelj strog, pošten, zahteven, tolerant, in če mi to uspeva, sem vesela, da sem naredila nekaj dobrega za učence in za svojo dušo," pravi Darinka Papež, ki otrokom v njihovih občutljivih in hkrati vihravih letih neprestano dopoveduje, da morajo vedno imeti vsaj majhen cilj, ki jih pripelje k drobnim srečam. Iz majhnih sreč pa lahko ustvarijo veliko srečo. Hkrati na njih prenaša vedrino, ki kar vre iz nje.

Pred slabimi tremi desetletji si je slavistka Darinka Papež našla svojo prvo zaposlitev v črnomaljski osnovni šoli Mirana Jarca in ji ostala zvesta do danes. V vseh teh letih se je nabralo toliko drobnih spominov, najbolj pa je vesela, da je prišla v dober kolektiv, ki je cenil željo po znanju in se trudil za uveljavitev šole.

Prav zaradi tega se je v svoji mladostni zagnanosti še v večjo vlogo in odgovornostjo lotila dnema, a ne le pri rednem pouku slovenskega jezika, temveč tudi pri izvenšolskih dejavnostih. Spodbujala je mlade in oni so spodbujali njo, da se je lotevala vedno novih nalog. Skupaj so se veselili uspehov, ki jih ni bilo malo, bodisi v novinarskem krožku, pri šolskem radiu, dramsko-recitatorskem krožku, pri tekmovalstvu za bralno značko ali za Cankarjevo priznanje, pri raziskovanju ljudskega blaga, pripravljavanju prireditev in še kje. Bila je zraven povsod, kjer je vsaj malo dišalo po slovenščini.

"Zame je bil velik uspeh, že ko sem videla, da sem učence navdušila za slovensko besedo. Da so vzljubili lepoto slovenskega jezika in ga znajo ceniti," pravi Papeževa. Ko teče beseda o njej, nikoli ne pozabijo omeniti njene materinskega čuta, ki poleg strokovnosti pri njenem delu od-

igra najpomembnejšo vlogo. "Nekdo je nekoč rekel, da mora učitelj, če ne more narediti vtisa s svojo zunanostjo, odpreti svoje srce. Priznam, da imam rada svoje delo in da delam z vsem srcem, v kolikšni meri pa se mi uspe približati učencem, najbolje vedo sami. Moje pravilo je, da mora biti učitelj strog, pošten, zahteven, tolerant, in če mi to uspeva, sem vesela, da sem naredila nekaj dobrega za učence in za svojo dušo," pravi Darinka Papež, ki otrokom v njihovih občutljivih in hkrati vihravih letih neprestano dopoveduje, da morajo vedno imeti vsaj majhen cilj, ki jih pripelje k drobnim srečam. Iz majhnih sreč pa lahko ustvarijo veliko srečo. Hkrati na njih prenaša vedrino, ki kar vre iz nje.

Učenci ne skrivajo, da so ji za vse to hvaležni. Ko je 8. b razred leta 1995 zapuščal osnovno šolo Mirana Jarca, je Papeževi v slovo zapisal, da jih je znala varno voditi po razburkanih vodah njihove mladosti. "Razumeli ste našo večkrat preveliko mladostno razigranost. Našli ste toplo, razumevajočo in spodbudno besedo, ko smo zadeli ob oviro in padli," so zapisali. In ko se srečuje z nekdanjimi učenci, so ji hvaležni za nasvet ali droben citat, ki ga je izbrskala iz literature in jim ga skupaj z življenjsko modrostjo posredovala na izjemno prijazen način.

Papeževa je na viniški slovesnosti ob 120. obletnici rojstva pesnika Otona Župančiča prejela za delo na kulturnem področju Župančičevo diplomno. "Ne delam zaradi pohval. Rada bi se kot ranjena žival zavlekla v kot in v miru ustvarjala. Če pa sem s tem doprinesla k dobremu imenu šole, sem vesela. Hkrati pa gre tudi za priznanje drugim učiteljem, od katerih sem se učila," pravi. Tako pač čuti v srcu, in čeprav so ji pred novim letom učenici na vprašanje, kakšna naj bo, odgovorili, naj ostane takšna kot doslej, se ji zdí, da bi morala biti po prejetem priznanju še boljša.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE



"NAJ" MEŠČANKA, "NAJ" MEŠČAN - Minuli petek je bila v restavraciji Tango na Otočcu svečana razglasitev celoletne akcije "Naj" meščan, "naj" meščanka ter avto leta 1997, ki jo je pripravil časopis Novi medij. Bralci Novega medija in poslušalci Studia D so na lestvici za "naj" meščanko in "naj" meščana predlagali več zaslužnih žensk in moških z najrazličnejših področij od politike do športa. Laskava naslova "naj" meščanka so podelili Lojzki Potrč, direktorici novomeškega doma starejših občanov in "naj" meščan dr. Antonu Starcu, direktorju novomeške bolnišnice. Priznanji in zlata prstana, kopiji prstana, izkopenega na arheološkem najdišču Kapiteljska njiva v Novem mestu, je "naj" meščanoma izročil predsednik državnega zbora dr. Janez Podobnik. Razglasili so tudi avto leta 1997, to je VW polo, sledila sta Opel Corsa in Renault Megan. Del denarja od prodanih vstopnic je Novi medij namenil Medobčinskemu društvu gluhih in naglušnih Dolenjske in Bele krajine, predsednik državnega sveta Tone Hrovat pa je društvu v imenu Slovenske ljudske stranke izročil barvni televizor. Na fotografiji od leve proti desni: dr. Janez Podobnik, "naj" meščan dr. Tone Starc, "naj" meščanka Lojzka Potrč in glavna urednica Novega medija Jasna Šinkovec. (Foto: M. Klinc)

Metličanka čebelarstva kraljica

Vajdovi iz Metlike, ki se desetletja ukvarjajo s čebelarstvom, sodijo med največje slovenske čebelarje - Zlata medalja za med - Martini naslov prve čebelarke kraljice

METLIKA - V Sloveniji imajo čebelarji v povprečju po 10 do 20 panjev, takšnih z nekaj sto čebeljimi družinami pa bi lahko prešteli na prste. Zato ne čudi, da so Vajdovi iz Metlike s 300 AŽ-panji v sedmih čebeljakih, ki jih imajo v Metliki, Radoših, Bojanji vasi in na Boldražu, med šestimi največjimi slovenskimi čebelarji.

Pri Vajdovih so čebelarili že od nekdaj, gospodar Milan pa je prevzel čebele od mame in za to lepo, a odgovorno delo navdušil tudi ženo Martino in sinova Milana in Igorja. Čeprav so se čebelarjenja lotili zelo strokovno in se veliko izobražujejo - sin Milan je bil pred leti celo na enomesečnem tečaju

vzreje matic v Pragi - poudarjajo, da je njihovo delo še vedno zgolj ljubiteljsko. Zavedajo pa se, da je za uspešno čebelarjenje poleg pridnosti najpomembnejše prav znanje, zato sodelujejo s Kmetijskim inštitutom, Zvezo čebelarstvih društev ter številnimi slovenskimi in tujimi strokovnjaki. Sicer so pri Vajdovih zagovorniki sajena medovitih rastlin in biološke-

dobrodošlo prvo ocenjevanje medu na lanskem sejmu sadja v Gornji Radgoni. Vajdovi so le poskusno poslali na ocenjevanje vzorec cvetličnega medu, ker so želeli strokovno mnenje, a bili so nemalo presenečeni, ko so prejeli zlato medaljo.

Še večje presenečenje je doživela Martina, ko je bila konec lanskega leta na Ambroževem plesu, ki sta ga v Ljubljani pripravila Akademsko čebelarstvo in Zveza čebelarstvih društev, izbrana za prvo slovensko čebelarstvo kraljico. Okrog 20 čebelarjev se je pomerilo v čebelarstvih opravilih, ki jih ima Vajdova seveda v mezinu, zato ne čudi, da je bila najbolj spretna. Za nagrado je dobila lovorjevo krono in umetelno oblikovano steklenico, ki naj bi jo odprla na prelomu tisočletja. Milan pristavi, da ni izključeno, da ne bodo kakšnega medu poimenovali kraljičin med.

M. BEZEK-JAKŠE



Čebelarstva kraljica Martina Vajda



Milan Vajda pred čebeljakom

ga načina zatiranja boleznih čebel, čeprav marsikdaj brez kemičnih sredstev ne gre.

Čebelarji so se velikokrat pritoževali nad prenizkimi cenami medu, Milan pa pravi, da so sedaj dokaj ugodne. "Vendar bi morala biti tudi na policah trgovin že na prvi pogled opazna razlika med kvaliteto medu, več pa bi morali narediti za uveljavitev domačega medu, tako kot je navada v drugih evropskih državah," je prepričan Vajda. Ob tem poudarja, da čebelarji pogrešajo pomoč države, saj je splošno znano, da čebele le desetino svojega dela opravijo za čebelarje, ostalo pa za druge.

Vajdovi pridelujejo v glavnem cvetlični, akacijev, kostanjev in gozdni med, vosek, propolis, medeno žganje, kranjsko medico in cvetni prah, pred leti pa so vzgajali tudi matice. Čebelarji so doslej pogrešali ocenjevanje čebeljih pridelkov, zato je bilo toliko bolj

Iz zbirke anekdot Slavka Klančičarja

"Sreča"

Bil je lep spomladanski dan, kot nalašč za delo v vinogradu. Takoj po končani službi sem sedel v avto, da bi bil čimprej v Straški gori. Ko sem peljal skozi Dolenjske Toplice, zagledam na parkirnem prostoru ob drevo naslonjenega našega delavca Franca Avguština-Kreseta. Spomnil sem se, da se mu je danes zavalil hlood na nogo in da so ga že navsezgodaj peljali k zdravniku. Ustavil sem avto in izvedel, da do zdravnika ni prišel.

"Peljal vas bomo v bolnišnico," rečem čakajočemu.

Predno je moj varovavec prišel na vrsto, opravil slikanje in dobil mavec, je bilo že pozno popoldan. Da bi vsaj deloma rešil, kar se da, sem nazaj grede malo bolj pognal. Ravno tisti dan pa so topliški miličniki z radarjem kontrolirali hitrost. Tako mi pred njihovo postajo eden od njih pokaže stop loparček.

"Prehitro ste vozili," mi pravi in privleče iz žepa blok.

"Ponesrečil se je in sedaj ga iz bolnišnice peljem hitro domov," pohitim z opravičilom, sopotnik pa napravi strašno trpeč obraz in pokaže na mavec.

Mož postave se je dal prepričati in tako je ostal le pri opominu. Čez čas se nagne Avguštin k meni: "Kakšno srečo ste imeli! Če ne bi vozili mene, bi prejle prav na hudičevo plačali."

TOPLAR DOBIL NOVO STREHO

JABLANA - Ena izmed lepših značilnosti naše krajine so kozolci, zato je prava škoda, da izginejo. Še posebej topolarji. Nekateri zdela starost, spet druge porušijo lastniki. Konec tega tedna je družina Kos iz Jablana dobro poskrbela za toplar, ki s svojo mogočnostjo krasí prihod v vas. Kozolec, ki je dočkal več kot sto let, je bil potreben obnove, z akcijo domačin in vaščanov pa je dobil novo rdečo streho. Čeprav imajo Kosovi veliko in modernizirano kmetijo ter kozolca ne potrebujejo za sušenje sena, kot je bilo včasih.

M. BEZEK-JAKŠE

Kojarjeva sivka vdrugič trojčke

RDEČI KAL - Pri Kojarjevih na Rdečem Kalu je njihova sivka pred kratkim povrgla trojčke. To pa se ni zgodilo prvič. Gospodar Jože je povedal, da je sivka najprej dvakrat imela po enega telička, potem pa kar dvakrat dvojčka in enkrat tudi trojčke, ki pa so bili takrat žal mrtvi. Pred štirinajstimi dnevi pa je povrgla tri zdrave in krepke teličke.

"Pri telitvi je bil prisoten tudi živinozdravnik, ki se kar ni mogel načuditi nad zdravimi in krepkimi telički, saj so se vsi trije takoj postavili na noge kot risi," pove Jože. To, da bo več teličkov, so pri Kojarjevih pričakovali, saj je bila proti koncu krava že zelo okorna, niso pa si upali pomisliti na tako lepa teleta. Čeprav je nji-

hov hlev bolj majhen, bodo teličke obdržali, vsaj eno pa tudi potem, ko bodo dovolj zrasle za prodajo. "Mleka zanje imamo dovolj pri hiši," pove Jože.

Jože je z veseljem pokazal tudi kobili, ki si jih je kupil zaradi veselja do konj, ima pa jih tudi za delo na polju. Pri Kojarjevih, kjer sta poleg očeta in mame doma še sin in hči, se ukvarjajo predvsem z oddajo mleka in rejo goveje živine. Ker pa kmeta vedno rado kaj tepe, od države do slabega vremena in boleznih pri živini, so bili Kojarjevi toliko bolj veseli kar treh teličkov naenkrat. "Sivke resda niso velike mlekarice, so pa bile od nekdaj dobre za teleta," je dodal Jože.

J. D.



GOSPODAR JOŽE S TELIČKI - Mleko morajo dodajati, saj ga krava sivka nima dovolj za tri tako velike korenjake.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Obrambni minister bi moral odstopiti! - V Praprečah pri Šentjerneju je nekdo iz belega golfa obstrelil psa - Nekatera podjetja so na svoje upokojence kar pozabila

Pred kratkim je novomeški župan Franci Koncilija izročil društvu invalidov Novo mesto v last nove prostore na Rozmanovi 32, ki jih je občina kupila za potrebe društva. Staneta Sušnika iz Novega mesta in njegovo ženo, ki sta tudi člana omenjenega društva, je ob tej novici zbudilo to, da ni nikjer omenjen prispevek članov društva. Za zbiranje denarja so se namreč odločili že predlani, ker so menili, da bodo potem lažje prosili za denar. Staneta znanima, kam je šel ta denar. Tajnik društva Zvone Tkalec je povedal, da je prostore kupila občina, denar, ki so ga prispevali člani in donatorji, pa so porabili za adaptacijo prostorov, ki jih je stala skoraj več, kot so stali prostori. Vse to so podrobno obrazložili v svojem glasilu, če pa ima kdo še kakšna vprašanja, bodo radi odgovorili. Uradne ure imajo v ponedeljek, sredo in petek od 8. do 12 ure.

Franci Knafeč iz Krškega meni, da bi moral obrambni minister Tit Turenšek zaradi zadnjih do-

godkov nepreklicno odstopiti.

Boža s Prapreč pri Šentjerneju in njegove sokrajane pa zanima, kdo je tisti junak, ki je pred kratkim v mraku v vasi kar iz avtomobila s puško obstrelil psa in nato odpeljal. V vasi je bilo v kratkem ubitih že nekaj psov, ne da bi jim kdo pojasnil, zakaj in kdo jih je pobil. Pred kratkim pa je tako rekoč pred njihovimi očmi iz belega golfa z dizelskim motorjem nekdo obstrelil psa, ki se je resda potepal po vasi, vendar tega ni zaslužil. Ko so otroci slišali, da žival cvili in trpi, so začeli jokati, zato je Božo psa odpeljal k veterinarju. Omenjenega početja v vasi ne le da ne odobravajo, ampak se nad njim zgražajo. "Kaj bomo potem, ko bo zmanjkalo psov, mi na vrsti?" se sprašuje Božo.

Bralec iz Krškega, ki je pred kratkim v Dolenjcu prebral, kako so se upokojenci zahvalili svojemu bivšemu podjetju, ker se je ob koncu leta spomnilo tudi nanje, je bil ob tem žalosten, saj se v njegovem bivšem podjetju nanje niso spomnili ne tako ne drugače. "V tovarni papirja nas je več sto delavcev pustilo svoje zdravje in najlepša leta, sedaj pa nismo niti toliko vredni, da bi se nas spomnili s čestitko. Počutimo se kot nebodigatreba, s pokojnino pa smo še v breme državi," je zaključil Krčan.

D. S. iz Dolenje Lepe vasi pri Krškem je potožila, da letos njena dveletna hčerka ni prejela vabila za dedka Mraza kljub njenemu posredovanju. "Ni nam hudo za darilo, ampak za dedka Mraza, ki si ga je dekletce tako želelo videti," je pripovedovala. Moti jo tudi, da so bili izvajalci pri kopanju jarkov za vodovod na območju Velikega Trna tako "hitri", saj so v 8 urah na srednje zahtevnem terenu skopali celih 100 m jarka. Plačala bo občina oz. davkoplačevalci!

Za konec sta nas poklicala še dva Novomeščana. Možaka z Ragskega konca moti, da je pločnik za Ragsko, kjer stoji kiosk, vedno zaparkiran, tako da pešci ne morejo mimo. Marija iz centra Novega mesta pa je pohvalila prizadevanja podjetja, ki je prevzelo Gorjance, ker želi poleg obstoječih avtobusnih prog uvesti še nekatere nove, med drugim tudi mestno proggo. Te proge bi bili še posebej veseli tisti Novomeščani, ki nimajo svojega prevoza, pa si želijo na drug konec mesta, npr. na pokopališče. "Za začetek bi bil dovolj že kombi," je predlagala Marija.

J. D.

• Norci in pametni ljudje so enako neškodljivi. Najbolj nevarni so napol nori in napol pametni. (Goethe)

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

II. Festival Brežice '98
18.7. - 1.8.

ARS RAMOVŠ

Visoko umetnost boste našli tudi v Metropolitanki, Veroni ali Salzburgu in glamur tudi v Parizu ali na Dunaju...
Z manj milijami pa je bolj prijazno...
V Brežicah bo lepše.

(061) 125 33 66